

بولتن اقتصادی و احصائوی

بولتن سالانه سال مالی ۲۰۱۹ (آغاز از ماه جدی سال ۱۳۹۷ الی ماه قوس سال ۱۳۹۸)
بولتن اقتصادی و احصائوی د افغانستان بانک

بولتن اقتصادی و احصائیوی

بولتن سالانه سال مالی ۲۰۱۹ (آغاز از ماه جدی سال ۱۳۹۷ الی ماه قوس سال ۱۳۹۸)
بولتن اقتصادی و احصائیوی د افغانستان بانک

آمریت عمومی سیاست پولی

ابن سینا وات

کابل - افغانستان

شماره تماس: +93(0)-20-2103930

وبسایت: www.dab.gov.af

ایمیل آدرس: mp@dab.gov.af

حق چاپ محفوظ است

حق چاپ مطالب منتشره این بولتن محفوظ بوده، اما نقل قول و چاپ مجدد آن صورت گرفته می‌تواند. برای چاپ مجدد تصدیق نامه و کاپی بولتن یک امر ضروری پنداشته می‌شود.

یادداشت:

سال مالی افغانستان از سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) بدینسو تغییر یافته است. سال مالی جدید در هر سال از ۲۲ دسمبر که برابر میشود با اول ماه جدی، آغاز می‌گردد. این بولتن تغییرات اقتصادی و احصائیوی سال مالی ۲۰۱۹ (آغاز از ماه جدی سال ۱۳۹۷ الی ماه قوس سال ۱۳۹۸) را مورد بحث و ارزیابی قرار میدهد.

فهرست مطالب

۱	خلص موضوع
۵	۱. وضعیت اقتصادی جهان
۵	۱.۱. اقتصادهای توسعه یافته
۵	۱.۱.۱. اقتصاد ایالات متحده آمریکا
۶	۲.۱.۱. اقتصاد بریتانیا
۷	۳.۱.۱. اقتصاد آلمان
۸	۴.۱.۱. اقتصاد جاپان
۸	۱.۲. اقتصادهای در حال توسعه
۸	۱.۲.۱. اقتصاد چین
۹	۲.۲.۱. اقتصاد ترکیه
۱۰	۳.۲.۱. اقتصاد هند
۱۳	۲. چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه
۱۳	۱.۲. برنامه پولی
۱۴	۲.۲. حجم نقدینگی
۱۷	۳.۲. ذخایر خالص بین المللی
۱۷	۴.۲. بازار مبادله ارز
۱۷	۱.۴.۲. نرخ مبادله ارز
۱۸	۲.۴.۲. لیلان ارز
۱۹	۵.۲. بازار سرمایه و شرایط نقدینگی
۱۹	۱.۵.۲. لیلان اوراق سرمایوی
۲۰	۲.۵.۲. ذخایر اجباری و اضافی
۲۳	۳. روند و دورنمای تورم
۲۳	۱.۳. مروری بر کالاهای تجارتي جهان
۲۳	۲.۳. قيم مصرفی در افغانستان
۲۴	۱.۲.۳. تغییرات انفلاسیون عمومی ملی (تغییرات سالانه)
۲۵	۲.۲.۳. تغییرات انفلاسیون عمومی ملی (تغییرات ربعوار)
۲۷	۳.۲.۳. تغییرات انفلاسیون عمومی کابل (تغییرات سالانه)

۲۷ ۴.۲.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی کابل (تغییرات ربعوار)

۳۳ ۴. چگونگی تغییرات سکتور خارجی

۳۳ خلاص موضوع

۳۳ ۱.۴ بیلانس تادیات

۳۴ ۱.۱.۴ بیلانس حساب جاری

۳۴ ۲.۱.۴ حساب سرمایه

۳۴ ۳.۱.۴ حساب مالی

۳۵ ۲.۴ مال التجاره

۳۵ ۳.۴ طرف تجاری

۳۵ ۱.۳.۴ طرف صادرات

۳۶ ۲.۳.۴ طرف واردات

۳۷ ۴.۴ ترکیب تجاری

۳۷ ۱.۴.۴ ترکیب واردات

۳۸ ۲.۴.۴ ترکیب صادرات

۳۹ ۵.۴ بدهی های خارجی

۴۰ ۶.۴ ذخایر خالص بین المللی

۴۷ ۵. چگونگی تغییرات در سکتور مالی

۴۷ ۱.۵ نرخ اجرای بودجه

۴۸ ۲.۵ بودجه اصلی (کسر و مازاد)

۴۹ ۳.۵ مجموع عواید

۴۹ ۱.۳.۵ عواید داخلی

۵۱ ۲.۳.۵ کمک ها

۵۲ ۴.۵ مصارف

۵۵ ۶. چگونگی عملکرد نظام بانکی

۵۵ ۱.۶ دارایی های نظام بانکی

۵۷ ۱.۱.۶ قروض ناخالص

۶۲ ۲.۱.۶ طلبات بین بانکی

۶۲ ۳.۱.۶ سرمایه گذاری

۶۲	۴.۱.۶ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک
۶۳	۲.۶ بدهی‌ها
۶۳	۱.۲.۶ امانات
۶۴	۲.۲.۶ قرضه گیری
۶۴	۳.۶ نقدینگی (سیالیت)
۶۴	۱.۳.۶ نسبت نقدینگی (اندازه گیری به پیمانۀ وسیع)
۶۵	۴.۶ سرمایه
۶۵	۵.۶ فایده نظام بانکی
۶۷	۶.۶ خطر مبادله ارز
۶۷	۷.۶ خطر نرخ تکتانه
۶۷	۸.۶ کار کرد سکتور بانکداری اسلامی
۶۷	خلص موضوع
۶۹	۱.۸.۶ مجموع دارایی‌ها
۷۳	۲.۸.۶ مجموع امانات
۷۴	۳.۸.۶ نقدینگی
۷۵	۴.۸.۶ سرمایه
۷۵	۵.۸.۶ فایده
۷۸	نتیجه گیری

گراف ها

- گراف ۱.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی اقتصادهای توسعه یافته و رو به ظهور..... ۵
- گراف ۲.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی امریکا..... ۵
- گراف ۳.۱: نرخ بیکاری و شاخص قیم مصرفی..... ۶
- گراف ۴.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا..... ۷
- گراف ۵.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی آلمان..... ۷
- گراف ۶.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی چین..... ۸
- گراف ۷.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی ترکیه..... ۹
- گراف ۱.۲: پول در دوران، طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۴
- گراف ۲.۲: پایه پولی، طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۴
- گراف ۳.۲: دارایی های خالص مالی، دارایی های خالص داخلی..... ۱۴
- گراف ۴.۲: پول در دوران، امانات جاری و شبه پول به عنوان فیصدی سهم پول به مفهوم وسیع..... ۱۵
- گراف ۵.۲: ذخایر خالص بین المللی؛ میزان حقیقی و تعیین شده طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۷
- گراف ۶.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر دالر امریکایی طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۷
- گراف ۷.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر یورو، طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۷
- گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر روپیه هندی و روپیه پاکستانی طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۸
- گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر تومان ایرانی طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۸
- گراف ۱۰.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده دالر امریکایی طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۸
- گراف ۱۱.۲: سهم تصفیه ناشده اوراق سرمایوی طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۹
- گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایوی ۷ روزه طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۹
- گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایوی ۲۸ روزه طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۱۹
- گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایوی ۹۱ روزه طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۲۰
- گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۲۰
- گراف ۱۶.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)..... ۲۰
- گراف ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی (سنجش سالانه)..... ۲۴
- گراف ۲.۳: روش اوسط یابی (سنجش ربعوار)..... ۲۵
- گراف ۳.۳: انفلاسیون عمومی ملی (سنجش سالانه)..... ۲۷
- گراف ۴.۳: انفلاسیون عمومی کابل (سنجش سالانه)..... ۲۸
- گراف ۵.۳: انفلاسیون عمومی کابل (سنجش ربعوار)..... ۲۸
- گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری..... ۳۴
- گراف ۲.۴: حساب سرمایه و حساب مالی..... ۳۴

- گراف ۳.۴: جریان های داخلی وجوه سرمایه گذاری مستقیم خارجی ۳۵
- گراف ۴.۴: عملکرد تجارت و بیلانس تجارت ۳۵
- گراف ۵.۴: طرف صادرات (فیصدی سهم) سال مالی ۱۳۹۸ ۳۶
- گراف ۶.۴: طرف صادرات (فیصدی سهم)، سال مالی ۱۳۹۷ ۳۶
- گراف ۷.۴: طرف واردات (فیصدی سهم) سال مالی ۱۳۹۸ ۳۷
- گراف ۸.۴: طرف واردات (سهم فیصدی) سال مالی ۱۳۹۷ ۳۷
- گراف ۹.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، سال مالی ۱۳۹۷ ۳۸
- گراف ۱۰.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم) سال مالی ۱۳۹۸ ۳۸
- گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم) سال ۱۳۹۷ ۳۸
- گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم) سال ۱۳۹۸ ۳۹
- گراف ۱۳.۴: مقایسه بدهی های خارجی سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۰
- گراف ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی طی دوره های قبلی ۴۰
- گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید، مجموع مصارف و مجموع کمک های، سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۷
- گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۸
- گراف ۳.۵: مقایسه نرخ اجرای بودجه عملیاتی و بودجه انکشافی سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۸
- گراف ۴.۵: کسر و مازاد بودجه اصلی (بشمول و بدون کمک ها) به افغانی سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۴۹
- گراف ۵.۵: سهم مجموع عواید، مصارف و کمک ها سال مالی ۱۳۹۸ ۴۹
- گراف ۶.۵: سهم مجموع عواید سال مالی ۱۳۹۸ ۴۹
- گراف ۷.۵: مقایسه مجموع عواید داخلی سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ (مبلغ به هزار افغانی) ۵۰
- گراف ۸.۵: عواید عمده داخلی سال مالی ۱۳۹۸ ۵۰
- گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمده مجموع عواید غیرمالیاتی سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۵۰
- گراف ۱۰.۵: تحلیل سالانه کمک های سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۵۱
- گراف ۱۱.۵: اجزای کمک های مالی تمویل کنندگان سال مالی ۱۳۹۸ ۵۱
- گراف ۱۲.۵: مقایسه کمک های مالی تمویل کنندگان سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۵۱
- گراف ۱۳.۵: مقایسه مجموع مصارف سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ۵۲
- گراف ۱.۶: سهم نظام بانکی (مجموع دارایی ها) در گروه بانکی ۵۶
- گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص در میان مجموعه بانک ها ۵۷
- گراف ۳.۶: سهم قروض متوسط، خرد و کوچک در مجموع قروض ناخالص ۶۰
- گراف ۴.۶: کیفیت پورتفولیوی قروض ۶۱
- گراف ۵.۶: سهم طلبات بین البانکی در میان گروه های بانکی ۶۲

- گراف ۶.۶: سهم بدهی‌ها میان گروه‌های بانکی ۶۳
- گراف ۷.۶: امانات افغانی ۶۴
- گراف ۸.۶: ترکیب اسعاری امانات ۶۴
- گراف ۹.۶: امانات میان گروه‌های بانکی ۶۴
- گراف ۱۰.۶: تفکیک امانات ۶۴
- گراف ۱۱.۶: فایدهٔ سکتور بانکی ۶۷
- گراف ۱۲.۶: بازده سهم صاحبان و بازدهٔ دارایی‌های بانک‌ها ۶۷
- گراف ۱۳.۶: تکتانهٔ نهایی خالص ۶۷
- گراف ۱۴.۶: روند دارایی‌های سکتور بانکداری اسلامی ۷۰
- گراف ۱۵.۶: سرمایه‌گذاری و تمویل مالی هر محصول سکتور بانکداری اسلامی: مقایسهٔ سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ (مقدار به افغانی) ۷۲
- گراف ۱۶.۶: سرمایه‌گذاری و تمویل مالی هر محصول به عنوان فیصدی در ختم سال ۲۰۱۹ ۷۲
- گراف ۱۷.۶: طلبات بین‌البانکی سکتور بانکداری اسلامی ۷۲
- گراف ۱۸.۶: تجزیهٔ امانات مطابق ماه دسمبر سال ۲۰۱۹ ۷۳
- گراف ۱۹.۶: گرایش سرمایهٔ سکتور بانکداری اسلامی ۷۵
- گراف ۲۰.۶: بازده به اساس انواع عمدهٔ محصولات شریعه ۷۷

جداول

- جدول ۱.۲: حجم نقدینگی، سال مالی ۲۰۱۹ (۱۳۹۷/۹/۲۱ الی ۱۳۹۸/۱۲/۲۱)..... ۱۶
- جدول ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی، سال های ۲۰۱۸-۲۰۱۹..... ۲۶
- جدول ۲.۳: انفلاسیون عمومی کابل، سال های ۲۰۱۸-۲۰۱۹..... ۲۹
- جدول ۱.۴: بیلانس تادیات افغانستان (به میلیون دالر امریکایی)..... ۴۱
- جدول ۲.۴: مال التجاره (به میلیون دالر امریکایی)..... ۴۲
- جدول ۳.۴: طرف تجارتي خارجي، سال مالی ۱۳۹۸ (به میلیون دالر امریکایی)..... ۴۲
- جدول ۴.۴: طرف تجارت خارجي، سال مالی ۱۳۹۷ (به میلیون دالر امریکایی)..... ۴۲
- جدول ۵.۴: بدهی خارجي، سال مالی ۱۳۹۸ (به میلیون دالر امریکایی)..... ۴۳
- جدول ۶.۴: ذخایر خالص بین المللی (به میلیون دالر امریکایی)..... ۴۳
- جدول ۱.۶: دارایی ها، بدهی ها و سرمایه نظام بانکی..... ۵۶
- جدول ۲.۶: توزیع قروض بر اساس سکتور..... ۵۹
- جدول ۳.۶: نسبت نقدینگی نظام بانکداری..... ۶۵
- جدول ۴.۶: جدول فایده و ضرر مجموعی (به میلیون افغانی)..... ۶۶
- جدول ۵.۶: دارایی های سکتور بانکداری اسلامی به ترتیب نزولی، ماه سپتمبر سال ۲۰۱۹..... ۶۹
- جدول ۶.۶: مجموع دارایی ها و بدهی های سکتور بانکداری اسلامی..... ۷۰
- جدول ۷.۶: تمویل مالی و سرمایه گذاری (ناخالص) محصول وار سکتور بانکداری اسلامی، به میلیون افغانی..... ۷۱
- جدول ۸.۶: شاخص های کلیدی سلامت مالی سکتور بانکداری اسلامی از ماه دسمبر سال ۲۰۱۹..... ۷۴
- جدول ۹.۶: جدول فایده و ضرر سکتور بانکداری اسلامی طی سال ۲۰۱۹..... ۷۶
- جدول ۱۰.۶: بازده به اساس انواع عمده محصولات شریعه..... ۷۷
- جدول ۱۱.۶: شمار کارمندان، مقروضین، سایر امانت گذاران و مشتریان سکتور بانکداری اسلامی..... ۷۷

پیام سرپرست ریاست گُل د افغانستان بانک

حمایت از آسیب پذیرترین قشر جامعه، هدف سیاست ها و عملکردهای د افغانستان بانک است. این امر از طریق تطبیق مؤثر و سالم سیاست پولی صورت می گیرد، سیاستی که بر هدف اصلی بانک (ثبات قیم) متمرکز است.

خلاص موضوع:

د افغانستان بانک از رژیم هدف گذاری حجم نقدینگی استفاده می کند که به اساس آن ذخایر پولی به عنوان هدف عملیاتی، و پول در دوران (CiC) به عنوان هدف ضمنی نقدینگی تعیین گردیده اند. ذخایر پولی در سال مالی ۱۳۹۸ کمتر از هدف تعیین شده بوده، در عین حال، جز عمده ذخایر پولی طی سال مالی ۱۳۹۸، برای یک مدت کوتاه از هدف تعیین شده صعود نموده است. د افغانستان بانک به منظور حصول اهداف عملیاتی خویش و برای کنترول و مدیریت نقدینگی در بازار، از عملیات بازار آزاد استفاده می کند. طی سال مالی ۱۳۹۸، پول به مفهوم محدود رشد ۶ درصدی و پول به مفهوم وسیع رشد ۵.۷۰ درصدی را به ثبت رسانیده اند.

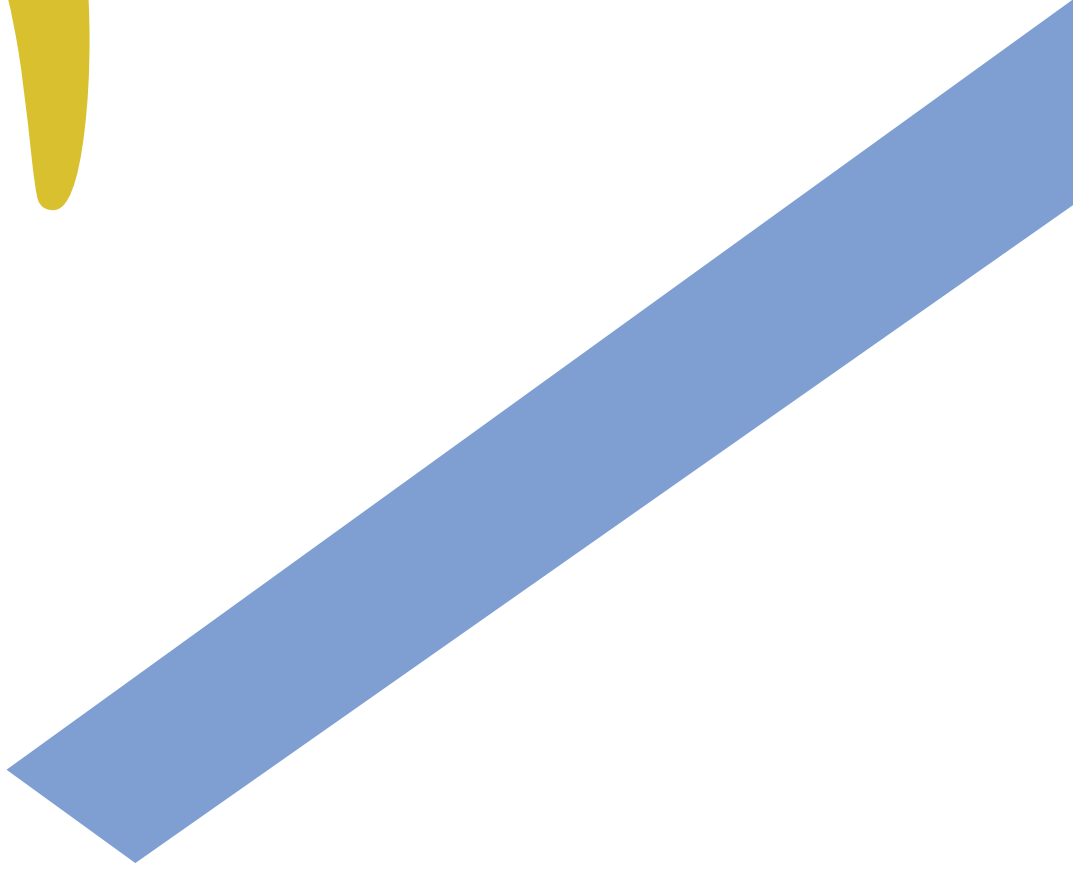
شاخص قیم مصرفی بر اساس قیم مبنای ماه اپریل سال ۲۰۱۵ محاسبه می گردد. بر اساس سنجش سال به سال، اوسط نرخ انفلاسیون در مقایسه با ۰.۶ درصد سال گذشته، ۲.۳۱ درصد ثبت گردیده است. به همین ترتیب، بر اساس سنجش ربعوار، نرخ انفلاسیون افزایش را نشان می دهد و در ربع چهارم سال مالی ۱۳۹۸، بطور اوسط به ۱.۷۱ درصد رسید. این در حالیست که در ربع مشابه سال گذشته، ۰.۸۹ درصد به ثبت رسیده بود.

سکتور خارجی افغانستان در سال مالی ۱۳۹۸ شاهد کسر ۲،۹۴۸ میلیون دالر امریکایی بوده است. کسر حساب جاری در نتیجه ۸ درصد کاهش در تجارت کالاها، ۲ درصد افت نموده است. عاید سرمایه گذاری در سال تحت بررسی ۶۱ درصد و انتقالات شخصی ۱۴ درصد افزایش یافت. جریان نقدی حساب سرمایه به دلیل کاهش در سطح کمک ها به دولت، ۳۷ درصد کاهش را تجربه نموده است. این در

حالیست که حساب مالی بیلانس تادیات شاهد روند نزولی بوده و در سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ ۱۱۷.۱۸ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسید. ورود سرمایه از رهگذر سرمایه گذاری مستقیم خارجی مبلغ ۲.۹۰ میلیون دالر امریکایی و خروج سرمایه از رهگذر سرمایه گذاری بر پورتفولیو، منفی ۱۴.۶۲ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسیده است. مجموع بودجه اصلی سکتور مالی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷، به ۳۹۹.۴۱ میلیارد افغانی افزایش یافته است. بودجه اصلی (بدون کمک های مالی) شاهد کسر ۲۰۳.۶۲ میلیارد افغانی بوده است. این در حالیست که بودجه اصلی (به شمول کمک ها) کسر ۱۱.۲۴ میلیارد افغانی را تجربه نموده است. عواید داخلی در سال مالی ۱۳۹۸ به ۲۰۸.۴۲ میلیارد افغانی رسید، و مصارف نیز به ۴۱۲ میلیارد افغانی افزایش یافت. کمک های مالی به دولت در سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ ۱۹۲.۳۸ میلیارد افغانی را به ثبت رسانید، در حالی که این مبلغ در سال ۲۰۱۸ میلادی ۲۰۸.۲۸ میلیارد افغانی به ثبت رسیده بود که نشان دهنده کاهش ۱۵.۹۰ میلیارد افغانی می باشد. آمار سکتور بانکی در سال مالی ۱۳۹۸ نشان دهنده روند نزولی می باشد. مجموع دارایی ها، امانات و قروض ناخالص کاهش را نشان می دهند، در حالی که سرمایه سهامداران، نشان دهنده افزایش می باشد. علاوه، نقدینگی در وضعیت مناسب قرار دارد اما کیفیت دارایی ها پائین گزارش شده است. سکتور تجارت با سهم ۴۴.۴ درصدی، بلندترین مقدار قرضه را از بانک ها اخذ نموده، در حالی که قروض به سکتور زراعت و مصرفی ۶.۱۹ درصد مجموع قروض بانک ها تشکیل داده است. نافعیت این سکتور در مقایسه با سال گذشته بلندتر بوده که منجر به افزایش بازده دارایی ها و بازده سرمایه سهم داران

گردید. از سوی دیگر، شاخص های عمده مالی بانکداری اسلامی شاهد رشد بوده اند. پایه دارایی های بانکداری اسلامی رشد ۱۰.۷۱ درصدی را به ثبت رسانید، در حالی که سرمایه گذاری ناخالص و پورتفولیوی تمویلی این سکتور در سال مالی ۱۳۹۸، شاهد افزایش ۱۷.۵۷ درصدی بود.

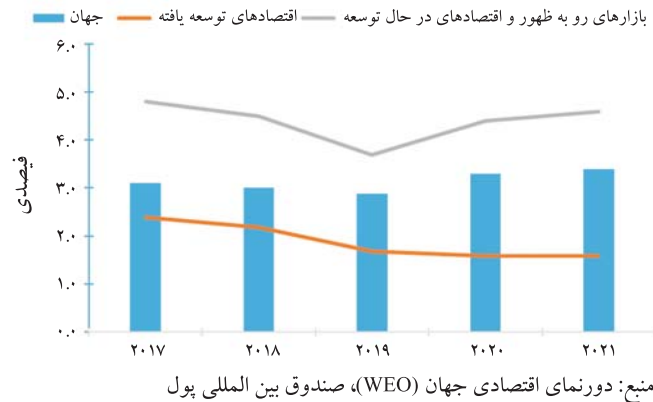
سکتور بانکداری اسلامی طی سال مالی ۱۳۹۸، ضرر ۲۷۹.۵۳ میلیون افغانی را متحمل شد که منجر به کاهش در بازده دارایی ها و بازده سرمایه سهامداران گردید. ارزش این دو مورد بالترتیب منفی ۱۰ درصد و منفی ۶.۹۶ درصد به ثبت رسیده است.

وضعیت اقتصادی جهان

وضعیت اقتصادی جهان

گراف ۱.۱: رشد تولیدات ناخالص داخلی اقتصادهای توسعه یافته و رو به ظهور

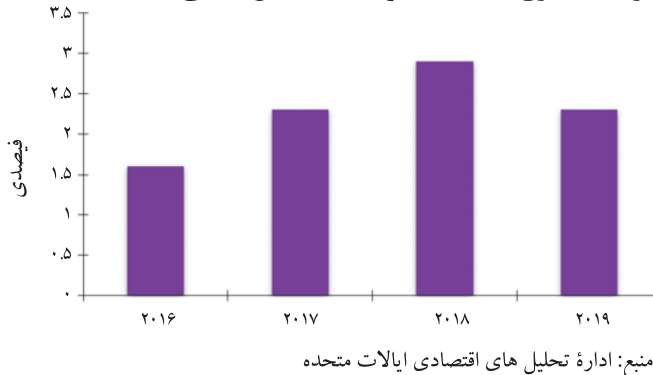

۱.۱ اقتصادهای توسعه یافته

۱.۱.۱ اقتصاد ایالات متحده آمریکا

تولیدات ناخالص داخلی آمریکا طی ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی ۲.۱ درصد به ثبت رسیده است. تولیدات ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲.۹ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی به اندازه ۲.۳ درصد افزایش داشته، و به رشد مورد هدف ۳ درصدی نایل نگردیده است. اقتصاد ایالات متحده در ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی با رشد خوب ۳.۱ درصدی آغاز گردید و در ربع های دوم و سوم بنا بر تشدید تنش های تجاری و کاهش مالیات، به ترتیب ۲ درصد و ۲.۱ درصد کاهش یافت.

گراف ۱.۲: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده

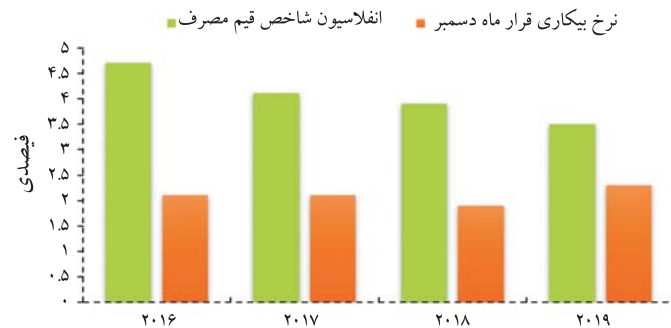
رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۹ هنوز هم پائین می باشد. فعالیت های ضعیف تجاری، کاهش تولیدات کمتر صنعتی، سرمایه گذاری کم رنگ در اقتصادهای رو به ظهور، رشد محدود در تعداد زیاد کشورهای در حال توسعه شامل چین، هند، برزیل و روسیه، و تشنج برخاسته از بریکست از عواملی اند که اقتصاد جهان را طی این دوره متأثر ساخته است.

صندوق بین المللی پول در گزارش "دورنمای اقتصادی جهان" میزان رشد اقتصادهای توسعه یافته را برای سال ۲۰۱۹ میلادی ۱.۷ درصد، و برای سال ۲۰۲۰ میلادی ۱.۶ درصد تخمین نموده است. به همین ترتیب، میزان رشد منطقه یورو برای سال ۲۰۱۹ میلادی ۱.۲ درصد و برای سال ۲۰۲۰ میلادی ۱.۳ درصد، و همچنان رشد اقتصادهای رو به ظهور و در حال توسعه را برای سال های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ را به ترتیب ۳.۷ درصد و ۴.۴ درصد پیش بینی نموده است. بر اساس پیش بینی ها، رشد اقتصاد جهان عمدتاً به دلیل کاهش رشد اقتصادی بعضی از کشورها، پایین خواهد آمد که درین زمینه کاهش رشد اقتصادی کشور هند را می توان به عنوان مثال یاد آور شد. در میان اقتصادهای در حال توسعه، اقتصاد ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۱۹ به اندازه ۲.۳ درصد رشد نموده، در حالی که اقتصادهای بریتانیا و آلمان طی دوره مشابه به ترتیب ۱.۴ درصد و ۰.۴ درصد رشد را تجربه نموده اند. در میان اقتصادهای رو به ظهور، رشد اقتصاد چین به اندازه ۶.۱ درصد کاهش یافته که در سی سال بی سابقه می باشد. به همین ترتیب اقتصاد ترکیه در سال ۲۰۱۹ میلادی ۰.۹ درصد رشد نموده است.

طی ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی، کاهش در واردات و افزایش در مصارف دولتی از طریق کاهش در سرمایه گذاری خصوصی و مخارج شخصی مصرف کنندگان، جبران گردید.

تولیدات ناخالص داخلی در ربع چهارم با افزایش ۱۸۴.۲ میلیارد دلار امریکایی به نرخ فعلی، به ۲۱.۴۳ تریلیون دلار امریکایی رسید. افزایش تولیدات ناخالص داخلی حقیقی در سال ۲۰۱۹ میلادی انعکاس دهنده سهم مثبت مخارج شخصی مصرف کنندگان، سرمایه گذاری ثابت غیرمسکونی، مصارف دولت فدرال، مصارف دولت مرکزی و محلی، و سرمایه گذاری بر موجودی خصوصی بوده که تا اندازه از تأثیرات سهم منفی سرمایه گذاری ثابت غیرمسکونی، متأثر گردید.

گراف ۳.۱: نرخ بیکاری و شاخص قیمت مصرفی

منبع: اداره احصائیه کار ایالات متحده امریکا

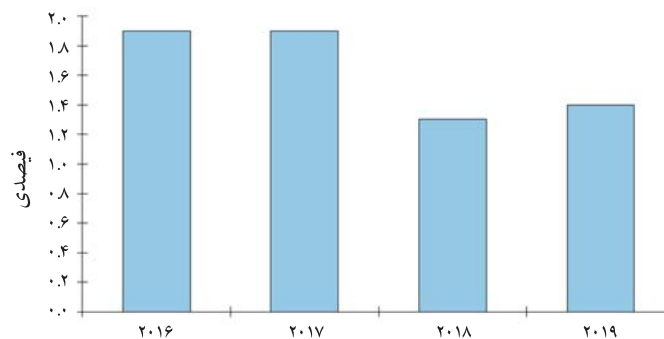
کسر تجاری از سال ۲۰۱۳ میلادی بدینسو برای نخستین بار ۱.۷ درصد پائین آمده و به ۶۱۶.۸ میلیارد دلار امریکایی کاهش یافت. سطح واردات کالاها در سال ۲۰۱۹ میلادی در اثر کاهش قابل توجه در لوازم و تجهیزات صنعتی، کالاهای مصرفی، و سایر کالاها به ۱.۷ درصد افت نمود. کاهش ۱.۳ درصدی در نتیجه کاهش در انتقال کالاهای سرمایه‌ی، لوازم و تجهیزات صنعتی، و همچنان کالاهای

دیگر به وجود آمد. نرخ بیکاری در ایالات متحده امریکا در ماه دسامبر ۳.۵ درصد به ثبت رسیده است. اشتغالزایی عمدتاً در بخش های پرچون فروشی، تفریح و مهمانداری، و صحت به ثبت رسیده است. بخش های خدمات حرفه ای، ساختمانی و تجارتي نیز شاهد فرصت های اشتغالزایی بودند، در حالی که سکتور های تولید، ترانسپورت، گدام داری و معدن شاهد بیکاری بودند.

۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا

اقتصاد بریتانیا طی سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با رشد ۱.۳ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی، ۱.۴ درصد رشد نموده است. با این هم، ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی رشدی نداشته است. سکتور خدمات در ربع چهارم شاهد رشد بود، اما در مقایسه با ربع گذشته، رشد اندکی را تجربه نمود. علاوه بر صنعت وسایط نقلیه در اثر بسته شدن کارخانه ها، رشد نداشت. سکتور خدمات که بیشتر از سه چهارم اقتصاد بریتانیا را تشکیل می دهد، در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ به اندازه ۰.۱ درصد رشد نمود. در عین حال، سکتور ساختمانی به اندازه ۰.۵ درصد رشد را تجربه نمود. سکتور تولیدی شاهد کاهش ۱.۱ درصدی تولیدات بوده است. این کاهش در نتیجه متوقف شدن کار در بعضی از کارخانه های تولید وسایط نقلیه در ماه نومبر وقتی به وجود آمد که احتمال میرفت بریتانیا بدون رسیدن به توافق، بریکست را در ماه اکتوبر سال ۲۰۱۹ میلادی ترک گوید.

گراف ۴.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات

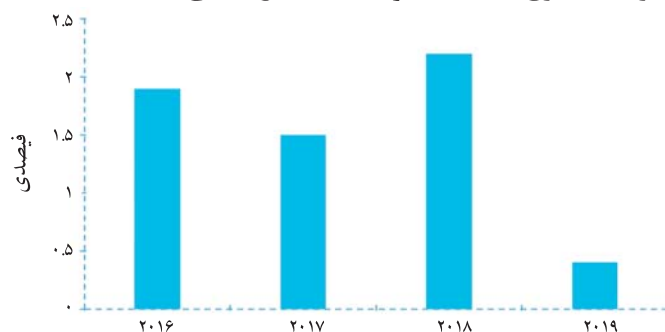
ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی نیز شاهد بلند رفتن کسر تجاری در کالاها و خدمات به اندازه ۶.۵ میلیارد پوند بود، که در ربع سوم ارزش آن به اندازه ۴ میلیارد پوند ثبت گردیده بود. این کسر به دلیل کاهش مازاد تجاری بریتانیا در زمینه خدمات به گونه چشم گیر افزود گردید. در مقایسه با آن، کسر تجاری کالاها در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی شاهد کاهش بود که عمدتاً در اثر کاهش ۲.۲ میلیارد پوند در رابطه با واردات تجهیزات ترانسپورتی و ماشین ها به وجود آمده است. در کل، کسر تجاری خدمات و کالاها در سال ۲۰۱۹ میلادی با کاهش اندک ۰.۵ میلیارد پوند به ۲۹.۳ میلیارد پوند رسید.

۳.۱.۱ اقتصاد آلمان

آلمان به عنوان بزرگترین اقتصاد اروپا و عامل عمده رشد منطقه یورو، در سال ۲۰۱۹ میلادی نرخ رشد ۰.۶ درصدی داشته است. طوری که در گراف ذیل نشان داده شده است، با نظر داشت نرخ رشد ۱.۵ درصدی سال ۲۰۱۸ و ۲.۲ درصدی سال ۲۰۱۷ میلادی، نرخ رشد مذکور از سال ۲۰۱۳ میلادی بدینسو به عنوان بطی ترین رشد شناخته شده است.

اقتصاد آلمان شاهد رکود اقتصادی بوده است. اقتصاد این کشور طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ میلادی کاهش ۰.۲ درصدی، و طی ربع سوم افزایش ۰.۱ درصدی را به ثبت رسانید. اقتصاد آلمان در نتیجه تقاضای کم رنگ در جهان، جنگ تجاری و کشمکش های بریکست، متأثر گردیده است.

گراف ۵.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی آلمان

منبع: اداره احصائیه فدرال

در سال ۲۰۱۹ میلادی، رشد اقتصادی عمدتاً در سکتور خدمات به مشاهده رسیده است، در حالی که رشد تولیدات صنعتی که ستون فقرات اقتصاد آلمان می باشد، کاهش یافته است.

کاهش تقاضا برای محصولات ماشینی در سطح جهان و کشور آلمان، و مبدل شدن صنعت موتورسازی به تولید وسایط نقلیه سازگار با محیط زیست، عواملی اند که رشد صنعت موتورسازی آلمان را بطی ساخته اند. علاوه بر آن، در سال ۲۰۱۹ میلادی هزینه مصرفی در زمینه رشد این سکتور سهم مثبت داشته، در حالی که صادرات درین دوره شاهد کاهش بود.

طبق دفتر احصائیه فدرال، بودجه عمومی دولت در سال ۲۰۱۹ میلادی، برای هشت بار متواتر شاهد مازاد بوده، که بالغ بر ۴۹.۸ میلیارد یورو می باشد. این رقم کمتر از ۶۲.۴ میلیارد یورو سال ۲۰۱۸ میلادی می باشد.

۴.۱.۱ اقتصاد جاپان

طبق معلومات منتشره دفتر کابینه جاپان، اقتصادی این کشور در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی رشد ۱.۹ درصدی را تجربه نموده است که نسبت به رشد ۲.۴ درصدی ربع سوم، کاهش را نشان می‌دهد. میزان مصارف خصوصی که یکی از اجزای تولیدات ناخالص داخلی می‌باشد، در مقایسه با ربع قبلی، در ماه‌های اکتوبر-دسمبر رشد ۲.۷ درصدی داشته که این رقم از ماه جنوری-مارچ سال ۲۰۱۵ میلادی بدینسو سریع‌ترین رشد می‌باشد. علاوه بر این، مصارف شخصی، که ۶۰ درصد تولیدات ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد، ۰.۴ درصد افزایش یافت. تقاضای داخلی در ماه جنوری سهم ۰.۰۰۸ درصدی در تولیدات ناخالص داخلی داشته و مصارف سالانه خانوار ۲.۰ درصد افزایش یافته است که این رقم بیشتر از برآورد میانگین ۰.۴ درصدی کاهش فعالیت اقتصادی سالانه می‌باشد که نشان‌دهنده شرایط مطلوب برای رشد اقتصادی است. از سوی دیگر صادرات خالص کاهش ۰.۳ درصدی را به ثبت رسانید.

در سال ۲۰۱۹ میلادی، اقتصاد جاپان از تأثیرات جنگ تجاری و رکود تجارت جهان به شدت متأثر گردید. بعضی اقتصاددانان هوشدار می‌دهند که احتمال می‌رود مصارف سرمایه‌ی و رشد کلی اقتصادی در نیمه اول این سال به دلیل کاهش صادرات و افزایش موجودی‌ها در نتیجه رکود اقتصاد جهان، ضعیف گردد.

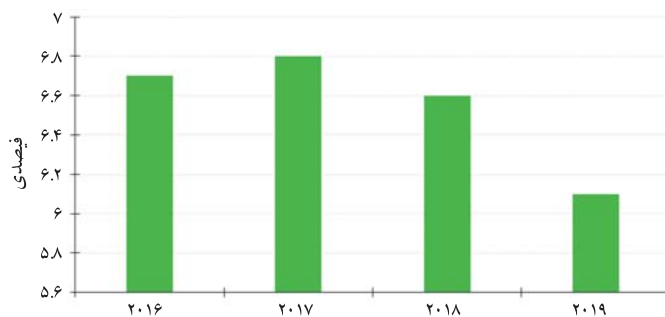
۲.۱ اقتصادهای نوظهور

۱.۲.۱ اقتصاد چین

چین که رتبه دومین اقتصاد بزرگ جهان را به خود اختصاص داده، طی سال ۲۰۱۹ میلادی با تناسب رشد

اقتصادی ۶.۶ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی، ۶.۱ درصد رشد اقتصادی داشته است. این نرخ رشد در مطابقت با اهداف دولت این کشور می‌باشد که قبلاً ۶ الی ۶.۵ درصد تعیین گردیده بود، اما این بطی‌ترین رشد است که چین در طول ۳۰ سال گذشته تجربه نموده است. رشد اقتصادی چین در ربع اول سال ۶.۴ درصد ثبت گردیده، در ربع دوم به ۶.۲ درصد و در ربع سوم و چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی به ۶ درصد کاهش یافت. نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۱۹ میلادی از اثر تنش‌های تجاری چین و امریکا، به کاهش رو آورده، و تقاضای داخلی و جهانی را تضعیف نموده است. علاوه‌تاً، سهم صادرات در رابطه با رشد درین دوره، کاهش یافته است. دو نکته مثبت در ماه دسمبر سال ۲۰۱۹ میلادی برای چین عبارت از افزایش ۸ درصدی در پرچون فروشی و رشد ۶.۹ درصدی در تولیدات صنعتی می‌باشد که ۰.۰۱ درصد بیشتر از تخمین‌های تحلیلگران می‌باشد.

گراف ۶.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی چین

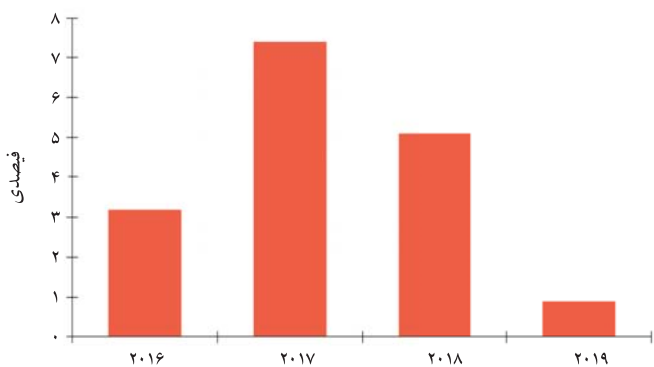

منبع: اداره ملی احصائیه چین

به منظور حفظ روند رشد اقتصادی، دولت چین یک سلسله اقدامات مالی و بسته‌های تشویقی را معرفی کرده تا در طول سال از مصارف و سرمایه‌گذاری‌ها حمایت کند، اما انتظار می‌رود که اثرات آن طی چند ربع پیشرو، کمرنگ شود.

ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی طبق نرخ فعلی به ۵۱،۸۳۴ لیره (۹،۱۲۷ دالر امریکایی) رسید.

گراف ۷.۱: نرخ رشد سالانه تولیدات ناخالص داخلی ترکیه

منبع: انستیتوت احصائیه ترکیه (ترکستاتس)

سکتور زراعت این کشور در دوره تحت بررسی شاهد رشد ۳.۳ درصد، و سکتورهای خدمات و صنعت به ترتیب ۱.۵ درصد و ۰.۲ درصد بودند، در حالی که سکتور ساختمانی رکود ۸.۶ درصدی را تجربه نمود. نرخ تبادل دالر امریکایی در مقابل لیره در سال ۲۰۱۹ میلادی بطور اوسط ۵.۶۸ ثبت گردیده است. هدف برنامه اقتصادی جدید ترکیه ۰.۵ درصد رشد اقتصادی در سال ۲۰۱۹ میلادی و ۵ درصد در سه سال بعدی تعیین گردیده است. هدف پلان سه ساله روی کنترل انفلاسیون، بلند بردن نرخ رشد و کاهش کسر حساب جاری تمرکز دارد. دولت ترکیه پلان دارد تا مبلغ ۱۰ میلیارد دالر امریکایی را به مصرف رسانیده، بالای خدمات ارزش افزوده تمرکز نماید. این امر باعث خواهد شد تا حجم صادرات افزایش یافته و ظرفیت تولید دراز مدت وسعت یابد. دولت همچنان مصمم است که الی سال ۲۰۲۰ میلادی، دو میلیون فرصت کاری ایجاد نماید.

عواید بودجه عامه در نتیجه کاهش مالیات و فیس ها، به اندازه ۳.۳ درصد افزایش به مشاهده رسیده است. به همین ترتیب، دولت چین سال گذشته چندین پالیسی اصلاحات اقتصادی را معرفی کرده که به تعقیب آن در وضعیت کسب و کار تغییرات قابل توجه مثبت به میان آمده که جایگاه آنرا از ۷۸ مین به ۴۶ مین ارتقا داده است. به اساس گزارش سالانه بانک جهانی (Doing Business 2020) چین با عملی سازی هشت مورد پلان اصلاحات تجارت در حال حاضر از لحاظ زمینه سازی برای انجام تجارت به گونه آسان در جایگاه ۳۱ قرار گرفته است.

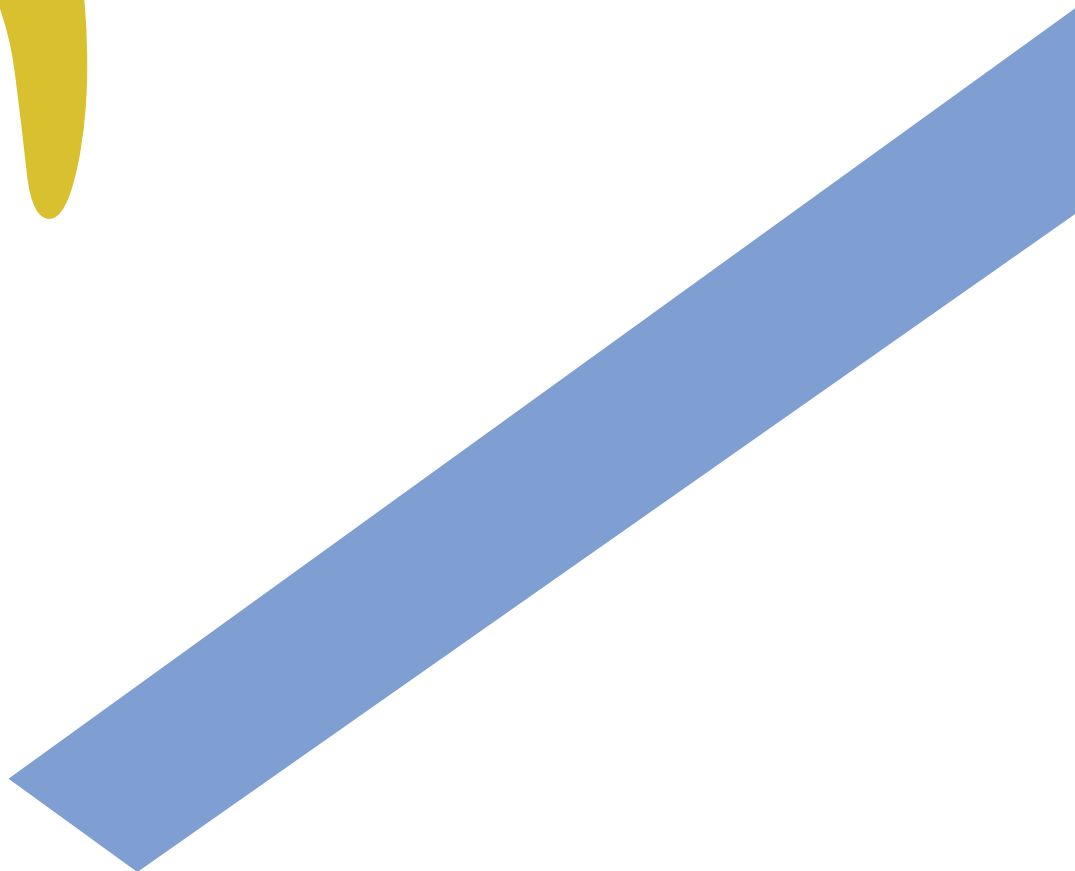
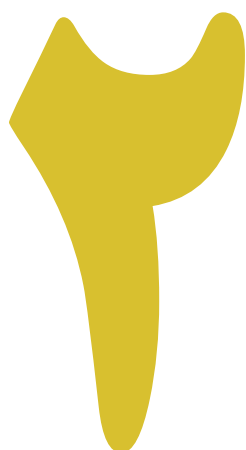
۲.۲.۱ اقتصاد ترکیه

طبق آمار انستیتوت احصائیه ترکیه؛ نرخ رشد اقتصادی ترکیه در سال ۲۰۱۹ میلادی افزایش ۰.۹ درصد را به ثبت رسانیده است، در حالی که طی سال ۲۰۱۸ میلادی رشد چشمگیر ۷.۴ درصدی را به ثبت رسانیده بود. تولیدات ناخالص داخلی این کشور در سال گذشته بر اساس محاسبه سال به سال، بعد از کاهش ۲.۳ درصدی ربع اول و ۱.۶ درصدی ربع دوم، در ربع سوم افزایش ۰.۹ درصدی را به ثبت رسانیده بود. بطی شدن نرخ رشد در ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی با رشد ۲.۲ درصدی آغاز گردید. اقتصاد ترکیه در سال ۲۰۱۸ میلادی شاهد بحران سعر و قروض بوده است. ارزش رو به کاهش لیره، انفلاسیون بلند و کسر فعلی حساب جاری و بدهی های رو به افزون، صدمه بزرگ به اقتصاد این کشور وارد نموده و مانع رشد گردیده است. تولیدات ناخالص داخلی ترکیه در سال ۲۰۱۹ میلادی طبق نرخ فعلی ۴.۲۸ تریلیون لیره ترکی (تقریباً ۷۵۵ میلیارد دالر امریکایی) میشود. آمار نشان می دهد که سرانه تولیدات

۳.۲.۱ اقتصاد هند

رشد تولیدات ناخالص داخلی هند در ربع سوم سال ۲۰۱۹ میلادی ۴.۷ درصد ثبت گردیده است. دولت هند نرخ رشد برای سال ۲۰۲۰ را که در ماه مارچ ۲۰۲۰ میلادی به اتمام می رسد، ۵ درصد پیش بینی میکند، در حالی که نرخ رشد در سال ۲۰۱۹ میلادی ۶.۸ درصد بود. نرخ رشد ربع قبلی ۴.۵ درصد ثبت گردیده و در نُه ماه اول این سال (اپریل-دسمبر ۲۰۱۹)، ۵.۱ درصد به ثبت رسیده بود.

علاوه بر این، کسر مالی این کشور در ده ماه اول، ۹.۸۵ تریلیون روپیه هندی بود در حالی که هدف تعیین شده برای تمام سال ۷.۶۶ تریلیون روپیه هندی برآورد شده بود. رکود اقتصاد به دلیل تولید کم، صادرات رو به کاهش، تقاضای ضعیف مصرفی، کاهش در سرمایه گذاری خصوصی، و رکود اقتصاد و تجارت جهان به وجود آمده است. بیلانس تجاری هند در ربع سوم سال ۲۰۲۰ میلادی مازاد ۲۱.۶ میلیارد دلار امریکایی را به ثبت رسانیده، در حالی که یک سال قبل ۴.۳ میلیارد دلار امریکایی به ثبت رسیده بود.

چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه

چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه

افغانی در برابر اسعار بفروش رسانده است. در عین زمان، مجموع مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی در پایان این دوره به ۲۴.۹۰۵ میلیارد افغانی گزارش شده است. به همین ترتیب، ارزش پول افغانی در برابر دالر امریکایی طی سال ۲۰۱۹ به اندازه ۴.۶۱ درصد کاهش یافته است.

۱.۲ برنامه پولی

پایه پولی در طول دوره تحت بررسی به عنوان هدف عمده عملیاتی سیاست پولی باقی مانده، در حالیکه پول در دوران هدف ضمنی بوده است.

بمنظور تعیین مبلغ پایه پولی جهت حمایت از هدف اولیه د افغانستان بانک که حفظ ثبات قیم داخلی می باشد، این بانک نظریه مقداری پولی را مورد استفاده قرار می دهد. اهداف تعیین شده برای پایه پولی و پول در دوران با در نظر داشت رشد اقتصادی مورد انتظار و نرخ تورم متوقعه مدنظر گرفته شده است. سقف پایه پولی و پول در دوران برای سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) ۱۲ درصد تعیین شده است.

قابل یادآور است که در سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) پایه پولی حقیقی و پول در دوران به ترتیب ۱۱.۶۰ درصد و ۱۳.۶۵ درصد رشد نموده اند. د افغانستان بانک از طریق عملیات بازار آزاد مبلغ ۲،۴۳۰.۴۰۴ میلیون دالر امریکایی را لیلان نموده تا نقدینگی مازاد را از بازار برداشته و از بروز نوسانات حاد نرخ مبادله اسمی افغانی در برابر اسعار بخصوص اسعار معتبر جهانی، جلوگیری شود.

به اساس ارقام پولی، پایه پولی در پایان سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) رشد مثبت ۱۱.۶۰ درصدی را تجربه کرده است که این رقم، از منفی ۰.۴ درصدی ختم سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸) بیشتر می باشد. پول در دوران که جزء عمده پایه پولی را تشکیل می دهد، از آغاز الی ختم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) رشد مثبت ۱۳.۶۵ درصدی را به ثبت رسانیده است. پایه پولی که ابزار عمده سیاست پولی و اهداف عملیاتی د افغانستان بانک را تشکیل میدهد، طی سال مالی ۱۳۹۸ پائین تر از هدف تعیین شده قرار داشت. از سوی دیگر، پول در دوران در ختم سال مالی ۱۳۹۸ به دلیل نشر بانکنوت های جدید، مصارف گزاف دولتی و تعداد کمتر اسناد سرمایوی که طی سال تحت بررسی صادر گردیده، از هدف تعیین شده تجاوز نمود است. پول به مفهوم محدود در پایان سال تحت بررسی به ۴۷۹،۸۹۶ میلیون افغانی می رسد که رشد ۶ درصدی را ثبت نموده است. پول به مفهوم وسیع روند مشابه داشته که با رشد ۵.۷۰ درصدی ارزش آن در پایان ربع سوم به ۵۱۳،۷۵۹.۳۲ میلیون افغانی می رسد.

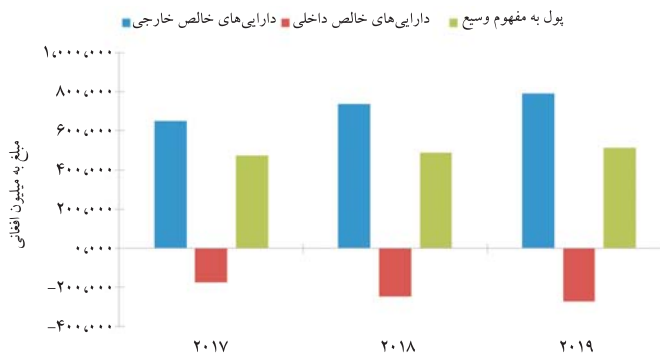
د افغانستان بانک بمنظور کاهش نوسانات شدید پول افغانی در برابر اسعار و مدیریت نقدینگی در بازار، لیلان اسعار و اوراق سرمایوی را تحت اصول و شرایط عملیات بازار آزاد استفاده می کند.

د افغانستان بانک از آغاز سال الی پایان سال ۲۰۱۹، مبلغ ۲،۴۳۰.۴۰۴ میلیون دالر امریکایی را بمنظور جلوگیری از سیالیت بیش از حد بازار و مهار نوسانات حاد نرخ مبادله

مفهوم محدود را تشکیل می دهد، رشد مثبت ۱۳.۶۵ درصدی داشته، اما نسبت به ۰.۳ درصد رشد منفی سال گذشته، رشد بلندتر داشته، که نشان دهنده تفاوت ۳۰,۰۲۸ میلیون افغانی می باشد. علت رشد پول در دوران، صدور بانکوت های جدید بر علاوه مصارف دولتی طی دوره تحت بررسی، عنوان شده است.

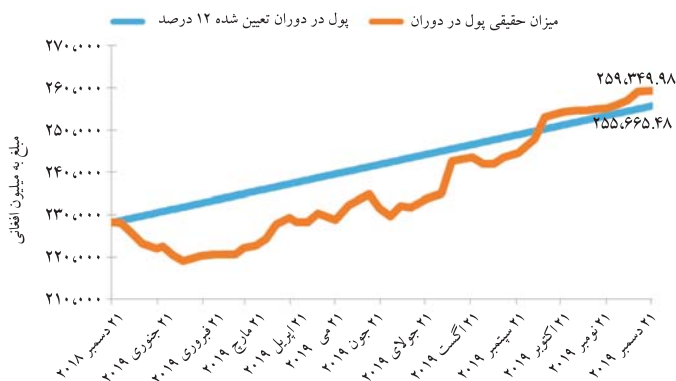
امانات جاری که بخش دیگری از پول به مفهوم محدود به حساب می رود، در پایان سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) رشد منفی ۱.۵۵ درصدی را تجربه کرده، در حالی که این رقم در زمان مشابه سال گذشته ۸ درصد مثبت گردیده بود. امانات جاری در مقایسه با سال گذشته کاهش ۳,۶۱۲ میلیون افغانی را به ثبت رسانیده است. پول به مفهوم وسیع از ۴۸۶,۰۳۴.۱۸۰ میلیون افغانی سال گذشته، در سال تحت بررسی به اندازه ۵۱۳,۷۵۹.۳۲ میلیون افغانی افزایش یافته که رشد ۵.۷۰ درصدی را نشان می دهد و در مقایسه با رشد ۲.۶ درصدی سال قبل، نشان دهنده رشد بلندتر می باشد. رشد پول به مفهوم وسیع عمدتاً به افزایش رشد پول در دوران نسبت داده می شود.

گراف ۳.۲: دارایی های خالص خارجی، دارایی های خالص داخلی و پول به مفهوم وسیع

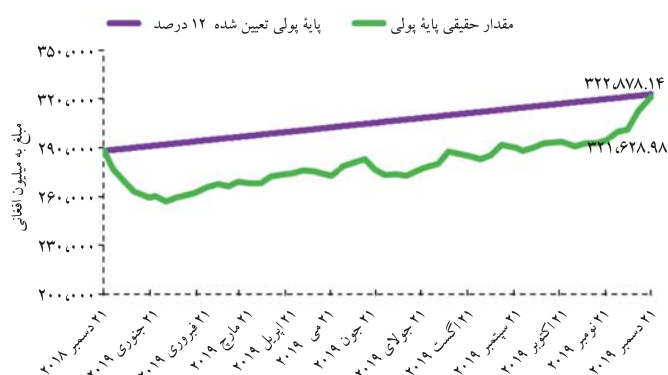
منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۱.۲: پول در دوران، طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۲.۲: پایه پولی طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

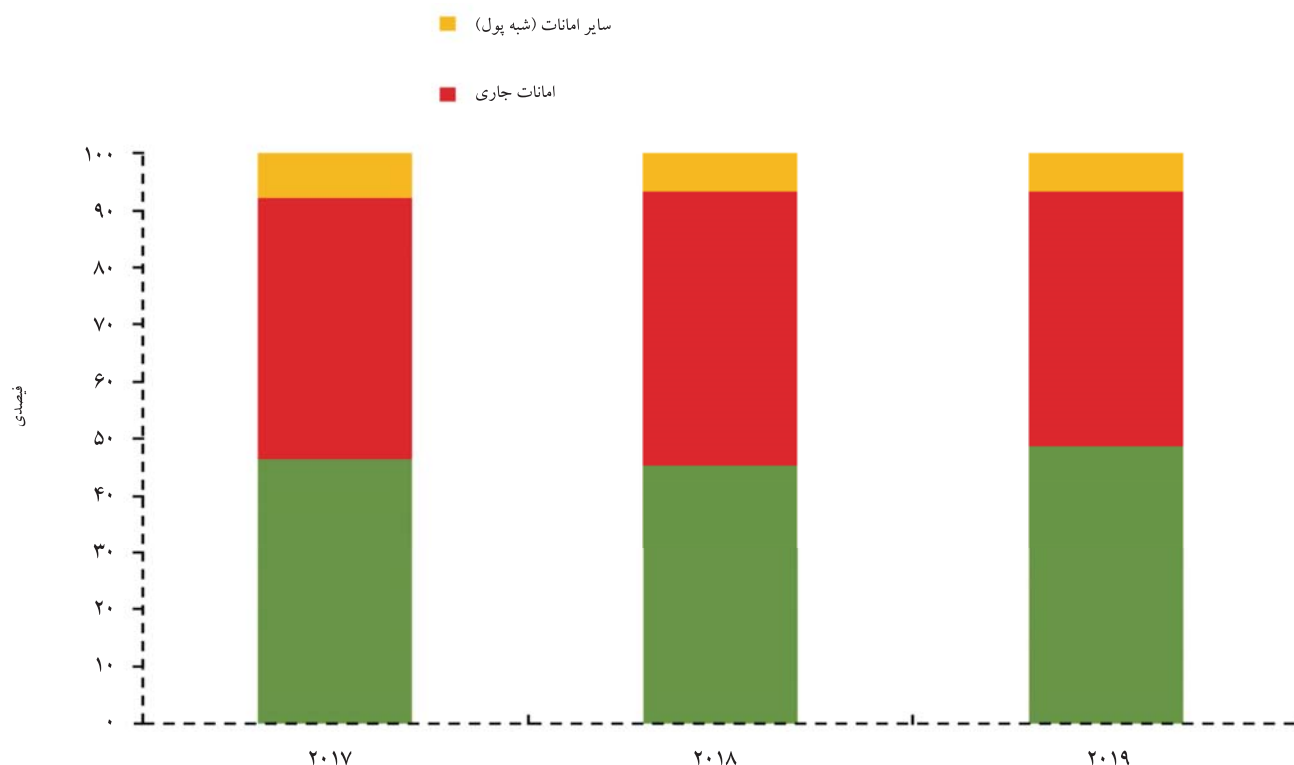
۲.۲ حجم نقدینگی

پول به مفهوم وسیع و پول به مفهوم محدود به اساس رهنمای گردآوری احصائی پولی و مالی، تألیف می گردد. پول به مفهوم محدود؛ پول خارج از سیستم سپرده گذاری و امانات جاری را شامل می شود، در حالیکه پول به مفهوم وسیع اجزای پول به مفهوم محدود و سایر دارایی های کمتر سیال یا شبه پول را در بر می گیرد.

طوری که در جدول ۲.۳ نشان داده شده، پول به مفهوم محدود در پایان سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) به اندازه ۶ درصد رشد داشته که نسبت به سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸ میلادی) رشد قسماً بلند تر را نشان می دهد. پول خارج از نهادهای سپرده گذار یا پول در دوران که ۵۲ درصد پول به

به اسعار ۲۶،۵۹۶ میلیون افغانی گفته شده که نشان دهنده رشد مثبت ۱۶.۶۳ درصدی می باشد. کاهش امانات میعادای نامگذاری شده به افغانی و افزایش امانات میعادای نامگذاری شده به اسعار به بی ثباتی نرخ مبادله اسعار و کاهش ارزش پول افغانی در مقابل دالر امریکایی طی سال تحت بررسی، نسبت داده شده است. این نوسانات باعث شد تا مردم بجای حسابات افغانی به حسابات اسعاری سپرده گذاری کنند. امانات میعادای به افغانی و امانات میعادای به اسعار به ترتیب ۱.۴۱ درصد و ۵.۱۸ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل داده است. امانات جاری به عنوان بخشی از پول به مفهوم وسیع در پایان سال تحت بررسی به ۴۴.۷۶ درصد رسیده است. جهت معلومات بیشتر به گراف ۲.۴ مراجعه شود

آمار نشان می دهد که پول به مفهوم محدود با سهم ۹۳.۴۱ درصدی به عنوان بخش عمده پول به مفهوم وسیع می باشد. شبه پول (سایر امانات) که جزء دیگر پول به مفهوم وسیع را تشکیل میدهد، در پایان سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی)، شاهد رشد مثبت ۴.۰۲ درصدی (سنجش سال به سال) بوده است. شبه پول در سال تحت بررسی ۶.۵۹ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می دهد که این رقم پائین تر از ۶.۷۰ درصد می باشد که در پایان سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸ میلادی) ثبت گردیده بود. بدین لحاظ تغییرات شبه پول بالای پول به مفهوم وسیع، ناچیز شمرده می شود. تغییرات امانات میعادای به افغانی (بر اساس سنجش سال به سال) به ۷،۲۶۷ میلیون افغانی میرسد که رشد منفی ۲۵.۴۸ درصدی را نشان میدهد، از سوی دیگر امانات میعادای گراف ۲.۴: پول در دوران، شبه پول و امانات جاری (فیصدی)

منبع: آمريت سياست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۲: حجم نقدینگی سال ۲۰۱۹ (۲۱/۹/۱۳۹۷ الی ۲۱/۱۲/۱۳۹۸)

تفاوت	Δ سنجش سال به سال	دسمبر ۲۰۱۹		تفاوت	Δ سنجش سال به	دسمبر ۲۰۱۷		به میلیون افغانی
		ربع چهارم				ربع چهارم		
		مبلغ				مبلغ		
۵۲,۵۵۳	۷.۱۲%	۷۹۰,۴۱۴	۸۶,۶۴۲	۱۳.۳%	۷۳۷,۸۶۱	۶۵۱,۲۱۹	۱- دارایی های خالص خارجی	
۴۹,۶۴۹	۶.۶۱%	۸۰۰,۷۷۵	۸۲,۷۶۴	۱۲.۴%	۷۵۱,۱۲۵	۶۶۸,۳۶۱	الف) دارایی های خارجی	
۵۲,۷۷۴	۸.۵۸%	۶۶۷,۸۹۷	۵۵,۵۰۲	۹.۹%	۶۱۵,۱۲۳	۵۵۹,۶۲۱	ذخایر ارزی د افغانستان بانک	
۱۵,۴۰۱	۲۳.۲۷%	۸۱,۵۸۰	۴,۴۹۸	۷.۳%	۶۶,۱۷۹	۶۱,۶۸۱	طلا	
۳۷,۳۷۳	۶.۸۱%	۵۸۶,۳۱۸	۵۱,۰۰۴	۱۰.۲%	۵۴۸,۹۴۴	۴۹۷,۹۴۰	سایر	
-۳,۱۲۵	-۲.۳۰%	۱۳۲,۸۷۷	۲۷,۲۶۲	۲۵.۱%	۱۳۶,۰۰۲	۱۰۸,۷۴۰	سایر دارایی های خارجی	
-۲,۹۰۴	-۲۱.۸۹%	۱۰,۳۶۱	-۳,۸۷۸	-۲۲.۶%	۱۳,۲۶۵	۱۷,۱۴۲	ب) بدهی های خارجی	
-۲۴,۹۸۳	۱۰.۰۳%	-۲۷۴,۰۱۰.۴۸	-۷۴,۳۸۴	۴۲.۶%	-۲۴۹,۰۲۷.۰۱	-۱۷۴,۶۴۳.۳۹	۲. دارایی های خالص داخلی	
۱,۶۰۶	-۲.۱۱%	-۷۴,۶۷۸	-۴۰,۲۵۶	۱۱۱.۷%	-۷۶,۲۸۴	-۳۶,۰۲۸	الف) کرایت خالص داخلی	
۲۲۸	-۰.۱۹%	-۱۲۱,۶۷۸	-۳۷,۸۵۳	۴۵.۰%	-۱۲۱,۹۰۶	-۸۴,۰۵۴	کرایت خالص برای سکونر عامه غیر مالی	
-۲۶۲	۰.۲۱%	-۱۲۲,۲۶۳	-۳۷,۸۵۳	۴۵.۰%	-۱۲۲,۰۰۱	-۸۴,۱۴۸	کرایت خالص برای دولت مرکزی	
-۷,۰۰۴	-۹۷.۴۹%	۱۸۱	-۸,۱۵۴	-۵۳.۲%	۷,۱۸۵	۱۵,۳۳۹	کرایت برای دولت مرکزی	
-۶,۷۴۲	-۵.۲۲%	۱۲۲,۴۴۳	۲۹,۶۹۹	۲۹.۹%	۱۲۹,۱۸۵	۹۹,۴۸۷	بدهی های دولت مرکزی	
۰	۰.۰۰%	۰.۰۰۰	۰	۰.۰%	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	کرایت خالص برای دولت مرکزی و محلی	
۴۹۰	۵۱۹.۳۷%	۵۸۵	۰	۰.۰%	۹۴	۹۴	کرایت خالص برای شرکت های غیر مالی عامه	
۸۳۵	۱.۷۹%	۴۷,۴۶۷	-۲,۷۵۳	-۵.۶%	۴۶,۶۳۳	۴۹,۳۸۶	کرایت برای سکونر خصوصی	
۵۴۳	-۵۳.۷۴%	-۴۶۸	۳۵۰	-۲۵.۷%	-۱,۰۱۱	-۱,۳۶۱	کرایت خالص برای سایر شرکت های مالی	
۲۴,۰۳۸	۱۲.۶۶%	۲۱۳,۹۷۳	۳۴,۰۹۳	۲۱.۹%	۱۸۹,۹۳۵	۱۵۵,۸۴۲	ب) حسابات سرمایه	
-۲,۵۵۲	-۱۴.۸۴%	۱۴,۶۴۱	-۳۴	-۰.۲%	۱۷,۱۹۳	۱۷,۲۲۷	ت) سایر اقلام خالص	
۲۷,۷۲۵	۵.۷۰%	۵۱۳,۷۵۹.۳۲	۱۲,۱۹۷	۲.۶%	۴۸۶,۰۳۴.۱۸۰	۴۷۳,۸۳۶.۸۹۰	3- پول به مفهوم وسیع	
۲۶,۴۱۷	۶%	۴۷۹,۸۹۶	۱۶,۷۳۲	۴%	۴۵۳,۴۸۰	۴۳۶,۷۴۸	پول به مفهوم محدود	
۳۰,۰۲۸	۱۳.۶۵%	۲۴۹,۹۴۰	-۵۹۵	-۰.۳%	۲۱۹,۹۱۱	۲۲۰,۵۰۷	پول در دوران (پول خارج از سیستم سپرده گذاری)	
-۳,۶۱۲	-۱.۵۵%	۲۲۹,۹۵۷	۱۷,۳۲۷	۸.۰%	۲۳۳,۵۶۸	۲۱۶,۴۴۲	امانات جاری	
۱,۳۰۸	۴.۰۲%	۳۳,۸۶۲.۸۹۳	-۴,۵۳۴	-۱۲.۲%	۳۲,۵۵۴.۴۴۴	۳۷,۰۸۸.۷۳۹	سایر امانات (شبه پول)	
-۲,۴۸۵	-۲۵.۴۸%	۷,۲۶۷	-۳,۰۷۶	-۲۴.۰%	۹,۷۵۲	۱۲,۸۲۷	امانات به افغانی	
۳,۷۹۳	%۱۶.۶۳	۲۶,۵۹۶	-۱,۴۵۹	-۶.۰%	۲۲,۸۰۳	۲۴,۲۶۲	امانات به اسعار	
۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	اوراق بهادار به استثنای سهام	

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

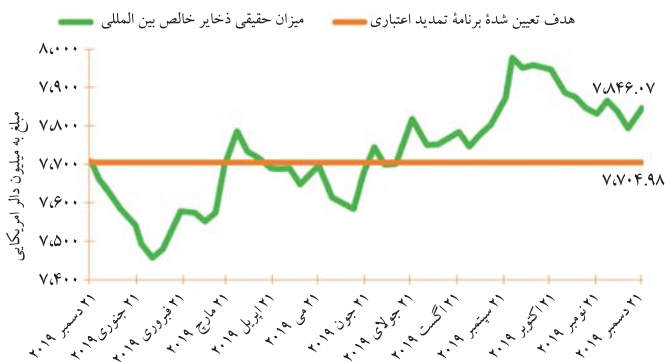
۳.۲ ذخایر خالص بین المللی

ذخایر بین المللی د افغانستان بانک شامل طلا، اسهام و سایر دارایی‌ها نزد صندوق بین المللی پول و حقوق برداشت خاص (SDR) و همچنان اسعار عمده چون دالر امریکایی، یورو، پوند و سایر اسعار میباشند. ذخایر بین المللی افغانستان که به دالر امریکایی بیان می‌گردد، تعریف آن همانا مجموع ذخایر دارایی‌ها منفی ذخایر بدهی‌ها میباشند.

ذخایر خالص بین المللی در ختم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) طور اندک به اندازه ۱.۸۳ درصد افزود گردید که نشان دهنده افزایش ۱۴۱.۰۸ میلیون دالر امریکایی می باشد.

سقف ذخایر خالص بین المللی ۷،۷۰۴.۹۸ میلیون دالر امریکایی تعیین گردیده بود، این در حالیست که میزان حقیقی ذخایر خالص بین المللی طی زمان تحت بررسی ۷،۸۴۶.۰۷ میلیون دالر امریکایی ثبت گردیده است. گراف ۵.۲ روند حقیقی و تعیین شده ذخایر خالص بین المللی طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) را نشان می دهد.

گراف ۵.۲: ذخایر خالص بین المللی؛ میزان حقیقی و تعیین شده سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: سکتور پولی، آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۲.۴ بازار مبادله ارز

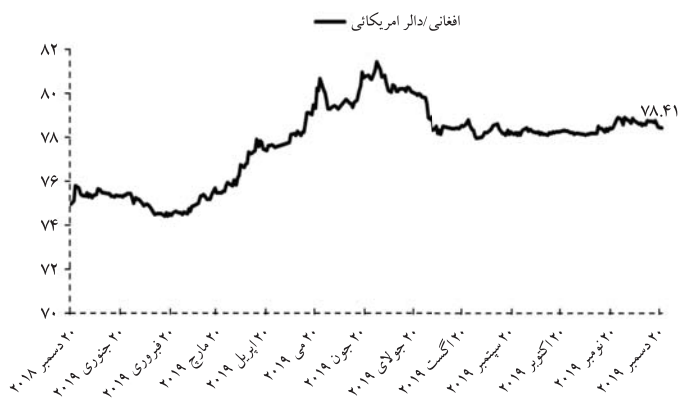
۲.۴.۱ نرخ مبادله ارز

هدف اولیه د افغانستان بانک حفظ ثبات قیم می باشد. به

منظور تأمین و حفظ این هدف، د افغانستان بانک سعی دارد تا از طریق عملیات بازار آزاد از ابزارهای پولی خویش به شکل موثر استفاده نموده، پالیسی های مفید را تطبیق کند. طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی)، ارزش پول افغانی در برابر پوند بریتانیا، یورو، فرانک سویس، دالر امریکایی، درهم امارات متحده، و ریال عربستان سعودی نسبتاً کاهش، و در برابر رویه پاکستانی و تومان ایرانی افزایش یافت.

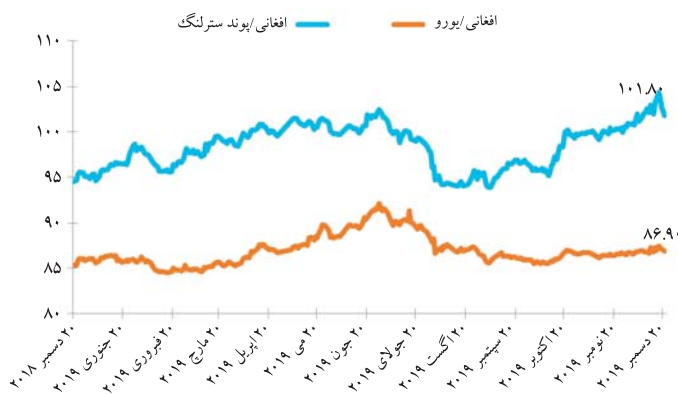
بررسی روزانه اوسط نرخ مبادله پول افغانی در برابر دالر امریکایی و سایر اسعار در سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) در گراف های ذیل شرح داده شده است:

گراف ۶.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر دالر امریکایی، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: سکتور پولی آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۷.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر پاوند و یورو، طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

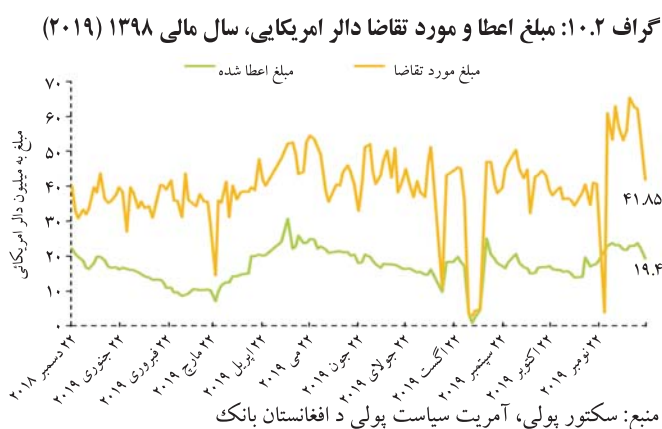

منبع: سکتور پولی، آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

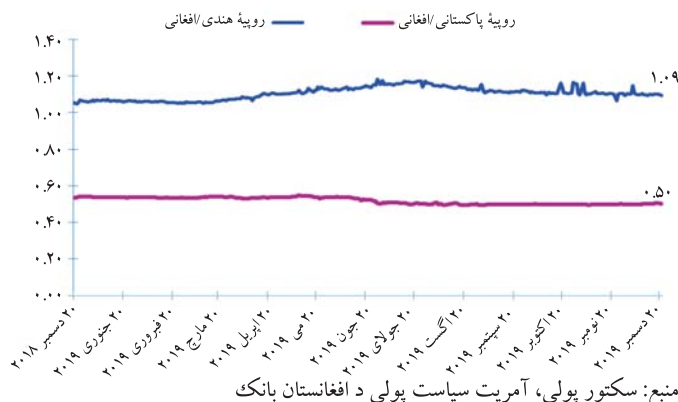
بطور مجموع ۲,۴۳۰.۴۰ میلیون دلار امریکایی را لیلام نموده، در حالیکه مجموع تقاضا ۵,۷۷۹.۲۱ میلیون دلار امریکایی بوده است. بطور اوسط به تعداد ۵۶ داوطلب در هر مزایده اشتراک داشته و ۴۲ مورد داوطلبی به عنوان داوطلبی موفق اعلان گردیدند.

به داوطلبی‌های برنده در هر لیلام مبلغ اوسط ۱۶.۲۰ میلیون دلار امریکایی فروخته شده و مجموع برداشت به افغانی به ارزش ۱۸۹.۲۵ میلیارد افغانی ثبت گردیده است. آمار موجود، در پایان سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸ میلادی) نشان می‌دهد که مجموع مبلغ لیلام شده ۲,۴۱۵.۵۲ میلیون دلار امریکایی و مجموع مبلغ تقاضا شده ۳,۳۶۱.۱۵ میلیون دلار امریکایی ثبت گردیده اند. بطور اوسط به تعداد ۵۲ داوطلب در هر مزایده اشتراک داشته و به ۴۰ داوطلب در هر مزایده مبلغ ۱۸ میلیون دلار امریکایی فروخته شده که مجموع برداشت به افغانی به ارزش ۱۷۴.۸۳ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است.

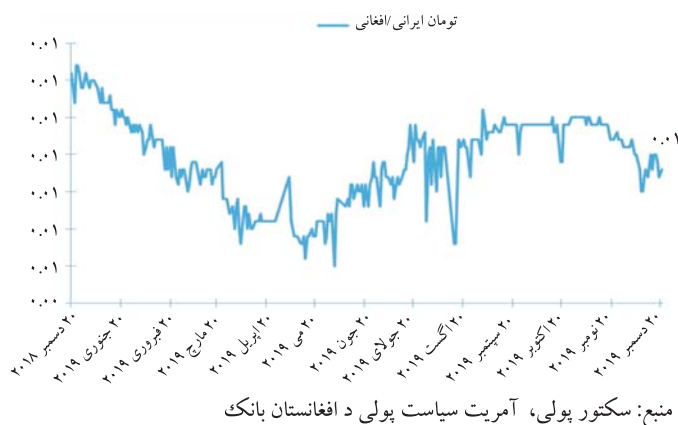
گراف ۱۰.۲ مبلغ اعطا شده و مورد تقاضای دلار امریکایی در سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) را نشان می‌دهد.

گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر روپیه هندی و روپیه پاکستانی، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر تومان ایرانی، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

۲.۴.۲ لیلام اسعار

بمنظور کنترل عرضه پول و حفظ ثبات قیم در بازار داخلی، د افغانستان بانک تلاش میکند که با استفاده از ابزار اولیه پولی مانند لیلام دلار امریکایی سه بار در هفته، و لیلام هفته وار اوراق سرمایوی، رشد پایه پولی را طوری مدیریت کند که به سقف تعیین شده نزدیک باشد. طی زمان تحت بررسی د افغانستان بانک به منظور مهار سیالیت بیش از حد و جلوگیری از نوسانات حاد نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار مخصوصاً دلار امریکایی، لیلام اسعار را مستمراً حفظ نموده است.

طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی)، د افغانستان بانک

۵.۲ بازار سرمایه و شرایط نقدینگی

۱.۵.۲ لایام اوراق سرمایه

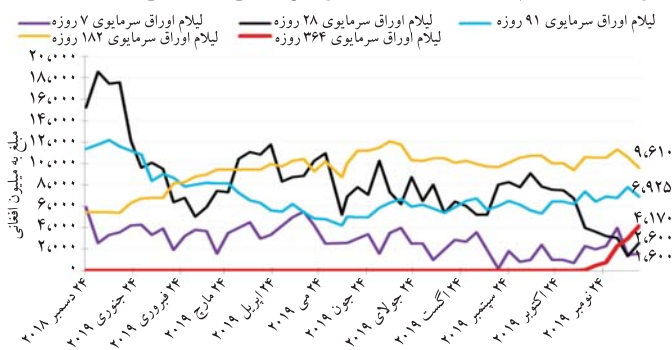
اوراق سرمایه عبارت از اوراق بهادار کوتاه مدت به افغانی میباشند که توسط د افغانستان بانک به مشتریان بازار اولیه که عبارت از بانک های تجارتي اند، طور هفته وار صادر می گردد. د افغانستان بانک از اوراق سرمایه به عنوان ابزار پولی کار می گیرد تا عرضه پول را کنترل کند. اوراق سرمایه جهت جذب سیالیت بیش از حد بانک های تجارتي مورد استفاده قرار می گیرد.

در حال حاضر، د افغانستان بانک اوراق سرمایه یک هفته ای، یک ماهه، سه ماهه، شش ماهه و یک ساله را به بازار عرضه میکند. مجموع مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایه در ختم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) به ۲۴.۹۰ میلیارد افغانی میرسد که نسبت به ۳۳.۷۲ میلیارد افغانی زمان مشابه سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸ میلادی)، کاهش ۸.۸۲ درصدی را نشان میدهد. عامل عمده کاهش مبلغ تصفیه ناشده نسبت به سال گذشته، مبلغ کم اعطا شده اوراق سرمایه و افزایش نرخ تکتانه، می باشد.

مجموع مبلغ تصفیه ناشده ۷ روزه اوراق سرمایه به ۱.۶ میلیارد افغانی، اوراق سرمایه ۲۸ روزه به ۲.۶ میلیارد افغانی، و ۹۱ روزه به ارزش ۶.۹۲ میلیارد افغانی ثبت گردیده است. مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایه ۱۸۲ روزه به ۹.۶۱ میلیارد و اوراق سرمایه ۳۶۴ روزه به ۴.۱۷ میلیارد می رسد. مبلغ مجموعی تکتانه پرداخت شده اوراق سرمایه الی ختم سال تحت بررسی به ۱۶۶.۸۵ میلیون افغانی رسیده است. علاوه بر این، از آغاز الی پایان سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) اوسط نرخ تکتانه عیار شده برای اوراق سرمایه ۷ روزه ۰.۵۰ درصد؛ ۲۸

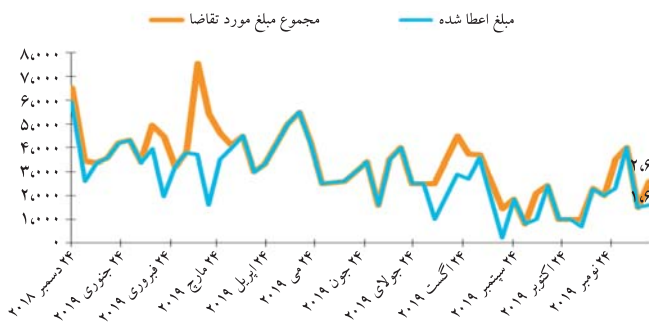
روزه ۰.۸۳ درصد؛ ۹۱ روزه ۱.۱۶ درصد؛ ۱۸۲ روزه ۱.۴۰ درصد و برای اوراق سرمایه ۳۶۴ روزه ۲.۱۹ درصد به ثبت رسیده است که بالعموم کمتر از سال گذشته می باشد.

گراف ۱۱.۲: سهم تصفیه ناشده اوراق سرمایه طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

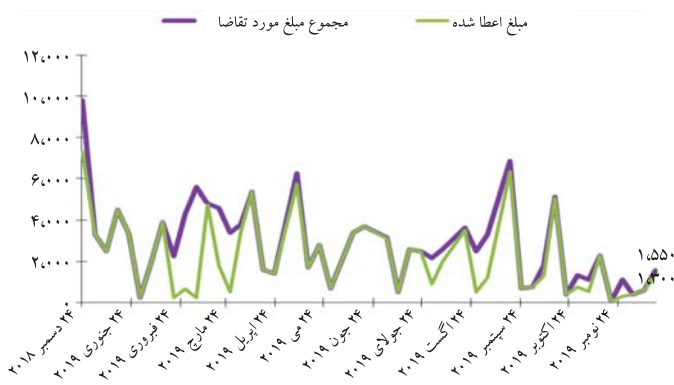
منبع: سکتور پولی، آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایه ۷ روزه، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: سکتور پولی، آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایه ۲۸ روزه، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: سکتور پولی، آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

اکنون ذخایر اجباری را پول افغانی و اسعار تشکیل می دهد، در حالی که قبلاً برعکس تمام ذخایر اجباری برای تمام سپرده ها را پول افغانی تشکیل می داد. هیچگونه تکتانه در مقابل ذخایر اجباری به بانک های تجارتي پرداخت نمی گردد. ذخایر اجباری به افغانی، دالر امریکایی و یورو به ترتیب به اندازه ۵,۷۳۴.۴۳ میلیون افغانی، ۲۰۲.۰۵ میلیون دالر امریکایی و ۱۵.۶۱ میلیون یورو گزارش شده اند.

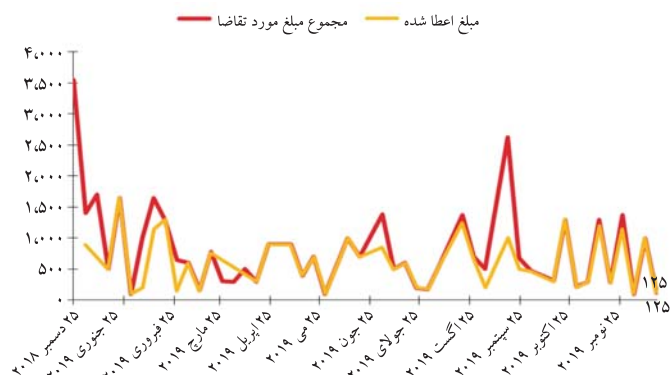
تسهیلات سپرده گذاری شبانه

اینگونه تسهیلات به منظور بدست آوردن تکتانه برای بیلانس اضافی به تمام بانک های تجارتي فراهم گردیده است. مطابق به متحد المال تاریخ ۱۱ سپتمبر سال ۲۰۱۷ منتشره به تمام بانک ها که توسط هیئت عامل د افغانستان بانک منظور گردیده بود، اکنون نرخ تکتانه که روی تسهیلات سپرده گذاری شبانه وضع می گردد، ۰.۱ درصد می باشد. اوسط مبلغ تصفیه ناشده تسهیلات سپرده گذاری شبانه طی سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹ میلادی) ۸,۲۱۵.۶۳ میلیون افغانی ثبت گردیده است و مبلغ پرداخت نرخ تکتانه در برابر این تسهیلات در همین دوره به ۸.۳۰ میلیون افغانی رسیده است.

تسهیلات اعتباری شبانه

اینگونه تسهیلات توسط بانک ها در موقع نیازمندی به پول در کوتاه مدت مورد استفاده قرار می گیرد. بانک ها این سهولت را در صورت کمبود نقدینگی از د افغانستان بانک بر اساس شبانه اخذ میدارند. نرخ تکتانه که ازین بابت بالای بانک ها هزینه میگردد، ۳.۵ درصد بیشتر از آخرین نرخ لیلام اوراق ۲۸ روزه می باشد. این نوع قرضه گیری صرفاً با اوراق سرمایوی تصفیه نشده تضمین میگردد. شایان ذکر است که در زمان تحت بررسی هیچ بانک از تسهیلات قروض شبانه استفاده نکرده است.

گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایوی ۹۱ روزه، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

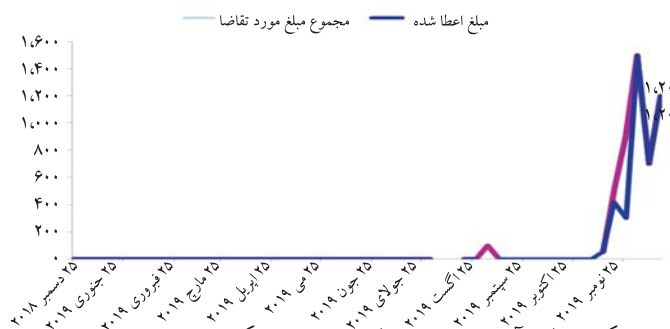
منبع: سکتور پولی، آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: سکتور پولی، آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

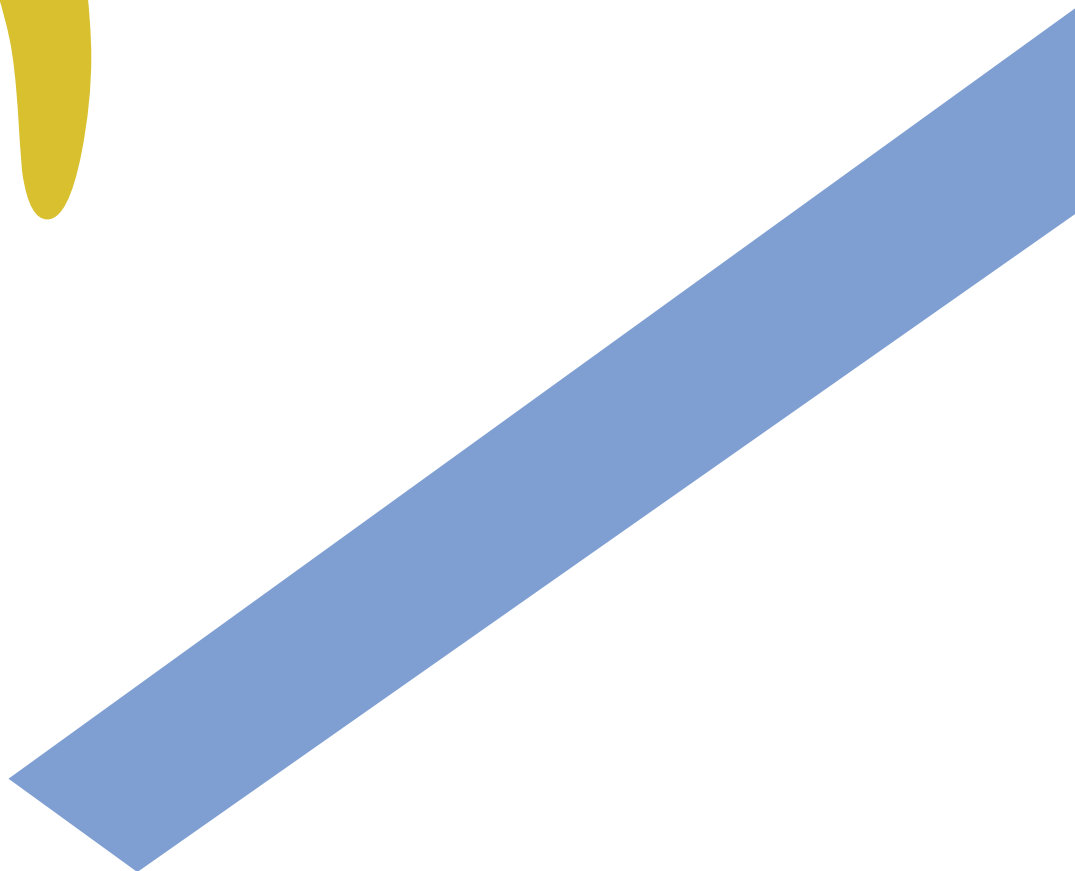
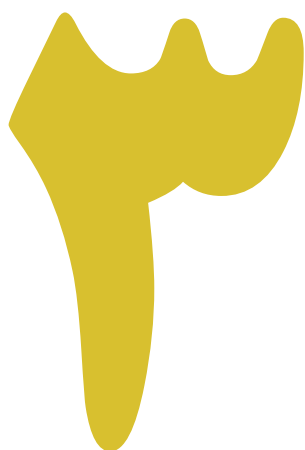
گراف ۱۶.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطا شده اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: سکتور پولی، آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

۲.۵.۳ ذخایر اجباری و اضافی

بانک های تجارتي مکلف اند تا ۸ درصد مجموع سپرده های خویش را برای حسابات افغانی و ۱۰ درصد مجموع سپرده های اسعاری را برای حسابات ارزی خویش در د افغانستان بانک منحیث ذخایر اجباری نگهداری کنند.

روند و دورنمای تورم

روند و دورنمای تورم

۱.۳ مروری بر چگونگی کالاهای تجارتي جهان

۱.۱.۳ خلص موضوع

قیمت فی بیرل نفت خام در سال ۲۰۱۹ میلادی به صورت میانگین ۶۱ دالر امریکایی به ثبت رسیده، که ۱۰ درصد کمتر از سال گذشته و ۵ دالر امریکایی کمتر از تخمین های گذشته می باشد. این قیمت ها به اثر تصمیم کشورهای عضو OPEC و شرکاء آنها، مبنی بر کاهش نرخ، بخصوص تصمیم ماه دسمبر سال ۲۰۱۹ میلادی مبنی بر کاهش روزمره ۰.۵ میلیون بیرل در تولید بر علاوه کاهش روزمره ۱.۲ میلیون بیرل در تولید که از ماه جنوری سال ۲۰۱۹ میلادی تطبیق گردیده است، شامل می باشد.

تولیدات ایران بنا بر تعدادی از عوامل داخلی، و جغرافیایی و سیاسی کاهش یافته است. اما این فشارها توسط تقاضای رو به تضعیف برای نفت، جبران گردیده اند. پیش بینی های قیمت نفت نشان می دهند که قیمت فی بیرل نفت به صورت میانگین در سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ میلادی با کاهش اندک به ۵۹ دالر امریکایی افت خواهد نمود. توقع می رود افزایش عرضه خدمات در ایالات متحده در صورت آغاز پایپ لاین جدید ادامه یابد. خطر بزرگ منفی پیش بینی شده عبارت از وخیم شدن وضعیت رشد می باشد. انتظارات نشان می دهد که مصرف نفت در سال ۲۰۲۱ میلادی فقط بیشتر از ۱ درصد افزایش خواهد داشت. موضوع که می تواند این پیش بینی را به چالش بکشد، امکان کاهش قابل ملاحظه در تنش های تجاری بین ایالات متحده و چین می باشد، زیرا باعث افزایش تقاضای نفت شده می تواند.

قیمت اکثر فلزات در نیمه دوم سال ۲۰۱۹ میلادی تضعیف گردید که عمدتاً نشان دهنده رشد ضعیف اقتصاد جهان و

تنش های تجاری بود. احتمال دارد قیمت فلزات در سال ۲۰۲۰ بیشتر کاهش یافته و تقاضای جدی را برای کالاهای صنعتی ایجاد کند. قیمت اقلام زراعتی در نیمه دوم سال ۲۰۱۹ میلادی در اثر وضعیت خوب آب و هوا که حاصلات وافر در پی داشت کاهش یافته است.

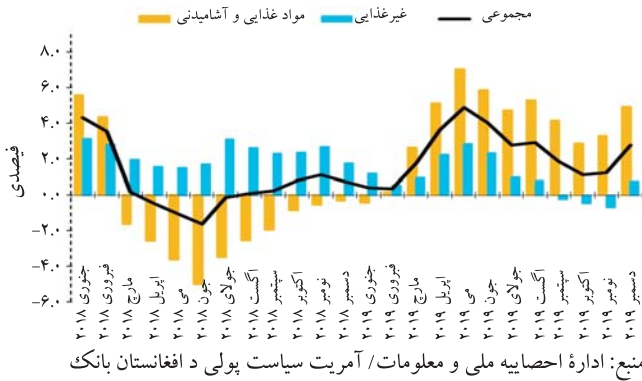
۲.۳ قیمت مصرفی در افغانستان

در حال حاضر، ارقام شاخص قیمت مصرفی در افغانستان براساس قیمت های ماه اپریل سال ۲۰۱۵ گردآوری می شوند، در حالی که قبلاً این شاخص به اساس قیمت های ماه مارچ ۲۰۱۱ محاسبه می گردید. به همین ترتیب، در این سنجش جدید اجزای شاخص قیمت مصرفی همچنان با در نظر داشت عوامل جدید عیار می شوند. طبق معلومات اداره ملی احصائیه و معلومات و تحلیل د افغانستان بانک، نتایج ذیل در شاخص قیمت مصرفی افغانستان مشاهده گردیده است.

تغییرات سنجش سال به سال شاخص قیمت مصرفی در سال ۲۰۱۹ میلادی به صورت میانگین نشان دهنده نرخ انفلاسیون ۲.۳۱ درصد بود که ۰.۶ درصد بلندتر از سال گذشته می باشد. همانند مقایسه سال به سال، سنجش ربع به ربع انفلاسیون در دوره تحت بررسی نیز نشان دهنده افزایش می باشد. بررسی آمار ربع به ربع سال ۲۰۱۹ میلادی نشان می دهد که نرخ وسطی انفلاسیون در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی به ۱.۷۱ درصد افزایش یافت که بلندتر از ۰.۸۹ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی می باشد.

روغن خوراکی و شحمیات به مشاهده رسید که در مقایسه با ۰.۶۲ درصد سال گذشته، به طور میانگین به منفی ۲.۲۳ درصد کاهش یافت.

گراف ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی (سنجش سال به سال)

در کتگوری غیر غذایی، انفلاسیون از اثر قیمت‌های پائین تنباکو، خانه سازی، ترانسپورت، مخبرات، و تعلیم و تربیه کاهش یافته است. این در حالیست که انفلاسیون البسه، فرنیچر و لوازم خانه، صحت، معلومات و فرهنگ، و رستوران و هتل ها افزایش یافته است. در کل، انفلاسیون کتگوری غیر غذایی در مقایسه با ۲.۲۹ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی، بطور اوسط به ۰.۹۴ درصد کاهش یافته است.

درین کتگوری بیشترین افزایش در شاخص قیم ترانسپورت و خانه سازی مشاهده شده که به ترتیب از ۶.۵۵ درصد و ۱.۴۹ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی، بطور اوسط به ۰.۳۶ درصد و منفی ۲.۴۸ درصد کاهش یافته اند. از سوی دیگر، شاخص قیم صحت و اطلاعات و فرهنگ به ترتیب از ۳.۵۰ درصد و منفی ۰.۹۹ درصد سال گذشته، بطور اوسط به ۵.۵۴ درصد و ۲.۰۸ درصد افزایش یافته اند. انفلاسیون اصلی در مقایسه با سال گذشته، در سال ۲۰۱۹ میلادی نشان دهنده سیر صعودی می باشد. روش اوسط یابی که معمولاً

قیم مصرفی کابل نیز در سال ۲۰۱۹ میلادی شاهد انفلاسیون بود. نرخ انفلاسیون قیم مصرفی کابل در سال ۲۰۱۹ میلادی از ۱.۳۹ درصد سال گذشته، به طور اوسط به ۲.۰۸ درصد رسید. بر اساس سنجش ربع به ربع، این شاخص در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱.۴۸ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱.۰۹ درصد رسید.

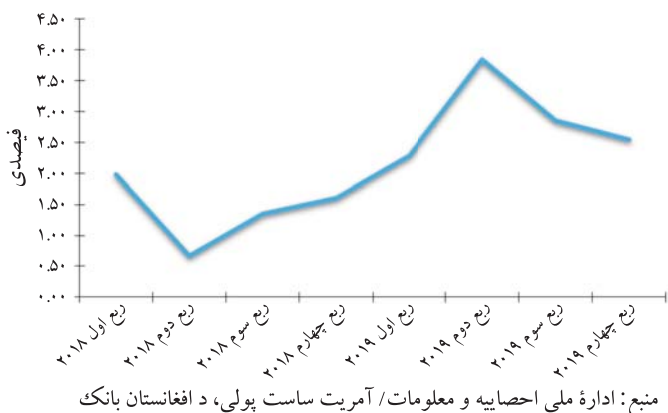
۱.۲.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی ملی (تغییرات سالانه)

شاخص عمومی قیم مصرفی به اساس سنجش سال به سال در مقایسه با سال ۲۰۱۸ میلادی شاهد افزایش چشمگیر بود. طبق معلومات دست داشته، انفلاسیون عمومی به اساس سنجش سال به سال از ۰.۶۵۵ درصد سال قبل، در سال ۲۰۱۹ میلادی بطور میانگین به ۲.۳۱ درصد افزایش یافته است. طبق سنجش ماهوار، این رقم در ماه‌های اکتوبر، نومبر و دسمبر به ترتیب ۱.۱ درصد، ۱.۲۲ درصد و ۲.۷۷ درصد ثبت گردیده است.

در شاخص مواد غذایی، نرخ انفلاسیون از منفی ۱۰.۰۴ درصد سال قبل در سال ۲۰۱۹ به ۵.۸۴ درصد افزایش یافته است. در شاخص فوق الذکر، فشارهای انفلاسیونی از اثر قیمت بلند نان و حبوبات، گوشت، میوه های تازه و خشک، سبزیجات، بوره و شیرینی، چاشنی ها و مشروبات غیرالکولی به وجود آمده است. بیشترین افزایش که درین شاخص ثبت گردیده، مربوط به قیمت چاشنی ها، بوره و شیرینی بوده که به ترتیب به طور میانگین از ۱۶.۷۳ درصد به ۱۶.۴ درصد، و از منفی ۶.۶۸ درصد به ۵.۶۱ درصد رسید. از سوی دیگر، شدیدترین کاهش در شاخص قیم

از منفی ۱۸.۱۴ درصد و منفی ۶.۳۹ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۵.۳۶ درصد و ۲۲.۸۸ درصد افزایش یافته است. از طرف دیگر، انفلاسیون غیر غذایی در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲.۲۷ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی، به طور اوسط منفی ۰.۱۳ درصد کاهش یافت.

گراف ۲.۳: روش اوسط یابی، سنجش ربعوار

درین کتگوری، قیم تنباکو، خانه سازی، فرنیچر و لوازم خانه، ترانسپورت، مخابرات و تعلیم و تربیه در دوره تحت بررسی شاهد کاهش بودند.

شاخص تنباکو در ربع چهارم در مقایسه با ۶.۱۹ درصد ربع مشابه سال گذشته، به طور اوسط به منفی ۱.۹۰ درصد، و شاخص ترانسپورت در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱۰.۰۴ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی، به طور اوسط به منفی ۶.۸۱ درصد کاهش یافت. از سوی دیگر، انفلاسیون البسه، صحت، اطلاعات و فرهنگ در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی، شاهد کاهش بوده است.

وسیله عمده سنجش انفلاسیون دانسته می شود، از رقم ۱.۴۰ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی، در سال ۲۰۱۹ میلادی به ۲.۸۸ درصد افزایش یافته است. افزون بر این، انفلاسیون شاخص قیم مصرفی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغن خوراکی و شحمیات و ترانسپورت از منفی ۰.۱۰ درصد سال گذشته، در سال ۲۰۱۹ میلادی به ۲.۰۶ درصد افزایش یافته است.

۲.۲.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی ملی (تغییرات ربعوار)

سنجش کوتاه مدت انفلاسیون روند مشابه سنجش سالانه را نشان می دهد. انفلاسیون عمومی ملی بر اساس سنجش ربع به ربع، در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۰.۸۹ درصد ربع مشابه سال گذشته، به ۱.۷۱ درصد افزایش یافت. این افزایش در نتیجه بلند رفتن قیم مواد غذایی به میان آمده است. برعکس، کتگوری غیر غذایی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با دوره مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی، روند غیر انفلاسیونی داشت. انفلاسیون مواد غذایی در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۰.۸۹ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۳.۶۸ درصد افزایش یافته است. شاخص های قیم مواد غذایی مانند گوشت، روغن خوراکی و شحمیات، سبزیجات، بوره و شیرینی، و چاشنی ها شاهد افزایش بود، اما قیمت های نان خشک و حبوبات، شیر، پنیر و تخم مرغ نسبت به سال گذشته کاهش یافته است.

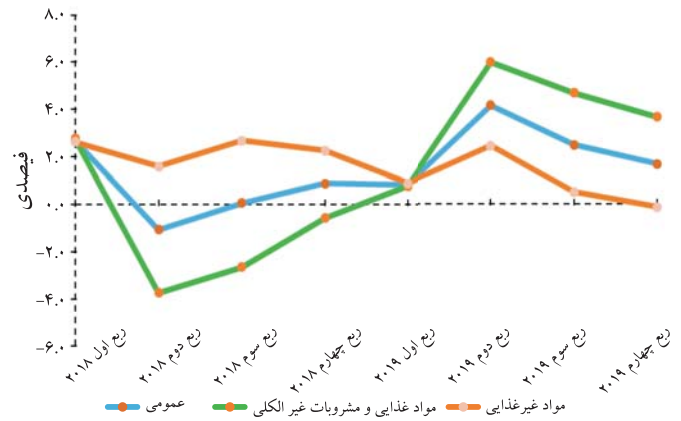
با این حال، در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی درین کتگوری بیشترین افزایش ربعوار در شاخص قیم سبزیجات، میوه تازه و خشک، و چاشنی ها ثبت گردیده که به ترتیب

جدول ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی، سال ۲۰۱۸-۲۰۱۹ میلادی

دوره		۲۰۱۸					۲۰۱۹				
بر اساس ارقام اپریل ۲۰۱۵											
وزن	اکتوبر ۲۰۱۸	نومبر ۲۰۱۸	دسمبر ۲۰۱۸	اوسط ربع چهارم ۲۰۱۸	اوسط (۱۲ ماه) ۲۰۱۸	اکتوبر ۲۰۱۹	نومبر ۲۰۱۹	دسمبر ۲۰۱۹	اوسط ربع چهارم ۲۰۱۹	اوسط (۱۲ ماه) ۲۰۱۹	
شاخص عمومی	۱۰۰.۰	۰.۸۰	۱.۱۱	۰.۷۵	-۰.۸۹	۱.۱۲	۱.۲۲	۲.۷۷	۱.۷۱	۲.۳۱	
مواد غذایی و مشروبات غیر الکولی	۴۷.۸	-۰.۸۵	-۰.۵۳	-۰.۳۰	-۰.۵۶	۲.۸۵	۳.۲۹	۴.۹۱	۳.۶۸	۳.۷۹	
نان خشک و حیوانات	۱۴.۶	۶.۷۴	۸.۴۶	۸.۱۷	۷.۷۹	۳.۴۸	۱.۳۱	۱.۲۹	۱.۵۵	۵.۸۴	
گوشت	۷.۵	۱.۵۱	۰.۷۹	۱.۶۸	۱.۳۲	۱.۳۶	۷.۵۷	۸.۳۴	۷.۹۷	۵.۳۷	
شیر، پنیر و تخم مرغ	۴.۷	۱.۸۱	۲.۱۰	۱.۲۶	۱.۷۲	۱.۰۴	-۰.۹۲	-۲.۳۱	-۱.۷۴	-۰.۹۱	
روغنیا و شحمیات	۴.۶	-۱.۶۴	-۲.۶۰	-۲.۴۷	-۲.۲۳	-۰.۶۲	-۰.۷۱	۰.۲۵	۲.۱۸	-۲.۲۳	
میوه تازه و خشک	۵.۰	-۰.۸۶	-۳.۰۴	۱.۰۱	-۰.۹۶	-۰.۸۹	۲.۸۸	۳.۸۹	۳.۷۴	۵.۲۰	
سبزیجات	۶.۰	-۱۷.۵۶	-۱۷.۸۷	-۱۹.۰۰	-۱۸.۱۴	-۹.۶۴	-۰.۵۰	۳.۳۴	۱۳.۲۴	-۰.۶۵	
بوره و شیرینی	۲.۷	-۳.۴۲	-۱.۷۶	-۱.۶۲	-۲.۲۷	-۶.۶۸	۶.۲۸	۳.۹۶	۴.۶۶	۵.۶۱	
چاشنی ها	۱.۳	-۱۱.۶۸	-۵.۲۳	-۲.۲۷	-۶.۳۹	-۱۶.۷۳	۲۴.۰۱	۲۳.۲۹	۲۱.۳۴	۱۶.۴۰	
مشروبات غیر الکولی	۱.۴	۳.۶۶	۴.۳۳	۴.۴۹	۴.۱۶	۲.۳۵	۴.۵۴	۳.۷۰	۴.۱۱	۴.۹۰	
مواد غیر غذایی، تنباکو و خدمات	۵۲.۲	۲.۳۷	۲.۶۷	۱.۷۶	۲.۲۷	۲.۲۹	-۰.۴۷	-۰.۶۹	-۰.۷۷	-۰.۹۴	
تنباکو	۰.۳	۶.۲۴	۵.۹۸	۶.۳۴	۶.۱۹	۴.۱۱	-۱.۰۸	-۲.۴۴	-۲.۱۸	۲.۰۵	
البسه	۴.۶	۳.۲۵	۲.۴۱	۴.۱۸	۳.۲۸	۳.۵۰	۶.۰۲	۷.۴۸	۷.۵۲	۵.۵۴	
خانه سازی	۱۹.۱	۰.۳۴	۰.۷۴	-۱.۳۹	-۰.۱۰	۱.۴۹	-۴.۰۷	-۴.۱۷	-۱.۴۹	-۲.۴۸	
فرنیچر و اثاثیه خانه	۱۱.۹	۳.۳۲	۴.۱۸	۳.۷۵	۳.۷۵	۲.۷۸	۱.۴۲	-۰.۰۳	۰.۴۲	۲.۸۵	
صحت	۶.۲	۰.۵۷	۱.۲۹	۱.۶۰	۱.۱۵	۰.۷۲	۵.۵۳	۵.۶۷	۶.۰۸	۴.۵۳	
حمل و نقل	۴.۳	۱۰.۵۷	۱۰.۸۲	۸.۷۴	۱۰.۰۴	۶.۵۵	-۶.۶۷	-۷.۵۹	-۶.۱۸	۰.۳۶	
مخابرات	۱.۷	۰.۷۹	-۰.۹۲	-۱.۷۰	-۰.۶۱	-۰.۵۰	-۶.۶۸	-۵.۳۲	-۴.۴۳	-۴.۳۷	
اطلاعات و فرهنگ	۱.۱	۱.۰۶	-۰.۳۸	-۰.۹۰	-۰.۰۷	-۰.۹۹	۰.۶۱	۳.۹۸	۴.۳۳	۲.۰۸	
تعلیم و تربیه	۰.۴	۴.۸۴	۶.۵۳	۶.۴۰	۵.۹۲	۵.۸۱	۲.۸۳	۰.۳۳	۱.۵۸	۲.۱۳	
هوتل و رستورانها	۱.۱	۳.۰۱	۲.۱۸	۲.۵۱	۲.۵۷	۲.۲۸	۱.۸۲	۴.۰۷	۴.۲۶	۳.۱۴	
متفرقه	۱.۴	۲.۴۸	۲.۴۵	۱.۴۰	۲.۱۱	۳.۰۴	۶.۷۷	۵.۵۳	۷.۳۸	۳.۸۲	
شاخص قیم مصرفی به استثنای نان و حیوانات، روغنیا و شحمیات و تنباکو		-۰.۶۶	-۰.۵۲	-۰.۸۲	-۰.۶۷	-۰.۱۰	۱.۶۶	۱.۸۰	۳.۴۸	۲.۰۶	
۳۰ درصد اوسط یابی		۱.۷۲	۱.۴۹	۱.۶۴	۱.۶۲	۱.۴۰	۲.۱۴	۲.۲۳	۲.۵۵	۲.۸۸	

منبع: دفتر احصائیه ملی و معلومات، آمريت سياست پولی، د افغانستان بانک

گراف ۳.۳: انفلاسیون عمومی ملی، سنجش میانگین ربعوار

منبع: اداره مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۳.۲.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی کابل (سنجش سال به سال)
 انفلاسیون شاخص عمومی کابل در سال ۲۰۱۹ میلادی از ۱.۳۹ درصد سال گذشته بطور اوسط به ۲.۰۸ درصد افزایش یافت. شاخص غذایی که ۳۷.۲ درصد وزن کلی شاخص عمومی را تشکیل می دهد، بر اساس سنجش سال به سال سیر انفلاسیونی را در مدت یک سال تجربه نموده است. درین کتگوری، فشارهای انفلاسیونی از اثر افزایش قیمت های نان خشک و حبوبات، گوشت، سبزیجات، بوره و شیرینی، و چاشنی ها به میان آمده است. در نتیجه، انفلاسیون غذایی از ۰.۱۰ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی بطور اوسط به ۴.۰۵ درصد افزایش یافته است.

از طرف دیگر، انفلاسیون غیر غذایی که ۶۲.۸ درصد وزن کل شاخص را در بر می گیرد، از ۲.۳۳ درصد سال گذشته بطور اوسط به ۰.۷۴ درصد کاهش یافته است. این کاهش به قیمت پائین تنباکو، البسه، خانه سازی، فرنیچر و اثاثیه خانه، حمل و نقل، مخابرات، و تعلیم و تربیه نسبت داده شده است. این در حالیکه درین کتگوری، انفلاسیون صحت، و اطلاعات و فرهنگ به ترتیب از ۱.۸۶ درصد و منفی ۲.۲۰

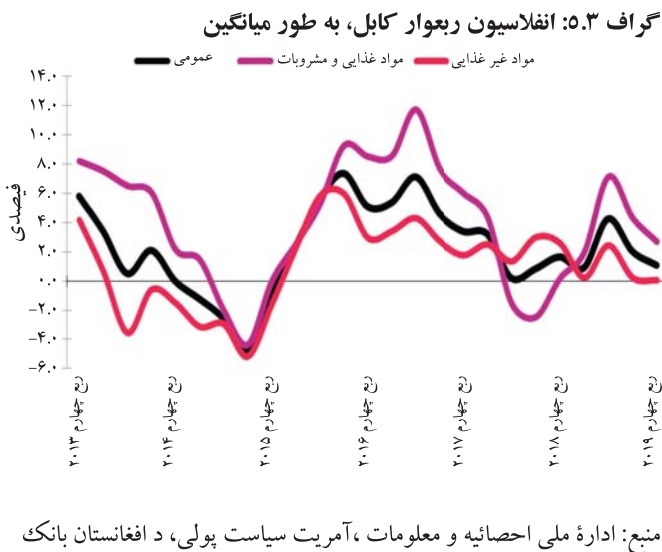
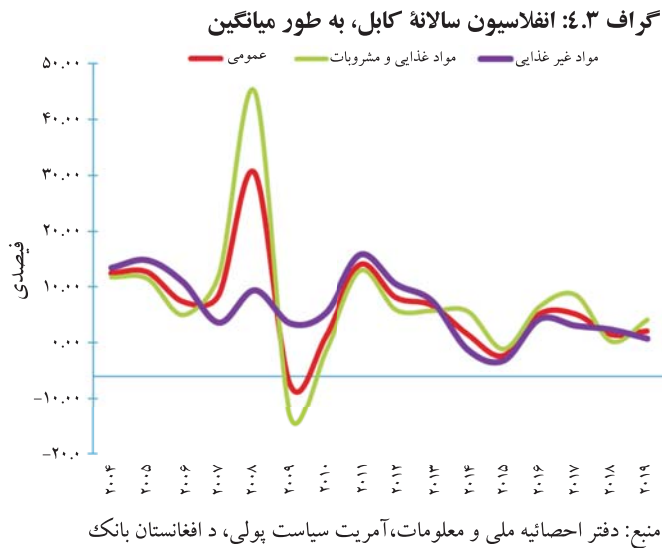
درصد سال گذشته، به طور اوسط به ۶.۶۷ و ۱.۷۰ درصد افزایش یافت.

از سوی دیگر، انفلاسیون اصلی به استثنای نان خشک و حبوبات، شحمیات و روغن خوراکی، و حمل و نقل نسبت به دوره مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی افزایش را نشان می دهد. نرخ انفلاسیون اصلی در سال ۲۰۱۹ بطور اوسط به ۱.۸۵ درصد افزایش یافته است. این در حالیکه این رقم در سال ۲۰۱۸ میلادی به اندازه ۰.۹۶ درصد ثبت گردیده بود. روش اوسط یابی ۳۰ درصدی در سال ۲۰۱۹ میلادی به طور اوسط نشان دهنده نرخ انفلاسیون ۲.۸۵ درصدی می باشد. این در حالیکه نرخ مذکور در سال ۲۰۱۸ میلادی، ۱.۶۰ درصد گزارش شده بود.

سنجش ربعوار انفلاسیون عمومی کابل سیر نزولی را نشان می دهد که در ارقام غیر غذایی شاخص قیم مصرفی دیفلاسیون را منعکس می سازد. انفلاسیون عمومی کابل در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱.۴۸ درصد ثبت شده ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱.۰۹ درصد کاهش یافته است.

انفلاسیون شاخص غذایی از منفی ۰.۰۴ درصد ثبت شده ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی، بطور اوسط به ۲.۷۱ درصد افزایش یافته است. درین کتگوری قیمت های میوه تازه و خشک، سبزیجات، بوره و شیرینی، و چاشنی ها افزایش یافته که در زمان تحت بررسی سبب نرخ بلندتر انفلاسیون در شاخص مواد غذایی گردیده است.

درین کتگوری بیشترین افزایش در شاخص قیم سبزیجات و

چاشنی ها مشاهده شده که به ترتیب از منفی ۲۰.۹۶ درصد و منفی ۲.۵۹ درصد ربع مشابه سال گذشته، به ۲.۹۷ درصد و ۲۶.۲۸ درصد افزایش یافته است. از طرف دیگر، چند مورد دیگر شاخص غذایی نان خشک و حبوبات، گوشت، شیر، پنیر و تخم مرغ در مقایسه با ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی، در ربع مشابه سال ۲۰۱۹ میلادی شاهد کاهش بوده اند.

کتگوری غیر غذایی شاخص قیم مصرفی در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی نسبت به ربع مشابه سال ۲۰۱۸ میلادی، روند نزولی داشت. درین کتگوری انفلاسیون نسبت به ۲.۴۶ درصد ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی، در ربع مشابه سال ۲۰۱۹ میلادی بطور اوسط به ۰.۰۶ درصد کاهش یافته است. بر اساس سنجش ربع به ربع، انفلاسیون اقلام غیر غذایی در نتیجه قیمت پائین مواد غیر غذایی چون تنباکو، خانه سازی، فرنیچر و لوازم خانه، حمل و نقل، مخابرات، و تعلیم و تربیه کاهش یافته که از آنجمله بیشترین کاهش در شاخص قیم ترانسپورت که از ۷.۵۲ درصد ربع چهارم سال ۲۰۱۸ میلادی، در ربع چهارم سال ۲۰۱۹ به منفی ۶.۲۷ درصد کاهش یافته است. برعکس، قیم البسه، صحت، اطلاعات و فرهنگ، رستوران و هتل ها، شاخص های متفرقه شاهد افزایش بودند.

احتمال میرود دورنمای کوتاه مدت انفلاسیون در افغانستان سیر صعودی اختیار نموده، در سال ۲۰۲۰ میلادی روند مثبت خواهد داشت. د افغانستان بانک نرخ انفلاسیون عمومی ملی را برای سال ۲۰۲۰ میلادی در حدود ۳-۴ درصد پیش بینی نموده است.

جدول ۲.۳: انفلاسیون عمومی کابل، سال ۲۰۱۸-۲۰۱۹ میلادی

۲۰۱۹					۲۰۱۸					دوره	
براساس ارقام ماه اپریل ۲۰۱۵											
اوسط (ماه ۱۲)	اوسط ربع چهارم	دسمبر ۲۰۱۹	نومبر ۲۰۱۹	اکتوبر ۲۰۱۹	اوسط (ماه ۱۲)	اوسط ربع چهارم	دسمبر ۲۰۱۸	نومبر ۲۰۱۸	اکتوبر ۲۰۱۸	وزن	
۲.۰۸	۱.۰۹	۳.۴۸	۰.۳۰	-۰.۵۲	۱.۳۹	۱.۴۸	۰.۸۶	۱.۷۹	۱.۸۰	۱۰۰.۰	شاخص عمومی
۴.۰۵	۲.۷۱	۵.۹۸	۲.۲۴	-۰.۰۸	۰.۱۰	-۰.۰۴	-۰.۰۶	-۰.۳۹	۰.۳۲	۳۷.۲	مواد غذایی و مشروبات غیر الکولی
۷.۷۴	۳.۳۲	۵.۷۵	۲.۷۶	۱.۴۵	۴.۹۷	۱۰.۶۴	۹.۸۳	۱۱.۱۴	۱۰.۹۵	۹.۸	نان خشک و حبوبات
۴.۴۶	۲.۶۰	۲.۱۶	۳.۴۲	۲.۲۱	۳.۰۴	۳.۵۵	۴.۶۲	۲.۵۱	۳.۵۲	۶.۴	گوشت
۰.۲۸	-۵.۲۸	-۵.۹۸	-۶.۳۸	-۳.۵۰	-۰.۸۳	۵.۲۸	۴.۶۲	۵.۸۸	۵.۳۴	۳.۲	شیر، پنیر و تخم مرغ
-۳.۸۵	-۱.۹۸	-۰.۶۷	-۳.۸۹	-۱.۵۹	-۱.۰۴	۰.۴۳	-۰.۲۵	۰.۹۶	۰.۵۸	۳.۶	روغنیا و شحمیات
۴.۱۷	۳.۳۳	۷.۵۴	۴.۲۰	-۱.۷۵	۴.۲۰	-۴.۸۰	-۱.۰۹	-۹.۰۶	-۴.۲۶	۵.۲	میوه تازه و خشک
-۳.۱۱	۲.۹۷	۲۳.۸۸	-۰.۰۱	-۴.۹۵	-۹.۶۹	-۰.۹۶	-۴.۶۱	-۰.۳۶	-۷.۹۰	۴.۲	سبزیجات
۷.۹۴	۴.۳۹	۴.۰۷	۲.۷۰	۶.۴۱	-۳.۹۷	-۰.۵۳	-۰.۳۷	۱.۰۶	-۲.۲۷	۲.۸	بوره و شیرینی
۲۳.۱۸	۲۶.۲۸	۲۲.۲۲	۳۰.۸۵	۲۵.۷۸	-۱۳.۶۶	-۲.۵۹	۱.۳۳	-۲.۴۰	-۶.۷۰	۱.۰	چاشنی ها
۴.۸۲	۴.۴۳	۳.۷۸	۴.۵۴	۴.۹۷	۲.۳۴	۵.۵۵	۵.۶۲	۵.۹۲	۵.۱۲	۰.۹	مشروبات غیر الکولی
۰.۷۴	۰.۰۶	۱.۸۸	-۰.۹۱	-۰.۸۰	۲.۳۳	۲.۴۶	۱.۴۵	۳.۱۹	۲.۷۵	۶۲.۸	مواد غیر غذایی، تباکو و خدمات
۱.۶۵	-۱.۵۹	-۲.۰۷	-۲.۳۱	-۰.۳۷	۳.۱۲	۴.۰۲	۴.۳۵	۳.۱۹	۴.۵۱	۰.۳	تباکو
۳.۱۲	۵.۲۱	۷.۳۸	۵.۵۱	۲.۷۴	۴.۰۴	۳.۵۸	۴.۲۹	۲.۰۳	۴.۴۳	۴.۸	السه
-۲.۷۶	-۱.۹۰	۱.۳۰	-۳.۳۹	-۳.۵۹	۱.۲۹	-۰.۵۹	-۲.۷۸	۰.۸۵	۰.۱۷	۲۳.۵	خانه سازی
۲.۳۹	-۱.۷۳	-۲.۰۰	-۲.۶۰	-۰.۵۸	۳.۱۵	۴.۸۸	۴.۵۸	۵.۷۰	۴.۳۵	۱۷.۶	فرنیچر و اثاثیه خانه
۶.۶۷	۱۰.۱۰	۱۳.۳۷	۹.۶۹	۷.۲۵	۱.۸۶	۱.۵۹	۰.۹۱	۱.۷۹	۲.۰۶	۵.۳	صحت
-۰.۳۱	-۶.۲۷	-۵.۴۳	-۷.۶۲	-۵.۷۶	۴.۲۰	۷.۵۲	۵.۸۱	۸.۹۶	۷.۷۸	۴.۶	حمل و نقل
-۰.۷۲	-۱.۲۳	-۰.۸۴	-۱.۳۸	-۱.۶۷	-۰.۴۱	۱.۳۱	۱.۱۲	۰.۸۷	۱.۹۳	۲.۰	مخابرات
۱.۷۰	۴.۳۵	۷.۱۱	۶.۶۲	-۰.۶۷	-۲.۲۰	-۱.۱۰	-۲.۶۴	-۲.۰۵	۱.۴۰	۱.۷	اطلاعات و فرهنگ
۱.۲۷	۰.۶۶	۰.۷۶	۲.۳۶	۱.۱۳	۸.۰۴	۷.۸۸	۸.۵۶	۸.۷۹	۶.۳۰	۰.۷	تعلیم و تربیه
۲.۸۶	۷.۳۶	۹.۳۱	۹.۳۶	۳.۴۱	۲.۲۸	۲.۲۶	۲.۸۳	۱.۶۶	۲.۳۱	۱.۰	هتل و رستورانها
۷.۸۳	۱۲.۸۷	۱۸.۱۷	۸.۶۵	۱۱.۸۰	۳.۲۰	۵.۰۲	۵.۰۴	۵.۶۷	۴.۳۶	۱.۳	متفرقه
۱.۸۵	۱.۳۸	۳.۸۹	۰.۶۶	-۰.۴۰	۰.۹۶	۰.۲۲	-۰.۳۲	۰.۴۳	۰.۵۴		شاخص قیم مصرفی به استثنای نان و حبوبات، روغنیا و شحمیات و تباکو
۲.۸۵	۲.۳۰	۴.۱۲	۱.۸۸	۰.۸۹	۱.۶۰	۲.۶۵	۲.۶۹	۲.۵۷	۲.۷۰		۳۰ درصد اوسط یابی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

خلاص موضوع

این گزارش در بر گیرنده نکات برجسته بعضی از تغییرات عمده سکتور خارجی اقتصاد افغانستان در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با سال گذشته می باشد. معلومات مندرج این بخش بانک را در امر سیاست گذاری های مؤثر و تأثیر آن بالای اقتصاد کشور کمک خواهد کرد.

معلومات دست داشته نشان می دهد که سکتور خارجی افغانستان با کاهش کسر تجاری ۸ درصدی، افزایش ۶۱ درصدی جریان های داخلی وجوه و فایده از بابت سرمایه گذاری ها و افزایش ۱۴ درصدی انتقالات شخصی به کشور طی سال مالی ۱۳۹۸، شاهد رشد قابل ملاحظه بوده است. جریان داخلی وجوه به حساب سرمایه مخصوصاً به دلیل انتقال سرمایه به سکتور دولتی، ۳۷ درصد کاهش یافته است.

جریان های وجوه سرمایه گذاری مستقیم خارجی به ۲.۹۰ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت، در حالی که خروج وجوه از سرمایه گذاری پورتفولیو به منفی ۱۴.۶۲ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است. به همین ترتیب، ذخایر رسمی دارایی ها (از لحاظ بیلانس تادیات) با کاهش اندک ۳۷ درصدی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مبلغ ۱۶۴.۲۶ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۰۴.۰۳ میلیون دالر امریکایی رسید. در پرتو این پیشرفت ها، بیلانس تادیات در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با کسر ۲،۸۹۷ میلیون

دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، کسر ۲،۹۴۸ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانیده است.

۱.۴ بیلانس تادیات

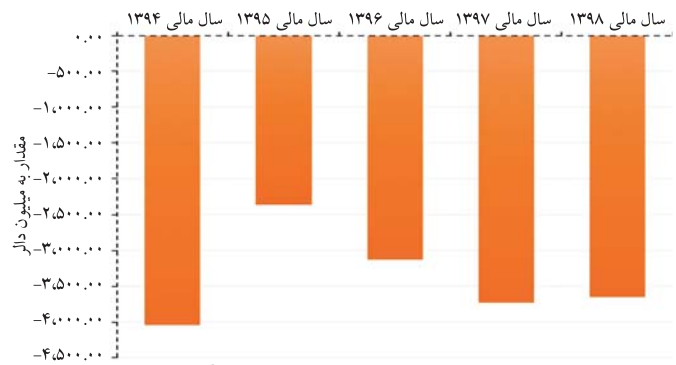
۱.۱.۴ حساب جاری

بر اساس سنجش سال به سال، کسر حساب جاری با کاهش اندک ۲ درصدی در سال مالی ۱۳۹۸، در مقایسه با ۳،۷۳۱.۷۷ میلیون دالر امریکایی به ۳،۶۵۴.۰۷ میلیون دالر کاهش یافت. (برای جزییات بیشتر جدول ۴.۱ و گراف ۴.۱ را ملاحظه نمایید.)

تغییر در کسر حساب جاری در دوره تحت بررسی عمدتاً به علت کسر رو به کاهش بیلانس تجاری (کالاها و خدمات)، کاهش در کمک های رسمی به سکتور دولتی و افزایش امتیازات کارمندان توأم با جریان های داخلی وجوه عواید سرمایه گذاری به وجود آمد.

کسر حساب کالاها در سال مالی ۱۳۹۸، با کاهش ۷.۴۵ درصدی در مقایسه با ۵،۷۲۰.۶۳ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷ به ۵،۲۹۴.۱۷ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت. در عین حال، کسر حساب خدمات به گونه چشمگیر با کاهش ۱۳ درصدی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۶۵۳.۷۵ میلیون دالر امریکایی سال گذشته مبلغ ۵۶۷.۱۹ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانید.

گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

از سوی دیگر، امتیازات کارکنان و جریان های داخلی وجوه عواید سرمایه گذاری در سال مالی ۱۳۹۸ با ازدیاد ۶۱ درصدی در مقایسه با ۱۹۰.۷۳ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال گذشته، به ۳۰۶.۶۶ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت. کمک های رسمی به سکتور دولتی و وجوه ارسالی شخصی کارمندان از کشورهای خارجی نیز در سال تحت بررسی با کاهش چشمگیر ۲۲ درصدی در مقایسه با ۱,۹۰۰.۶۴ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، به ۱,۴۵۱.۸۷ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت.

۲.۲.۴. حساب سرمایه

حساب سرمایه بیلانس تادیات در دوره تحت بررسی شاهد تغییرات چشمگیر بود. این تغییرات عمدتاً به سطح پائین کمک های دونران به پروژه های انکشافی و کاهش در موارد معافیت قرضه توسط قرضه دهنده گان، نسبت داده شده است. بر اساس سنجش سال به سال، وجوه وارده به حساب سرمایه در سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۳۷ درصدی در مقایسه با ۱,۳۱۴.۴۱ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، به ۸۲۳.۵۵ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است.

۳.۲.۴. حساب مالی

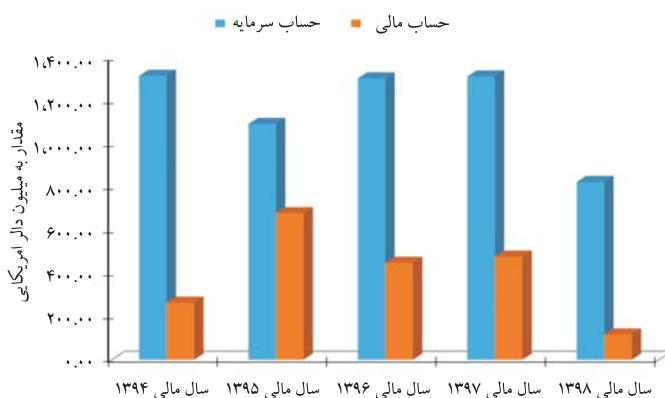
در چارچوب حساب مالی بیلانس تادیات، سرمایه گذاری خارجی جز مهمی است که متشکل از سرمایه گذاری مستقیم خارجی، سرمایه گذاری پورتفولیوی خارجی و سایر سرمایه گذاری ها می باشد. نگرانی های مداوم سیاسی و

امنیتی، سطح سرمایه گذاری مستقیم خارجی خالص در کشور را متأثر ساخته است. بر اساس آمار، وجوه وارده سرمایه گذاری مستقیم خارجی خالص در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۸۰.۶۳ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، به ۲.۹ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت.

در عین حال، سرمایه گذاری خالص پورتفولیو مبلغ منفی ۱۴.۶۲ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانید که نشان دهنده کاهش سرمایه گذاری افغانستان در کشور های خارجی می باشد. این در حالیست که در سال ۱۳۹۷ این رقم ۱۴۷.۷۰ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسیده بود. تحلیل های بیشتر نشان می دهند که مجموع دارایی های دیگر مالی در خارج به گونه چشمگیر در دوره تحت بررسی در مقایسه با ۱۵۷.۶۹ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال ۱۳۹۷ به ۱۷.۹۵ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت. (برای جزئیات بیشتر به گراف های ۴.۲ و ۴.۳ مراجعه نمایید.)

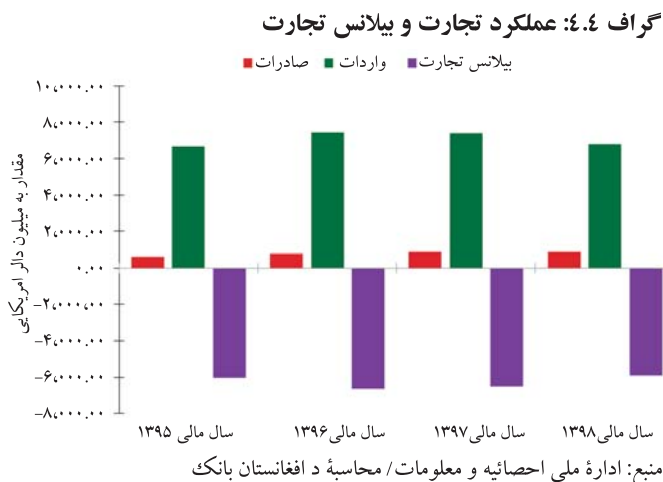
به همین ترتیب، مجموع بدهی های دیگر در سال مالی ۱۳۹۸ نیز روند نزولی داشت و در مقایسه با منفی ۹۵.۳۳ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، به منفی ۶.۹۳ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت. مجموع بیلانس حساب مالی در سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ ۱۱۷.۱۸ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانید که این رقم کمتر از مبلغ ۴۷۹.۳۵ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال مالی ۱۳۹۷ می باشد.

گراف ۲.۴: بیلانس حساب سرمایه و حساب مالی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

یافت. نظر به اجزای واردات، کاهش صادرات عمدتاً به تقاضای پائین داخلی برای کالاهای مصرفی، کالاهای سرمایه‌ی و لوازم صنعتی در سال مالی ۱۳۹۸ نسبت داده شده است.

۳.۴. شرکای تجاری

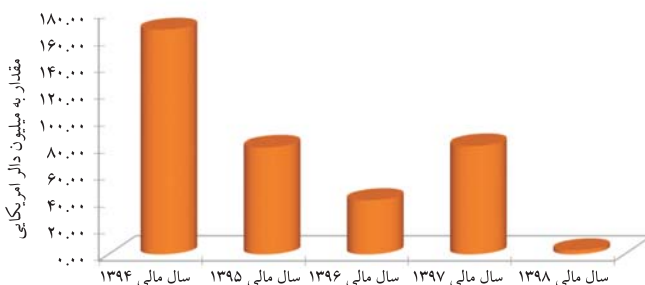
تجارت بین افغانستان و شرکای تجاری عبارت از مقصد صادرات و منشای واردات می باشد. گراف های ۴.۵ و ۴.۶ شرکای تجاری افغانستان در سال مالی ۱۳۹۸ را نشان می دهند. براساس آمار، شرکای عمده تجاری افغانستان را کشورهای پاکستان، هند، ایران، چین و کشورهای مستقل مشترک المنافع تشکیل می دهند.

۱.۳.۴. طرف صادرات

آمار نشان می دهند که در سال مالی ۱۳۹۸، هند بزرگترین مقصد صادرات افغانستان بوده است. سهم صادرات افغانستان به هند در سال مالی ۱۳۹۸ به ۴۷ درصد رسید که این رقم بیشتر از ۴۱ درصد سال مالی ۱۳۹۷ می باشد. از لحاظ ارزش، صادرات به هند در سال مالی ۱۳۹۸ افزایش ۱۴ درصدی را تجربه نموده، که ارقام آن از مبلغ ۳۵۹.۴۴ میلیون دلار امریکایی ثبت شده سال مالی ۱۳۹۷ به ۴۱۰.۱۴ میلیون دلار امریکایی افزایش یافت.

پاکستان که در گذشته اولین خریدار بزرگ صادرات افغانستان بود، طی سال مالی ۱۳۹۸ موفق دومین خریدار بزرگ صادرات کشور را بخود اختصاص داد.

گراف ۳.۴: جریان های داخلی وجوه سرمایه گذاری مستقیم خارجی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

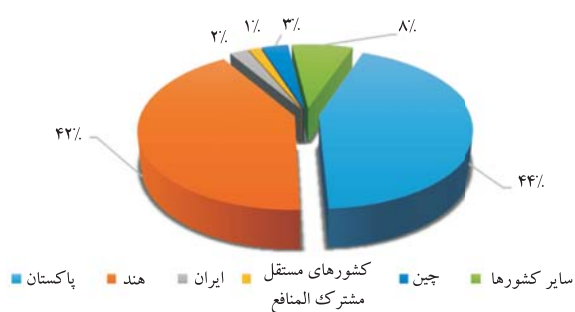
۲.۴. مال التجاره

مال التجاره هر نوع حمل و نقل کالاها توسط هوا، زمین و پست بین افغانستان و شرکای تجاری از طریق گمرک و مناطق آزاد اقتصادی را در بر می گیرد. بر اساس آمار موجود، بیلانس مال التجاره افغانستان برای مدت طولانی با کسر مواجه بوده است.

این بدین معنی است که ارزش مجموعی کالاهای وارداتی بلند تر از ارزش مجموعی کالاهای صادراتی بوده است. با در نظر داشت آمار، کسر بیلانس مال التجاره روند نزولی داشت و در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۶،۵۳۱.۳۶ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، به ۵،۹۱۲.۲۹ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت، که در مقایسه با سال گذشته، نشان دهنده کاهش تقریباً ۹.۴۷ درصدی در کسر تجاری می باشد. (برای جزییات بیشتر به جدول ۴.۳ و گراف ۴.۴ مراجعه کنید).

آمار نشان می دهد که مجموع صادرات کالاها در سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۱.۳ درصدی در مقایسه با ۸۷۵.۲۴ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، به ۸۶۳.۸۳ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است. با در نظر داشت اجزای صادرات، در سال تحت بررسی تنها صادرات قالین و فرش، چرم و پشم و نباتات طبی روند مثبت را به ثبت رسانیده است، در حالی که مواد غذایی (میوه تازه) روند منفی دارد. مقایسه سال به سال مجموع واردات با کاهش ۸.۵۱ درصدی در مقایسه با ۷،۴۰۶.۶۰ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال گذشته، به مبلغ ۶،۷۷۶.۱۲ میلیون دالر امریکایی کاهش

گراف ۶.۴: طرف صادرات (فیصدی سهم)، سال مالی ۱۳۹۷

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

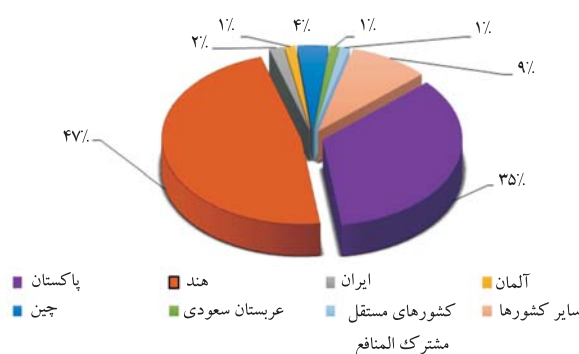
طرف واردات

بیشترین واردات به افغانستان طی سال مالی ۱۳۹۸ از کشورهای مستقل مشترک المنافع صورت گرفته است. مجموع صادرات به کشورهای مستقل مشترک المنافع بر اساس سنجش سال به سال در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۷، نشان دهنده کاهش قابل ملاحظه می باشد. بر اساس آمار، مجموع واردات نیز از منابع مذکور در سال مالی ۱۳۹۸ به اندازه ۱۸ درصد کاهش یافته، با سهم ۲۴ درصدی مبلغ ۱،۶۳۳.۷۸ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانید. این در حالیست که مبلغ مذکور در سال مالی ۱۳۹۷ با سهم ۲۶.۸ درصدی به ۱،۹۸۳.۵۹ میلیون دالر امریکایی میرسید.

ایران دومین بزرگترین منبع واردات در سال مالی ۱۳۹۸ برای افغانستان بود. مجموع واردات از ایران با کاهش اندک ۱ درصدی در مقایسه با ۱،۲۶۴.۱۸ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷ (۱۷ درصد مجموع واردات)، به ۱،۲۴۷.۲۶ میلیون دالر امریکایی (۱۸ درصد مجموع واردات) کاهش یافت. کشور چین در سال مالی ۱۳۹۸ سومین منبع بزرگ واردات برای افغانستان بود. مجموع واردات از چین در سال مالی ۱۳۹۸ نیز ۱ درصد کاهش یافت و در مقایسه با ۱،۱۶۵.۹۴ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷ (۱۶ درصد مجموع واردات)، به ۱،۱۵۶.۶۸ میلیون دالر امریکایی (۱۷ درصد مجموع واردات) کاهش یافت.

سهم صادرات افغانستان به پاکستان در سال مالی ۱۳۹۸ به ۳۵ درصد پائین آمده است، در حالی که در سال گذشته سهم صادرات به این کشور ۴۳ درصد گزارش شده بود.

گراف ۵.۴: طرف صادرات (فیصدی سهم)، سال مالی ۱۳۹۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

از لحاظ ارزش، مجموع صادرات افغانستان به پاکستان در سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۲۱ درصدی مواجه شده که رقم آن از ۳۷۸ میلیون دالر امریکایی سال گذشته به ۲۹۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت. کشورهای چین و ایران به ترتیب سومین و چهارمین خریدار بزرگ صادرات افغانستان در سال مالی ۱۳۹۸ بودند. سهم صادرات به چین در سال تحت بررسی در مقایسه با ۳.۲ درصد سال مالی ۱۳۹۷ به ۴ درصد افزایش یافت.

این در حالیست که سهم صادرات به ایران در مجموع صادرات افغانستان طی سال مالی ۱۳۹۸ بدون تغییر بوده و همانند سال مالی ۱۳۹۷، ۲ درصد گزارش شده است. مجموع صادرات به چین در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۲۸.۴۱ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال مالی ۱۳۹۷ به ۳۱ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت. این در حالیست که مجموع صادرات به ایران در سال مالی ۱۳۹۸، با کاهش ۲۵ درصدی در مقایسه با ۱۹.۵۱ میلیون دالر امریکایی سال گذشته به ۱۴.۶۲ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت. (جهت جزییات بیشتر به گراف های ۴.۵ و ۴.۶ مراجعه نمایید.)

۴.۴ ترکیب تجارت

۱.۴.۴ ترکیب واردات

مجموع واردات افغانستان در سال مالی ۱۳۹۸ طی چهار کتگوری طور ذیل بیان گردیده است:

♦ باوجود روند رو به کاهش کالاهای مصرفی، هنوز هم این کتگوری در سال مالی ۱۳۹۸ بیشترین سهم مجموع سبد واردات را تشکیل داده است. نظر به آمار، سهم آن از ۳۹ درصد به ۳۷ درصد کاهش یافت. از لحاظ ارزش، واردات کالاهای مصرفی با کاهش چشمگیر ۱۴.۲۷ درصدی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مبلغ ۲،۹۰۴.۲۳ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال گذشته، مبلغ ۲،۴۸۹.۸۰ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسید.

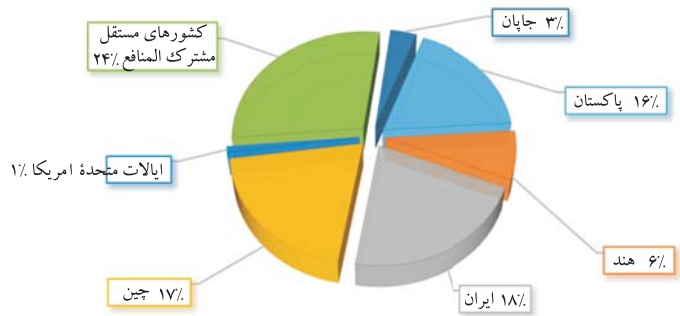
♦ صادرات کالاهای سرمایوی در سال مالی ۱۳۹۸ دومین بزرگترین سهم در سبد واردات داشته که در مقایسه با ۳۷ درصد ثبت شده سال گذشته، به ۳۵ درصد کاهش یافت. در عین حال، ارزش وارداتی این کالاها نیز در سال تحت بررسی با کاهش ۱۲.۲۶ درصدی مواجه شده و ارقام آن از مبلغ ۲،۷۲۶.۹۰ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال مالی ۱۳۹۷، به مبلغ ۲،۳۹۲.۴۰ میلیون دالر امریکایی کاهش یافت.

♦ نفت و روغنیات (پترول) سومین بزرگترین سهم را در مجموع سبد واردات داشت. بر اساس آمار، سهم آن در سال مالی ۱۳۹۸ از ۱۳ درصد به ۱۶ درصد افزایش یافت.

از لحاظ ارزش، سهم واردات نفت و روغنیات در مجموع واردات طی دوره تحت بررسی ۱۳.۵۰ درصد بلند رفت که در مقایسه با ۹۴۹.۷۸ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، به ۱،۰۷۸ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

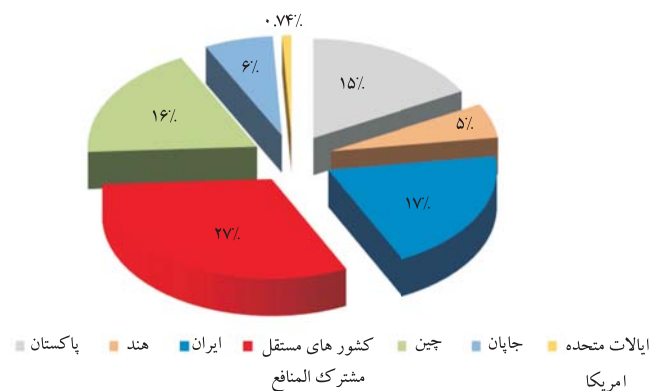
پاکستان در سال تحت بررسی، چهارمین منبع بزرگ واردات برای افغانستان بود. بر اساس آمار، مجموع واردات از پاکستان در سال مالی ۱۳۹۸ کاهش اندک ۳ درصدی را به ثبت رسانیده که در مقایسه با ۱،۰۸۶ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷ (۱۵ درصد مجموع واردات)، به ۱،۰۵۸ میلیون دالر امریکایی (۱۶ درصد مجموع واردات) کاهش یافت. کشورهای هند، جاپان، امارات متحده عربی، آلمان و ایالات متحده در سال مالی ۱۳۹۸ در جایگاه آخرین قرار داشته که سهم هر یک در مجموع واردات به ترتیب ۶ درصد، ۳ درصد، ۲ درصد، ۱ درصد و ۱ درصد به ثبت رسیده است. (برای معلومات بیشتر به گراف های ۴.۷ و ۴.۸ مراجعه نمایید.)

گراف ۷.۴: طرف واردات (فیصدی سهم)، سال مالی ۱۳۹۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

گراف ۸.۴: طرف واردات (سهم فیصدی)، سال مالی ۱۳۹۷

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

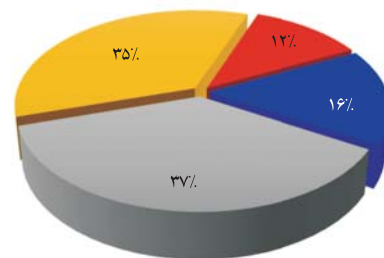
♦ در کتگوری واردات، لوازم صنعتی در سال تحت بررسی کمترین سهم در سبد واردات افغانستان داشت. این در حالیست که سهم این کتگوری در دوره تحت بررسی در مقایسه با ۱۱ درصد سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۲ درصد افزایش یافته است. واردات چنین کالاها با کاهش ۱.۱۸ درصدی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۸۲۵.۶۸ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، به ۸۱۵.۹۰ میلیون دالر امریکایی پائین آمده است. (برای جزئیات بیشتر به گراف های ۹.۴ و ۱۰.۴ مراجعه کنید).

گراف ۹.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، سال مالی ۱۳۹۷

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

گراف ۱۰.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، سال مالی ۱۳۹۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

۲.۴.۴ ترکیب صادرات

صادرات مال التجاره نیز ذیلاً تفکیک و ارزیابی شده است:

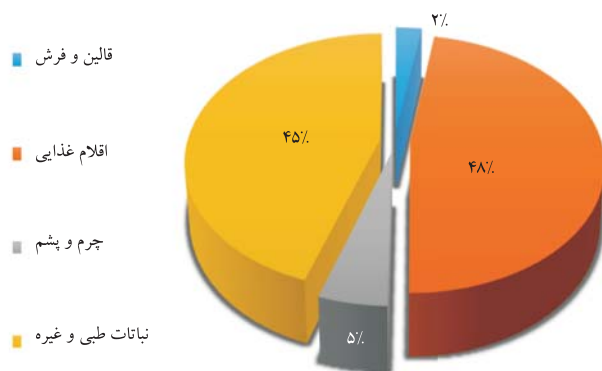
- صادرات نباتات طبی بزرگترین سهم در سبد صادرات

افغانستان داشت و طی دوره تحت بررسی از ۴۵ درصد به ۴۶ درصد افزایش یافت. این افزایش عمدتاً به افزایش صادرات نباتات طبی و زعفران نسبت داده شده است که ارقام آن در دوره تحت بررسی به ترتیب از ۱۴۶.۱۴ میلیون دالر امریکایی و ۲۱.۲۲ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۶۸.۶۹ میلیون دالر امریکایی و ۲۵.۷۶ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

در عین حال، عواید حاصله نباتات طبی در سال مالی ۱۳۹۸ با ازدیاد ۱.۶۱ درصدی در مقایسه با ۳۹۲.۸۸ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال گذشته به ۳۹۹.۲۴ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت.

- اقلام غذایی (نباتات طبی، میوه های تازه و خشک) در دوره تحت بررسی دومین بزرگترین سهم در سبد صادرات داشت. بر اساس آمار، سهم این اقلام در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۴۸ درصد سال گذشته به ۴۶ درصد کاهش یافت. در عین حال، ارزش صادرات اقلام غذایی در سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۵ درصدی در مقایسه با ۴۱۷.۶۹ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷، به ۳۹۶.۵۳ میلیون دالر امریکایی پائین آمد. کاهش مذکور عمدتاً به کاهش تولید نباتات روغنی و میوه در سراسر کشور نسبت داده شده است.

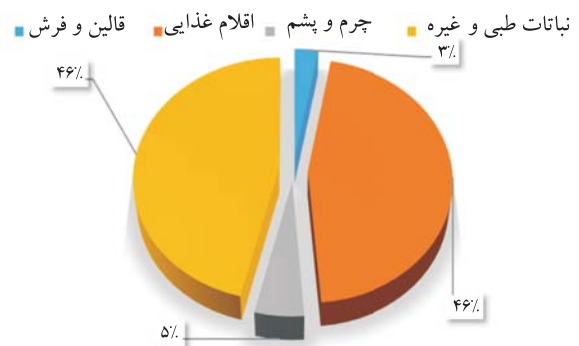
گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم) سال مالی ۱۳۹۷

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

- چرم و پشم سومین بزرگترین سهم را در سبد صادرات کشور به خود اختصاص داده است که سهم آن در سال مالی ۱۳۹۷ و همچنان در سال تحت بررسی، ۵ درصد ثبت گردیده است.
 - بر اساس مقایسه سال به سال، عواید حاصله چرم و پشم شاهد افزایش اندک ۲ درصدی بوده که در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۴۲.۳۲ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، به ۴۳.۱۶ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است.
 - قالین و فرش که در یک دهه گذشته، منحصراً اجزای عمده صادرات افغانستان به حساب میرفت، در سال مالی ۱۳۹۷ آخرین بزرگترین سهم را در مجموع صادرات افغانستان به خود اختصاص داده و در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۷ به ۳ درصد رسید.
- مجموع ارزش صادرات قالین و فرش روند مثبت داشته و در مقایسه با ۲۲.۳۵ میلیون دالر امریکایی سال گذشته، با افزایش ۱۱.۴۳ درصدی به ۲۴.۹ میلیون دالر امریکایی رسید. ترکیب صادرات در دوره های مربوطه طی گراف های ۴.۱۱ و ۴.۱۲ توضیح داده شده است.

گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، سال مالی ۱۳۹۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

۵.۴ بدهی های خارجی

بدهی های خارجی عامه افغانستان در ختم سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۱۴۶.۶۷ میلیون دالر امریکایی در مقایسه با ۲,۱۰۲.۱۹ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال گذشته به ۱,۹۵۵.۵۲ میلیون دالر امریکایی پائین آمد. با توجه به آمار، مجموع بدهی های

خارجی در دوره تحت بررسی ۷ درصد کاهش یافته است. این کاهش نه تنها به بازپرداخت قرضه اصلی و تکتانته متراکم دوره های قبلی نسبت داده شده است، بل یک علت آن نوسانات نرخ مبادله طی دوره تحت بررسی نیز گفته شده است. (برای جزئیات بیشتر به گراف ۴.۱۳ مراجعه نمایید.) بازپرداخت اصل قرضه افغانستان در دوره تحت بررسی به بانک جهانی، بانک انکشافی آسیا، بانک انکشافی اسلامی، صندوق سازمان کشورهای صادرکننده پترولیم، صندوق انکشافی سعودی، بلغاریه و کویت صورت گرفته است، در حالیکه هزینه خدمات تنها به بانک جهانی، بانک انکشافی آسیا، بانک انکشافی اسلامی صندوق کویت پرداخت شده است.

بانک جهانی و بانک انکشافی آسیا منحصراً بزرگترین قرضه دهنده گان چندین جانبه افغانستان در زمان تحت بررسی مبلغ ۸.۲ میلیون دالر امریکایی اصل قرضه و همچنان هزینه خدمات را بخشش نموده اند.

قرضه دو جانبه به دو بخش تقسیم گردیده است: قرضه دهنده گان پاریس کلب و خارج از پاریس کلب مجموع بدهی قابل پرداخت به اعضای قرضه دهنده پاریس کلب به خصوص فدراسیون روسیه در ختم سال مالی ۱۳۹۸ به ۷۸۴.۶۷ میلیون دالر امریکایی میرسد، در حالی که این رقم در سال گذشته ۸۸۹.۴۰ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسیده بود. و بر اساس مقایسه سال به سال، سهام بدهی فدراسیون روسیه کاهش ۱۲ درصدی را به ثبت رسانید. این کاهش عمدتاً به کاهش ارزش روبل روسی در مقابل دالر امریکایی نسبت داده شده است.

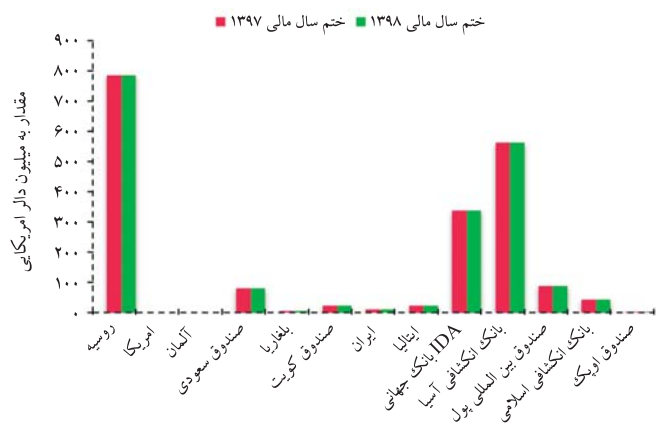
مجموع بدهی از اعضای خارج از پاریس کلب بشمول صندوق سعودی برای انکشاف، بلغاریا، صندوق کویت، ایران و ایتالیا در سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۳۹.۲۲ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت. این رقم در سال مالی ۱۳۹۷ مبلغ ۱۰۰.۸۹ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسیده بود. با توجه به آمار و بر اساس مقایسه سال به سال، این تغییر نشان دهنده افزایش ۳۸ درصدی در

بدهی های قرضه دهنده گان می باشد.

از سوی دیگر، مجموع قروض چندین جانبه افغانستان در سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۷ درصدی به ارزش ۱،۰۳۱.۶۴ به ثبت رسیده است در حالی که این رقم در سال مالی ۱۳۹۷ مبلغ ۱،۱۱۱.۹۳ میلیون دالر امریکایی گزارش شده بود. این تغییر نشان دهنده کاهش ۸۰.۲۹ میلیون دالر امریکایی در مجموع بدهی ها طی دوره تحت بررسی می باشد.

۶.۴ ذخایر خالص بین المللی

گراف ۱۳.۴: مقایسه بدهی های خارجی سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

د افغانستان بانک ذخایر خالص و ناخالص بین المللی را نگهداری و مدیریت می کند که متشکل از طلا، حقوق ویژه برداشت، موقف ذخیروی نزد صندوق بین المللی پول، و اسعار دیگر مانند دالر امریکایی، یورو و پوند بریتانیا می باشد. ذخایر خالص بین المللی افغانستان بر اساس ذخایر ناخالص بین المللی کشور منفی بدهی مربوطه ذخایر سنجش می گردد.

ارزش ذخایر ناخالص بین المللی افزایش بی سابقه داشته و در ختم سال مالی ۱۳۹۸ به ۸،۴۰۹.۶۹ میلیون دالر امریکایی رسید در حالی که این رقم در سال گذشته ۸،۳۰۹.۸۸ میلیون دالر امریکایی گزارش شده بود. بر اساس آمار، تقریباً مبلغ ۱۰۰ میلیون دالر امریکایی در دوره تحت بررسی در ذخایر ناخالص بین المللی جمع آوری شده است. ذخایر خالص

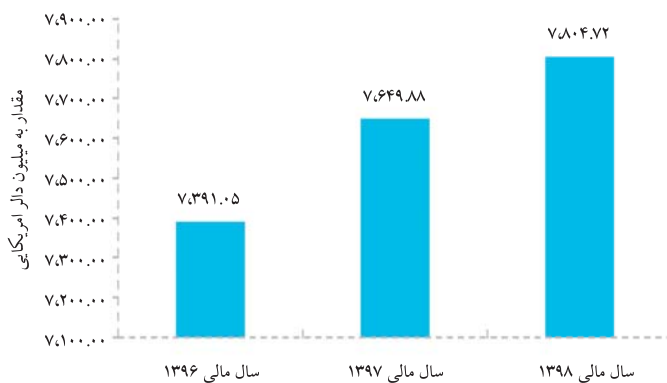
بین المللی نیز در دوره تحت بررسی روند مثبت داشته، و در مقایسه با ۷،۶۴۹.۸۸ میلیون دالر امریکایی ثبت شده سال گذشته به ۷،۸۰۴.۷۲ میلیون دالر امریکایی افزایش یافت که این ارقام نشان دهنده افزایش ۲ درصدی ذخایر خالص بین المللی می باشد.

ذخایر بدهی ها با کاهش ۸.۳ درصدی در سال مالی ۱۳۹۸ به ۶۰۴.۹۸ میلیون دالر امریکایی رسید. این رقم در سال مالی ۱۳۹۷ مبلغ ۶۶۰ میلیون دالر امریکایی گزارش شده بود. کاهش در ذخایر بدهی ها عمدتاً به برداشت سپرده های اسعاری بانک های تجاری از د افغانستان بانک نسبت داده شده است که در سال مالی ۱۳۹۸ ارزش ذخایر بدهی ها با کاهش ۸ درصدی به ۵۴۹.۲۲ میلیون دالر امریکایی رسید. این رقم در سال گذشته ۶۰۰.۶۴ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسیده بود. وجوه مالی استفاده شده با کاهش ۶ درصدی به ۵۵.۶۲ میلیون دالر امریکایی رسید. این در حالیست که رقم مذکور در سال گذشته ۵۹.۲۲ میلیون دالر امریکایی بود.

ذخایر بدهی سپرده های اسعاری افراد غیرمقیم در سال مالی ۱۳۹۸ بدون تغییر باقی مانده است.

وضعیت فعلی ذخایر خالص بین المللی افغانستان بهترین اساس برای تطبیق پالیسی پولی مناسب در کشور می باشد.

گراف ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی طی دوره های قبلی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

جدول ۱.۴: بیلانس تادیات افغانستان، ربع سوم سال ۲۰۱۹ به میلیون دالر امریکایی

اقدام/ سال	سال مالی ۱۳۹۴	سال مالی ۱۳۹۵	سال مالی ۱۳۹۶	سال مالی ۱۳۹۷	سال مالی ۱۳۹۸	فیصدی تغییرات
حساب جاری	-۴۰۴۰.۵۵	-۲۳۵۷.۸۷	-۳۱۲۵.۲۴	-۳۷۳۱.۷۷	-۳۶۵۴.۰۷	-۲٪
کریڈت	۴۶۵۸.۲۰	۵۱۴۵.۰۵	۴۹۸۳.۷۳	۴۵۴۳.۶۵	۳۹۴۶.۲۴	-۱۳٪
دیبیت	۸۶۹۸.۷۴	۷۵۰۲.۹۲	۸۱۰۸.۹۸	۸۲۷۵.۴۲	۷۶۰۰.۳۱	-۸٪
حساب خدمات و کالاها	-۷۰۴۴.۳۸	-۶۱۹۱.۴۶	-۶۸۰۳.۵۶	-۶۳۷۴.۳۸	-۵۸۶۱.۳۶	-۸٪
کریڈت	۱۴۱۷.۳۰	۱۱۳۶.۰۱	۱۱۵۲.۹۰	۱۶۰۹.۶۷	۱۵۰۹.۲۱	-۶٪
دیبیت	۸۴۶۱.۶۸	۷۳۲۷.۴۸	۷۹۵۶.۴۶	۷۹۸۳.۸۵	۷۳۷۰.۵۸	-۸٪
حساب کالاها	-۶۶۶۷.۷۴	-۵۵۹۴.۹۸	-۵۹۳۲.۲۵	-۵۷۲۰.۶۳	-۵۲۹۴.۱۷	-۷٪
کریڈت	۵۷۷۸.۸۶	۶۱۴۲.۲۲	۷۸۳.۹۶	۸۷۵.۲۴	۸۶۳.۸۳	-۱٪
دیبیت	۷۲۴۵.۶۰	۶۲۰۹.۱۹	۶۷۱۶.۲۱	۶۵۹۵.۸۷	۶۱۵۸.۰۰	-۷٪
حساب خدمات	-۳۷۶.۶۵	-۵۹۶.۴۹	-۸۷۱.۳۱	-۶۵۳.۷۵	-۵۶۷.۱۹	-۱۳٪
کریڈت	۸۳۹.۴۴	۵۲۱.۸۰	۳۶۸.۹۳	۷۳۴.۲۳	۶۴۵.۳۸	-۱۲٪
دیبیت	۱۲۱۶.۰۹	۱۱۱۸.۲۸	۱۲۴۰.۲۴	۱۳۸۷.۹۷	۱۲۱۲.۵۷	-۱۳٪
حساب عواید اولیه	۱۷۹.۹۷	۱۷۹.۵۵	۲۴۸.۳۲	۱۹۰.۷۳	۳۰۶.۶۶	۱۶٪
کریڈت	۲۸۶.۹۹	۲۳۹.۸۴	۲۹۹.۵۴	۲۸۹.۴۳	۳۵۲.۵۸	۲۲٪
دیبیت	۱۰۷.۰۲	۶۰.۲۹	۵۱.۲۲	۹۸.۷۰	۴۵.۹۲	-۵۳٪
حساب عواید ثانویه	۲۸۲۳.۸۷	۳۶۵۴.۰۵	۳۳۳۰.۰۰	۲۴۵۱.۸۷	۱۹۰۰.۶۴	-۲۲٪
کریڈت	۲۹۵۳.۹۱	۳۷۶۹.۲۰	۳۵۳۱.۳۰	۲۶۴۴.۷۵	۲۰۸۴.۴۵	-۲۱٪
دیبیت	۱۳۰.۰۳	۱۱۵.۱۵	۱۰۱.۳۰	۱۹۲.۸۸	۱۸۳.۸۱	-۵٪
انتقالات جاری (کمک های رسمی)	۲۸۳۸.۲	۳۳۳۲.۰	۲۶۱۳.۹	۱۹۵۰.۴	۱۳۳۱.۱	-۳۲٪
کریڈت	۲۸۳۸.۲۰	۳۳۳۲.۰۱	۲۶۱۳.۹	۱۹۵۰.۴	۱۳۳۱.۱	-۳۲٪
دیبیت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	
انتقالات شخصی	-۱۴.۳۲	۴۲۲.۰۴	۸۱۶.۱۰	۵۰۱.۴۴	۵۶۹.۴۹	۱۴٪
کریڈت	۱۱۵.۷۱	۵۳۷.۱۹	۹۱۷.۴۰	۶۹۴.۳۲	۷۵۳.۳۰	۸٪
دیبیت	۱۳۰.۰۳	۱۱۵.۱۵	۱۰۱.۳۰	۱۹۲.۸۸	۱۸۳.۸۱	-۵٪
حساب سرمایه	۱۳۱۷.۵۷	۱۰۹۳.۵۷	۱۳۰۵.۶۹	۱۳۱۴.۴۱	۸۲۳.۵۵	-۳۷٪
کریڈت	۱۳۱۷.۵۷	۱۰۹۳.۵۷	۱۳۰۵.۶۹	۱۳۱۴.۴۱	۸۲۳.۵۵	-۳۷٪
دیبیت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	
انتقالات سرمایه	۱۳۱۷.۵۷	۱۰۹۳.۵۷	۱۳۰۵.۶۹	۱۳۱۴.۴۱	۸۲۳.۵۵	-۳۷٪
کریڈت	۱۳۱۷.۵۷	۱۰۹۳.۵۷	۱۳۰۵.۶۹	۱۳۱۴.۴۱	۸۲۳.۵۵	-۳۷٪
دیبیت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	
حساب مالی	-۲۶۵.۳	۶۷۸.۴	۴۵۰.۸	۴۷۹.۳۵	۱۱۷.۱۸	-۷۶٪
سرمایه گذاری مستقیم	-۱۶۶.۹۸	-۷۹.۵۹	-۴۰.۲۷	-۸۰.۶۳	۲.۹	-۱۰۴٪
خریداری خالص دارایی های مالی	۲.۱۶	۱۴.۰۱	۱۱.۲۶	۳۸.۸۰	۲۶.۳۲	-۳۲٪
مشمولیت خالص بدهی ها	۱۶۹.۱۵	۹۳.۵۹	۵۱.۵۳	۱۱۹.۴۴	۲۳.۴۲	-۸۰٪
سرمایه گذاری پورتفولیو	۸۰.۶۸	۹۹.۶۷	-۲۹.۵۷	۱۴۲.۷۰	-۱۴.۶۲	-۱۱۰٪
خریداری خالص دارایی های مالی	۸۰.۶۸	۹۹.۶۷	-۲۹.۵۷	۱۴۲.۷۰	-۱۴.۶۲	-۱۱۰٪
مشمولیت خالص بدهی ها	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	
سرمایه گذاری های دیگر	۱۱۱.۷۸	۳۰.۰۲	-۵۰.۱۲	۲۵۳.۰۲	۲۴.۸۷	-۹۰٪
دارایی ها	۱۱۰.۵۱	۳۵.۷۳	۱۷.۶۵	۱۵۷.۶۹	۱۷.۹۵	-۸۹٪
بدهی ها	-۱.۲۶	۵.۲۲	۶۷.۷۷	-۹۵.۳۳	-۶.۹۳	-۹۳٪
ذخایر بدهی ها	-۲۹۰.۷۳	۶۲۸.۵۵	۵۷۰.۷۳	۱۶۴.۲۶	۱۰۴.۰۳	-۳۷٪
خطاها و اشتباهات خالص	۲۴۵۸	۱۹۴۳	۲۲۷۰	۲۸۹۷	۲۹۴۸	۲٪

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

جدول ۲.۴: مال التجاره به ميليون دالر امريكايي،

سال		سال مالي ۱۳۹۵		سال مالي ۱۳۹۶		سال مالي ۱۳۹۷		سال مالي ۱۳۹۸	
سهم فيصدي	مجموع	سهم فيصدي	مجموع	سهم فيصدي	مجموع	سهم فيصدي	مجموع	سهم فيصدي	مجموع
۱۰۰٪	۶,۶۷۶.۱۲	۱۰۰٪	۷,۴۰۶.۶۰	۱۰۰٪	۷,۴۴۸.۱۴	۱۰۰٪	۶,۶۷۲.۳۹		
۱۲٪	۸۱۵.۹۰	۱۱٪	۸۲۵.۶۸	۱۲٪	۸۸۳.۲۷	۸.۰٪	۵۳۶.۴۷		
۱۶٪	۱۰۷۸.۰۱	۱۳٪	۹۴۹.۷۸	۱۱.۸٪	۸۷۷.۶۵	۱۶٪	۱۰۷۸.۷۳		
۳۷٪	۲۴۸۹.۸۰	۳۹٪	۲,۹۰۴.۲۳	۴۰.۰٪	۲,۹۸۱.۴۶	۳۲٪	۲۱۲۰.۴۴		
۳۵٪	۲۳۹۲.۴۰	۳۷٪	۲,۷۲۶.۹۰	۳۶٪	۲,۷۰۵.۷۵	۴۴٪	۲۹۳۶.۷۵		
۱۰۰٪	۸۶۳.۸۳	۱۰۰٪	۸۷۵.۲۴	۱۰۰.۰٪	۷۸۳.۹۳	۱۰۰٪	۶۱۳.۸۰		
۳٪	۲۴.۹	۳٪	۲۲.۳۵	۳.۰٪	۲۳.۷۴	۹٪	۵۲.۵۱		
۴۵.۹٪	۳۹۶.۵۳	۴۸٪	۴۱۷.۶۹	۵۶.۳٪	۴۴۱.۵۱	۴۴٪	۲۶۹.۹۱		
۵٪	۴۳.۱۶	۵٪	۴۲.۳۲	۳.۰٪	۲۳.۱۳	۹٪	۵۵.۰۰		
۴۶.۲٪	۳۹۹.۲۴	۴۴.۹٪	۳۹۲.۸۸	۳۷.۷٪	۲۹۵.۵۵	۳۹٪	۲۳۶.۳۸		
	-۵,۹۱۲.۲۹		-۶,۵۳۱.۳۶		-۶,۶۶۴.۲۱		-۶,۰۵۸.۵۸		

منبع: اداره ملي احصائيه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

جدول ۳.۴: طرف تجارتي خارجي، سال مالي ۱۳۹۸ (به ميليون دالر امريكايي)

نام کشور	صادرات	فيصدي	واردات	فيصدي سهم	بيلاس تجارت
پاکستان	۲۹۸.۰۴	۳۵٪	۱۰۵۸.۰۱	۱۶٪	-۷۵۹.۹۷
هند	۴۱۰.۱۴	۴۷٪	۴۰۴.۹۱	۶٪	۵.۲۲
ايران	۱۴.۶۲	۲٪	۱۲۴۷.۲۶	۱۸٪	-۱۲۳۲.۶۴
آلمان	۱۰.۸۸	۱.۳٪	۷۵.۸۲	۱٪	-۶۴.۹۴
چين	۳۱.۰۰	۴٪	۱,۱۵۶.۶۸	۱۷٪	-۱۱۲۵.۶۸
بريتانيا		۰.۰٪	۴.۳۹	۰.۰۶٪	-۴.۳۹
عربستان سعودي	۹.۳۷	۱٪		۰.۰٪	۹.۳۷
امارات متحده عربي		۰.۰٪	۱۳۰.۱۴	۲٪	-۱۳۰.۱۴
ترکيه		۰.۰٪	۶۶.۰۲	۰.۹۷٪	-۶۶.۰۲
ايالات متحده امريکا		۰.۰٪	۴۹.۷۳	۱٪	-۴۹.۷۳
کشورهای مستقل مشترک المنافع	۹.۴۷	۱٪	۱۶۳۳.۷۸	۲۴٪	-۱۶۲۴.۳۱
جاپان		۰.۰٪	۲۰۱.۲۱	۳٪	-۲۰۱.۲۱
سایر کشورها	۸۰.۳۱	۹٪	۷۴۸.۱۶	۱۱.۰۴٪	-۶۶۷.۸۵
مجموع	۸۶۳.۸۳	۱۰۰٪	۶,۷۷۶.۱۲	۱۰۰٪	(۵,۹۱۲.۲۹)

منبع: اداره ملي احصائيه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

جدول ۴.۴: طرف تجارتي خارجي، سال مالي ۱۳۹۷ (به ميليون دالر امريكايي)

نام کشور	صادرات	فيصدي سهم	واردات	فيصدي سهم	بيلاس تجارت
پاکستان	۳۷۸.۲۴	۴۳٪	۱,۰۸۶.۸۶	۱۵٪	-۷۰۸.۶۲
هند	۳۵۹.۴۴	۴۱٪	۳۵۴.۲۸	۵٪	۵.۱۶
ايران	۱۹.۵۱	۲٪	۱۲۶۴.۱۸	۱۷٪	-۱۲۴۴.۶۷
آلمان	۵.۳۴	۰.۶٪	۶۵.۵۶	۱٪	-۶۰.۲۲
کشورهای مستقل مشترک المنافع	۱۲.۶۷	۱٪	۱,۹۸۳.۵۹	۲۷٪	-۱۹۷۰.۹۲
چين	۲۸.۴۱	۳٪	۱۱۶۵.۹۴	۱۶٪	-۱۱۳۷.۵۳
امارات متحده عربي			۵۸.۴۶		
عربستان سعودي	۶.۶۰	۰.۰٪		۱٪	-۵۸.۴۶
ترکيه			۴۵.۴۱	۰.۶۱٪	
جاپان		۰.۰٪	۴۱۴.۰۲	۶٪	-۴۱۴.۰۲
بريتانيا		۰.۰٪	۴.۶۶	۰٪	-۴.۶۶
ايالات متحده امريکا		۰.۰٪	۵۵.۰۳	۰.۷۴٪	-۵۵.۰۳
سایر کشورها	۶۵.۰۳	۷.۴۳٪	۹۰۸.۶۲	۱۲.۲۷٪	-۸۴۳.۵۹
مجموع	۸۷۵.۲۴	۹۹٪	۷,۴۰۶.۶	۱۰۰٪	(۶,۴۹۲.۵۵)

منبع: اداره ملي احصائيه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

جدول ۵.۴: بدهی خارجی، سال مالی ۱۳۹۸ (به میلیون دلار امریکایی)

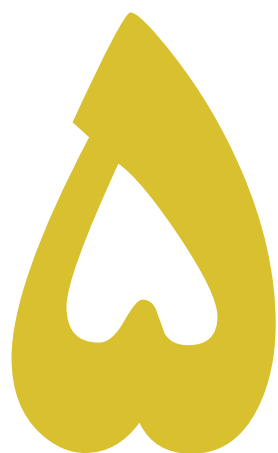
محتویات	سال مالی ۱۳۹۷	فیصدی سهم	سال مالی ۱۳۹۸	سهم فیصدی
مجموع بدهی های خارجی	۲,۱۰۲.۱۹	۱۰۰.۰۰	۱,۹۵۵.۵۲	۱۰۰.۰۰
دوجانبه	۹۹۰.۲۶	۴۷.۱۱	۹۲۳.۸۹	۴۷.۲۵
پاریس کلب	۸۸۹.۴۰	۴۲.۳۱	۷۸۴.۶۷	۴۰.۱۳
فدراسیون روسیه	۸۸۹.۴۰	۴۲.۳۱	۷۸۴.۶۷	۴۰.۱۳
ایالات متحده		۰.۰۰	-	۰.۰۰
آلمان		۰.۰۰	-	۰.۰۰
خارج از پاریس کلب	۱۰۰.۸۶	۴.۸۰	۱۳۹.۲۲	۷.۱۲
چندین جانبه	۱,۱۱۱.۹۳	۵۲.۸۹	۱,۰۳۱.۶۴	۵۲.۷۵
از جمله: انجمن انکشاف بین المللی (بانک جهانی)				
بانک انکشاف آسیا	۶۴۹.۹۱	۳۰.۹۲	۵۶۲.۹۳	۲۸.۲۳
صندوق بین المللی پول	۶۸.۲۰	۳.۲۴	۸۷.۶۴	۴.۴۸
بانک انکشاف اسلامی	۴۵.۲۱	۲.۱۵	۴۲.۶۵	۲.۱۸
صندوق اوپیک	۱.۶۷	۰.۰۸	۱.۵۳	۰.۰۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

جدول ۶.۴: ذخایر خالص بین المللی (به میلیون دلار امریکایی)

رؤند تغییرات در ربع گذشته	سال مالی ۱۳۹۸	فیصدی تغییرات	سال مالی ۱۳۹۷	فیصدی تغییرات	سال مالی ۱۳۹۸	فیصدی تغییرات
ذخایر خالص بین المللی (به میلیون دلار امریکایی)	۷,۳۹۱.۰۵	۲۳.۲۲	۷,۶۴۹.۸۸	۳.۵۰	۷,۸۰۴.۷۲	۲.۰۲
ذخایر دارایی ها	۸,۲۱۴.۵۲	۲۲.۷۱	۸,۳۰۹.۸۸	۱.۱۶	۸,۴۰۹.۶۹	۱.۲
ذخایر بدهی ها	۸۲۳.۴۷	۱۰.۹۱	۶۶۰.۰۰	-۱۹.۸۵	۶۰۴.۹۸	-۸.۳
امانات اسعاری بانک های تجارتي	۷۶۰.۴۸	۴.۰۰	۶۰۰.۶۴	-۲۱.۰۲	۵۴۹.۲۲	-۸.۶
امانات اسعاری افراد غیر ساکن	۰.۱۴	-۸۹.۵۷	۰.۱۴	۰.۰۰	۰.۱۴	۰.۰۰
استفاده از منابع تمويلي	۶۲.۸۵	۱۷.۵۳	۵۹.۲۲	-۵.۷۷	۵۵.۶۲	-۶.۰۸
ذخایر ناخالص بین المللی (در ماه های وارداتی)	۱۳.۲۳		۱۳.۳۹		۱۳.۶۳	
ذخایر خالص بین المللی (بر اساس پوشش ماه های وارداتی)	۱۳		۱۲		۱۳	

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات / محاسبه د افغانستان بانک

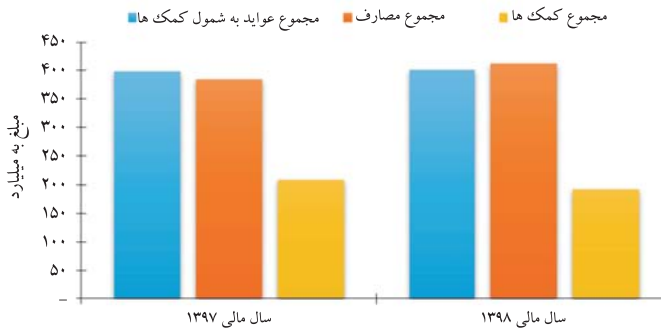
A thick, solid blue diagonal bar runs from the bottom left towards the top right, crossing the page from the lower-left quadrant to the upper-right quadrant.

چگونگی تغییرات در سکتور مالیاتی

چگونگی تغییرات در سکتور مالیاتی

رقم در سال گذشته ۳۸۴.۵۲ میلیارد افغانی ثبت گردیده بود.

گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید، مجموع مصارف و کمک های سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: وزارت مالیه/آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

علاوه بر این، کمک های دوزرها برای تمویل عملیات و مصارف انکشافی استفاده گردیده اند. مجموع کمک های دوزران که به مصارف عملیاتی و انکشافی اختصاص داده شده است، نشان دهنده کاهش قابل ملاحظه ۱۵.۹۰ افغانی یا ۸ درصدی می باشد که طی سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲۰۸.۲۸ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۹۲.۳۸ میلیارد افغانی پائین آمد. این کاهش به دلیل تغییر در تعهدات سالانه و عواید از ناحیه کمک به وجود آمده است.

مجموع بودجه اصلی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۳۹۹.۴۱ میلیارد افغانی افزایش یافته که نشان دهنده ازدیاد ۲۲.۲۳ میلیارد (۵.۹ درصدی) می باشد.

۱.۵ نرخ اجرای بودجه

حکومت افغانستان طی سال ۲۰۱۹ میلادی ۸۹ درصد مجموع بودجه اختصاصی خویش را که بالغ بر ۴۴۵.۷۷ میلیارد افغانی

اهداف اساسی سکتور مالیاتی را دستیابی به افزایش دوامدار جمع آوری عواید و به عهده گرفتن تدریجی مصارف فعالیت ها و برنامه های که ذریعه کمک های خارجی تأمین می شود و همچنان حصول اطمینان از اختصاص دادن مصارف در تطابق با چارچوب ملی صلح و توسعه افغانستان، تشکیل می دهند. سایر اهداف این سکتور متشکل از مدیریت رشد مصارف عامه، تهیه و تدوین سیاست های مالی، مؤثریت در تشبثات عامه، اداره سیستم های مالییه و گمرکات می باشد.

افغانستان مانند اقتصاد های نوظهور و در حال توسعه، همواره با کسر بودجه مواجه بوده است. در سال ۲۰۱۹ میلادی مجموع مصارف اصلی از عواید داخلی افزایش یافته که منجر به کسر بودجه ۲۰۳.۶۲ میلیارد افغانی گردید (این امر شامل کمک ها نمی باشد). با شامل ساختن کمک ها، مبلغ ۱۱.۲۴ میلیارد افغانی کسر بودجه به وجود آمده است، در حالی که در سال ۲۰۱۸ میلادی مازاد بودجه به ارزش ۱۳.۶۱ میلیارد افغانی ثبت گردیده بود.

به دلیل افزایش مجموع مالیات، منابع مورد طلب، فیس های اداری، فروش کالاها و خدمات، مجموع عواید داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۱۸۶.۸۴ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۲۰۸.۴۲ میلیارد افغانی افزایش یافت (افزایش ۱۸.۵۷ میلیارد افغانی یا ۹.۷۸ درصد). در عین حال، مصارف به ۴۱۲ میلیارد افغانی افزایش یافت، در حالی که این

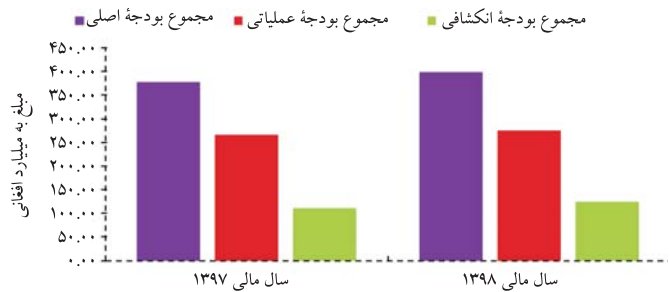
۲.۵ بودجه اصلی (کسر و مازاد)

بودجه عمومی در سال ۲۰۱۹ میلادی قبل از کمک های تمویل کنندگان با کسر ۲۰۳.۶۲ میلیارد افغانی مواجه بود. این در حالیست که طی سال ۲۰۱۸ میلادی این کسر به ارزش ۱۹۴.۶۸ میلیارد افغانی به ثبت رسیده بود که این مقادیر نشان دهنده افزایش ۸.۹۵ میلیارد افغانی (۴.۵۹ درصد) در کسر بودجه می باشد. در عین حال، کمک های تمویل کنندگان در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲۰۸.۲۸ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۱۹۲.۳۸ میلیارد افغانی کاهش یافت.

بودجه عملیاتی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲۷۵.۲۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۲۶۶.۱۳ میلیارد افغانی افزایش یافت (ازدیاد ۳.۴ درصدی). این در حالیست که بودجه انکشافی در سال ۲۰۱۹ میلادی نشان دهنده افزایش قابل ملاحظه ۱۱.۸۳ درصدی بوده و از ۱۱۱.۰۶ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۲۴.۱۹ میلیارد افغانی افزایش یافت که این ازدیاد به سطح بلند کمک ها و اختصاص دادن بودجه به گونه خوب در سال ۲۰۱۹ میلادی نسبت داده شده است. مجموع تمویل مالی بیرونی سالانه در سال ۲۰۱۹ میلادی با افزایش ۴.۰۴ درصدی، در مقایسه با ۱۹۱.۲۸ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۹۹.۰۲ میلیارد افغانی افزایش یافت.

می شود، به مصرف رسانید. این در حالیست که طی سال ۲۰۱۸ میلادی ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی از بودجه اختصاص داده شده به مصرف رسیده که نشان دهنده ۸۳ درصدی نرخ اجرای بودجه می باشد. این رقم در ارتباط با نرخ اجرای بودجه، افزایش ۶ درصدی را نشان می دهد. این افزایش به فاکتورهای متعدد بالخصوص طی مراحل و منظوری به موقع مصارف توسط اداره تدارکات ملی، وضعیت امنیتی در ولایات و عملکرد خوب واحد های بودجوی نسبت داده میشود.

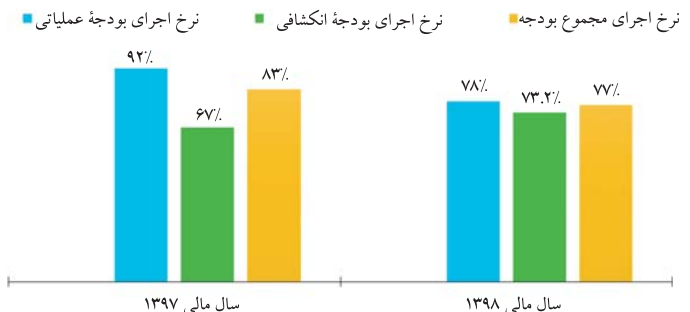
گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: وزارت مالیه/آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

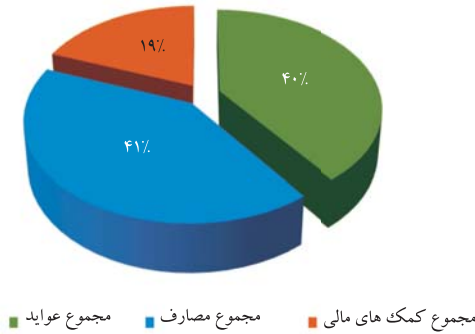
نرخ اجرای بودجه عملیاتی در سال ۱۳۹۸ در مقایسه با افزایش ۷۸ درصدی ۱۳۹۷، نشان دهنده افزایش ۹۱ درصدی می باشد که در مجموع، افزایش ۱۳.۹ درصدی را به ثبت رسانید. نرخ اجرای بودجه انکشافی بر اساس مقایسه نرخ های بودجه سال های ۲۰۱۸ (۷۳.۲ درصد) و ۲۰۱۹ (۸۵.۲ درصد) نشان دهنده افزایش ۱۲ درصدی می باشد.

گراف ۳.۵: مقایسه نرخ های اجرای بودجه عملیاتی و بودجه انکشافی سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

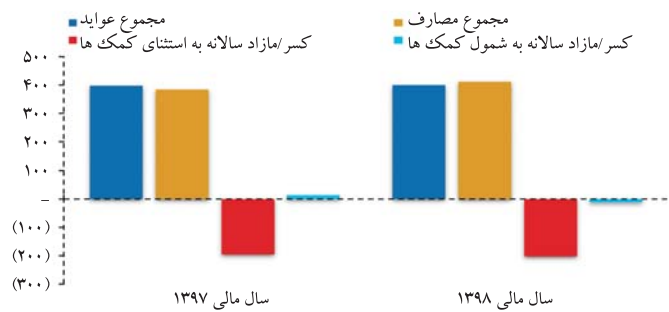

منبع: وزارت مالیه/آمریت عمومی سیاست پولی

گراف ۴.۵: کسر و مازاد بودجه اصلی (به شمول و بدون کمک ها) سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
گراف ۵.۵: سهم مجموع عواید، مصارف و کمک ها در سال مالی ۱۳۹۸

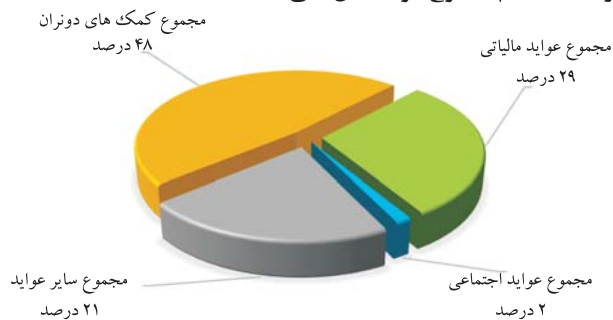

منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی

منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی

گراف ۶.۵: سهم مجموع عواید سال مالی ۱۳۹۸

منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی

۱.۳.۵ عواید داخلی

وضعیت مجموعی جمع آوری عواید داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی بهبود یافته است، اما به طور قابل توجه پیچیده تر از سال ۲۰۱۸ میلادی بوده است، با این هم، اقدامات برای حصول اطمینان در ارتباط با دست آوردها در زمینه کسر تولیدات ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی، از طرف دولت کافی دانسته شده است.

افزایش در جمع آوری عواید داخلی به علت حصول عواید زیاد از مالیه عواید (مالیه بر عواید، مالیه فروشات، مالیه ملکیت ها، و مالیه ثابت) سهم اجتماعی، و مجموع سایر عواید (عواید حاصله ملکیت های سرمایوی، فیس های اداری، فروش اراضی و بناها، و عواید حاصله منابع مورد طلب) به وجود آمده است. مجموع عواید داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی از ۱۸۹.۸۴ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۲۰۸.۴۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با

۳.۵ مجموع عواید

مجموع عواید به شمول کمک ها طی سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳۹۸.۱۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴۰۰.۸۰ میلیارد افغانی افزایش یافت. این ارقام در مقایسه با سال گذشته، نشان دهنده افزایش اندک ۲.۶۸ میلیارد افغانی یا ۰.۷ درصدی می باشد.

جمع آوری سالانه عواید پلان شده داخلی سال ۲۰۱۹ میلادی با افزایش قابل ملاحظه ۲۶.۳۸ میلیارد افغانی (۱۶.۳۲ درصد) در مقایسه با ۱۶۱.۶۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۸۸.۰۱ میلیارد افغانی افزایش یافت. در زمینه رفع کسر بودجه سال مالی ۲۰۱۸، مجموع عواید داخلی و کمک دوزرها و همچنان جمع آوری عوایدی که باعث میشود تا مازاد بودجه بوجود آید، نقش مهمی را ایفا می نمایند. افزایش در جمع آوری عواید در سال ۲۰۱۹ میلادی به علت رشد چشمگیر عواید مالیه (مالیه فروشات، مالیه ملکیت ها، مالیه بر عواید، جریمه های مالیاتی)، عواید اجتماعی و مالیات منابع دیگر (عواید حاصله املاک سرمایوی و عواید از منابع مورد طلب و غیره) به وجود آمده است، اما محصول گمرکی، حق الامتیاز و عواید متفرقه شاهد کاهش بوده و کمک های دوزران کاهش چشمگیر را تجربه نموده است.

سال گذشته نشان دهندهٔ ازدیاد ۱۸.۵۷ میلیارد افغانی یا رشد ۹.۷۸ درصدی می باشد.

گراف ۷.۵: مقایسهٔ مجموع عواید داخلی سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ (به هزار افغانی)

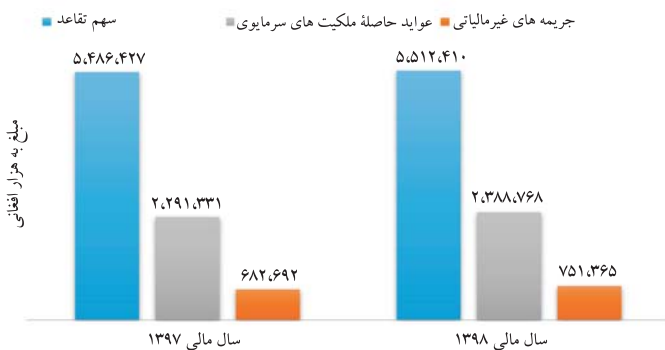
منبع: وزارت مالیه/آمریت عمومی سیاست پولی

علاوتاً، تحلیل جمع آوری مجموع عواید نشان دهندهٔ افزایش اندک در جمع آوری اجزای مختلف عواید داخلی می باشد. مانند مالیه ثابت که در سال ۲۰۱۹ در مقایسه با ۱۲.۷۳ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۱۲.۶۴ میلیارد افغانی رسید و مالیه فروشات از ۳۲.۴۵ میلیارد افغانی به ۳۴.۱۱ میلیارد افغانی افزایش یافت. در عین حال، مالیه بر عواید در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۳۰.۰۸ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۳۱.۷۹ میلیارد افغانی افزایش یافت، اما بعضی از اجزای عواید داخلی شاهد کاهش بوده اند، مثلاً عواید متفرقه در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲۵.۱۵ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۵.۶۴ میلیارد افغانی کاهش یافت، و صنعت استخراج از ۲.۳۰ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱.۸۰ میلیارد افغانی کاهش یافت.

• عواید غیر مالیاتی

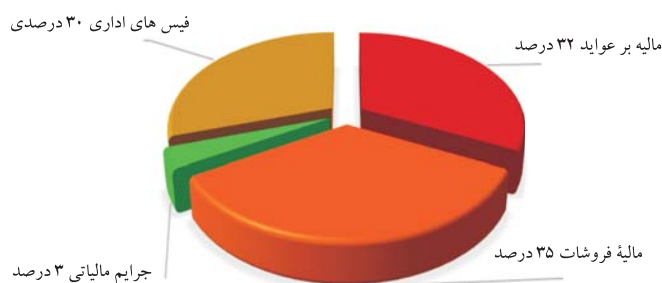
یکی از اجزای عمدهٔ عواید داخلی، عواید غیر مالیاتی می باشد که نشان دهندهٔ افزایش چشمگیر ۱۷.۷۲ درصدی (۱۳.۶۶ میلیارد افغانی) بوده و در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۷۷.۱۰ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸، به ۹۰.۷۶ میلیارد افغانی افزایش یافته است. این ازدیاد در نتیجهٔ افزایش چشمگیر عواید ملکیت های سرمایه‌ی، فیس های اداری، سهم تقاعد و تغییر قابل ملاحظه در بازده های متفرقه به وجود آمده است. یکی از اجزای عمدهٔ عواید غیر مالیاتی سهم تقاعد می باشد که در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۵.۴۹ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۵.۵۱ میلیارد افغانی افزایش یافت که این ارقام نشان دهندهٔ افزایش ۰.۴۷ درصد می باشد، عواید جمع آوری شده از منابع مورد طلب در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲.۶۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۲۶.۳۹ میلیارد افغانی یافت که نشان دهندهٔ افزایش ۹۰۸.۵۶ درصدی می باشد، علاوه بر این، عواید حاصلهٔ ملکیت های سرمایه‌ی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲.۲۹ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۲.۳۹ میلیارد افغانی افزایش یافت که نشان دهندهٔ ۴.۲۵ درصدی می باشد. این در حالیست که عواید متفرقه در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۲۵.۵۰ سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۵.۶۴ میلیارد افغانی کاهش یافته، نشان دهندهٔ کاهش ۳۸.۶۷ درصدی می باشد.

گراف ۹.۵: مقایسهٔ اجزای عمدهٔ مجموع عواید غیر مالیاتی برای سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: وزارت مالیه/آمریت عمومی سیاست پولی

گراف ۸.۵: عواید بزرگ داخلی سال مالی ۱۳۹۸

منبع: وزارت مالیه/آمریت عمومی سیاست پولی

۲.۳.۵ کمک ها

کمک های تمویل کنندگان بخش مهمی بودجه ملی را تشکیل داده و در عین حال اقلام عمده مصارف بودجه های عملیاتی و انکشافی را تمویل می کند.

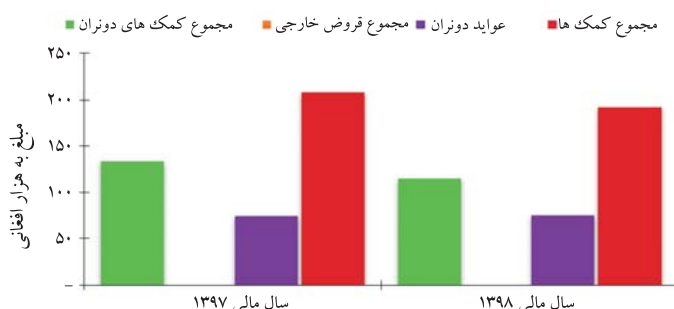
به همین سان، حکومت در رابطه با مصارف عملیاتی و انکشافی گاه گاه از تمویل کنندگان مختلف، صندوق های وجهی و کمیته های بین المللی جهت تمویل برنامه های متنوع، کمک ها و قروض بدست می آورد. علاوه بر این، ثبات مالی در افغانستان عبارت از وضعیتی است که در آن مجموع مصارف داخلی از طریق مجموع عواید داخلی تمویل گردد. این در حالیست که مصارف داخلی افغانستان به طور قسمی از طریق کمک های مالی خارجی، قروض خارجی و بقیه توسط عواید داخلی تمویل می گردد.

سطح مجموع کمک ها در سال های اخیر شاهد کاهش بوده و دونران عمده کمک ها عبارت از صندوق بازسازی افغانستان، صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان، قوماندانی نیروهای مشترک برای انتقال امنیتی افغانستان، بانک جهانی، بانک انکشافی آسیا و غیره می باشند.

کمک های انکشافی و عملیاتی نشان دهنده کاهش چشم گیر می باشند که در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۲۰۸.۲۸ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۹۲.۳۸ میلیارد افغانی کاهش یافت که در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۷، نمایانگر تغییر ۱۵.۹۰ میلیارد افغانی می باشند. کمک های مالی صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان در سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۶ درصدی در مقایسه با ۲۵.۰۱ میلیارد

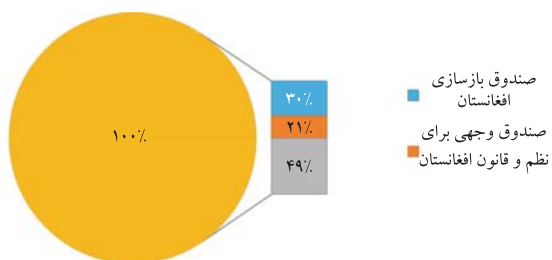
افغانی سال ۱۳۹۷ به ۲۳.۴۵ میلیارد افغانی رسید. سهم کمک های قوماندانی نیروهای مشترک برای انتقال امنیتی افغانستان، وزارت دفاع، وزارت امور داخله و ناتو در سال مالی ۱۳۹۸ به ۵۶.۵۸ میلیارد افغانی رسیده که در مقایسه با ۵۹.۵۹ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷، کاهش ۵ درصدی را به ثبت رسانیده است.

گراف ۱۰.۵: تحلیل مجموع کمک های سالانه، سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

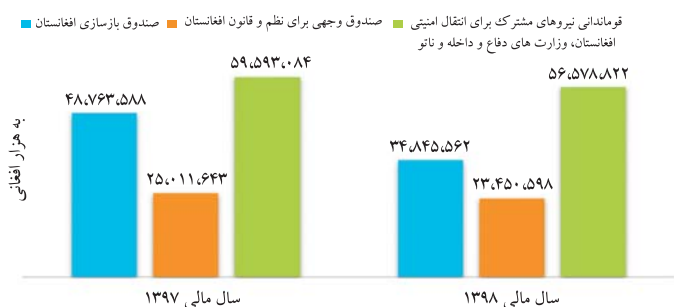
منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی

گراف ۱۱.۵: اجزای کمک های مالی تمویل کنندگان، سال مالی ۱۳۹۸

منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی

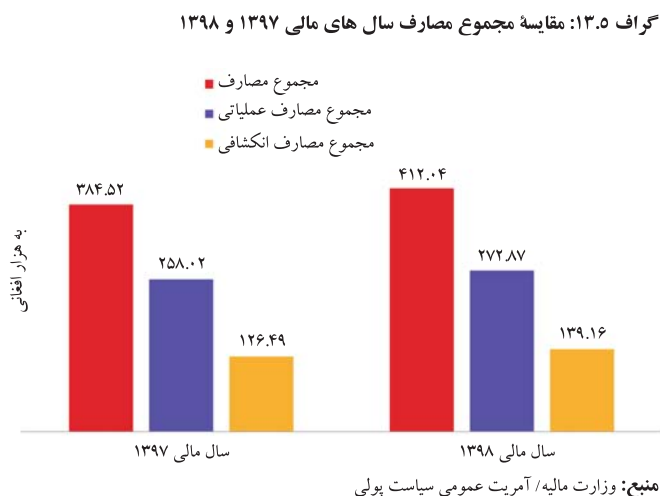
گراف ۱۲.۵: مقایسه کمک های مالی تمویل کنندگان، سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی

۴.۵ مصارف

۱۰.۰۲ درصدی به ۱۲۶.۴۹ میلیارد افغانی رسید، این در حالیست که طی دوره مشابه سال گذشته مصارف انکشافی ۱۳۹.۱۶ میلیارد افغانی گزارش شده بود. این ارقام در مقایسه با سال گذشته نشان دهنده افزایش ۱۲.۶۷ میلیارد افغانی در مصارف انکشافی می باشد.

مصارف اصلی به دو بخش یعنی مصارف انکشافی و عملیاتی دسته بندی می شود که به هشت سکتور مختلف چون مصارف امنیتی، حکومتداری، معارف، صحت، زراعت، محافظت اجتماعی، زیربناها و مدیریت اقتصادی اختصاص داده شده است. علاوه بر این، مصارف بر اساس سکتور برای بودجه عملیاتی و بودجه انکشافی مهیا گردیده است. مصارف در بخش زیربناها و مدیریت اقتصادی افزایش داشته، و مصارف سکتور زراعت در تطابق با اولویت بندی استراتژی ملی صلح و توسعه افغانستان قرار داشته است.

مجموع مصارف اصلی در سال ۲۰۱۹ میلادی با ازدیاد ۷.۱۶ درصدی در مقایسه با مبلغ ۳۸۴.۵۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی به ۴۱۲.۰۴ میلیارد افغانی افزایش یافته است. این ارقام در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته، نشان دهنده افزایش ۲۷.۵۲ میلیارد افغانی در مجموع مصارف عملیاتی و انکشافی می باشد، که این ازدیاد در اثر بلند رفتن مصارف کارمندان، کمک های مالی، تقاعد و مصارف سرمایه ای به وجود آمده است.

علاوه بر این، مصارف عملیاتی طی سال ۲۰۱۹ میلادی با ازدیاد ۵.۷۵ درصدی در مقایسه با ۲۵۸.۰۲ میلیارد افغانی سال ۲۰۱۸ میلادی، به ۲۷۲.۸۷ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با سال گذشته، نشان دهنده ۱۴.۸۵ میلیارد افغانی در مصارف عملیاتی می باشد. در عین حال، مصارف انکشافی در سال ۲۰۱۹ میلادی با افزایش چشمگیر

چگونگی عملکرد نظام بانکی

چگونگی عملکرد نظام بانکی

باشد. تحلیل و تجزیه مجموع دارایی ها نشان می دهد که طلبات بین البانکی (حسابات دالری) بیشترین کاهش را به ثبت رسانید، در حالی که قروض خالص (قروض دالری) و پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک نیز شاهد کاهش اندک بوده اند.

مهم ترین اجزای مجموع پورتفولیوی سیستم را پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک (۴۲.۹۷ درصد)، طلبات خالص بین البانکی (۲۶.۶۲ درصد)، قروض خالص (۱۱.۵۴ درصد)، سرمایه گذاری ها (۱۱.۱۳ درصد)، سایر دارایی های خالص (۴.۹۷ درصد) و دارایی های ثابت (۳.۱۱ درصد مجموع دارایی ها) تشکیل می دهد، در حالی که ارزش دارایی های دوباره تملک شده و دارایی های غیر ملموس قابل ملاحظه نبوده است. (برای جزئیات بیشتر به جدول ۱.۶ مراجعه نمایید). در سکتور بانکداری بانک های خصوصی نقش پیشتاز بازی می کنند که ۶۷.۲۴ درصد مجموع دارایی های سکتور بانکداری را می سازد. (سهم بانک اسلامی در مجموع دارایی های سکتور ۶.۹ درصد گفته شده است)، بانک های دولتی با سهم ۲۷.۱۲ درصد مجموع دارایی ها در مقام دوم قرار دارند، در حالی که سهم بانک های خارجی در مجموع دارایی های سیستم ۵.۶۴ درصد گزارش شده است.

این بخش بولتن در بر گیرنده مرور کلی روند سالانه مالی سکتور بانکی می باشد. سکتور بانکداری متشکل از ۱۳ موسسه بانکی مجوز می باشد. از آن جمله، ۳ بانک دولتی که دوباره جواز بدست آورده اند، ۷ بانک خصوصی تجارتي و یک بانک خصوصی اسلامی و ۲ نمایندگی بانک های خارجی در کشور فعالیت دارند.^{(۱)(۲)}

در ختم سال ۲۰۱۹ میلادی، آمار عمده سکتور بانکداری در مقایسه با سال گذشته، روند نزولی را نشان می دهد. مجموع دارایی ها، قروض ناخالص و امانات به دلیل تصفیه و حذف قروض، مسدود شدن نمایندگی یک بانک خارجی، پرداخت سرمایه صاحبان سهم و برداشت های امانات؛ شاهد کاهش بوده اند و این در حالیست که سرمایه سهام به دلیل نافعیت سکتور شاهد افزایش بود. سیالیت در وضعیت مناسب قرار داشته است، اما نظام بانکی هنوز هم با داشتن کیفیت پائین دارایی ها دست و پنجه نرم می کند.

۱.۶ دارایی های نظام بانکی

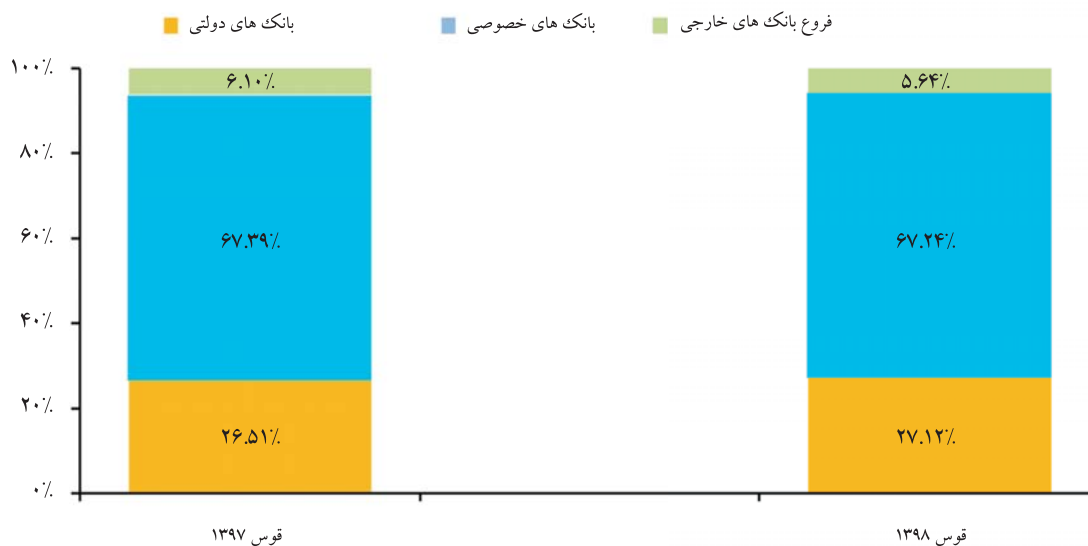
مجموع دارایی های سکتور بانکی بر اساس سنجش سال به سال کاهش ۰.۸۲ درصدی را به ثبت رسانیده و به ۳۱۳.۰۶ میلیارد افغانی رسید که این فیصدی نظر به ۰.۱۵ درصد سال گذشته، بلندتر می باشد. (برای جزئیات بیشتر به جدول ۱.۶ مراجعه نمایید).

کاهش مجموع دارایی ها عمدتاً به برداشت امانات (بیشتر به امانات جاری مشتریان) نسبت داده شده است. درین زمینه فاکتورهای مهم دیگر عبارت از مسدود شدن نمایندگی یک بانک خارجی و پرداخت های سهم سهامداران می

۱- در بولتن بخش بانکی، بانکداری اسلامی بخشی از بانکهای خصوصی است.

۲- سکتور بانکداری اسلامی را یک بانک و شش درجه بانکداری تشکیل می دهند.

گراف ۱.۶: سهم سکتور بانکداری (مجموع دارایی ها) در گروه بانکی

منبع: آمریت نظارت مالی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۶: دارایی ها، بدهی ها و سرمایه سکتور بانکداری

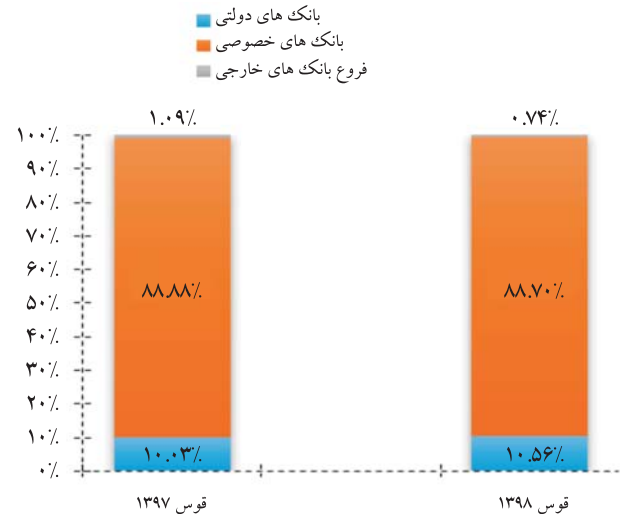
میزان رشد	فیصدی مجموع دارایی ها/ بدهی ها	دسمبر ۲۰۱۹	دسمبر ۲۰۱۸	مقدار به میلیون افغانی
دارایی ها				
-۲.۹%	۴۲%	۱۳۱,۳۹۲	۱۳۵,۳۶۹	پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک
-۱۱.۹%	۲۶.۶%	۸۳,۳۳۸	۹۴,۶۷۷	طلبات بین البانکی (خالص)
۳۹.۷%	۱۱.۱%	۳۴,۸۴۸	۲۴,۹۵۱	سرمایه گذاری ها (خالص)
-۳.۳%	۱۱.۵%	۳۶,۱۲۷	۳۷,۳۶۳	قروض (خالص)
۲۳.۳%	۰.۳%	۱,۰۸۷	۸۸۲	دارایی های دوباره تملک یافته
۱۶.۹%	۵%	۱۵,۵۵۵	۱۳,۳۰۰	دارایی های دیگر (خالص)
۷.۸%	۰.۳%	۹۷۱	۹۰۱	دارایی های غیر ملموس
۱۸.۶%	۳.۱%	۹,۷۵۱	۸,۲۲۳	دارایی های ثابت
-۰.۸۲%	۱۰۰%	۳۱۳,۰۶۹	۳۱۵,۶۶۶	مجموع دارایی ها
بدهی ها				
-۲.۵%	۹۶.۱%	۲۶۶,۵۷۶	۲۷۳,۳۳۵	مجموع امانات
۵۰.۴%	۱.۷%	۴,۶۱۵	۳,۰۶۸	قرضه گیری
۲۴.۹%	۲.۲%	۶,۱۷۴	۴,۹۴۳	سایر بدهی ها
-۱.۴%	۱۰۰%	۲۷۷,۳۶۵	۲۸۱,۳۴۵	مجموع بدهی ها
۴.۰%		۳۵,۷۰۴	۳۴,۳۲۰	سرمایه مالی
-۰.۸۲%		۳۱۳,۰۶۹	۳۱۵,۶۶۶	مجموع بدهی ها و سرمایه

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

۱.۱.۶ قروض ناخالص

پورتفولیوی مجموع قروض ناخالص سکتور بانکداری بر اساس سنجش سال به سال با کاهش ۰.۶۹ درصدی به ۴۱.۱۵ میلیارد افغانی می رسد که سهم آن در مجموع دارایی ها ۱۳.۱۴ درصد به ثبت رسیده است. این درحالیست که بر اساس سنجش سال به سال، مبلغ مذکور در پایان ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی با کاهش ۰.۸۷ درصدی، ۴۱.۴۳ میلیون افغانی گزارش شده بود و ۱۳.۱۳ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می داد. کاهش در مجموع قروض ناخالص عمدتاً به تصفیه و حذف قروض نسبت داده شده است.

گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص میان گروه های بانکی

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانکها

داشته است، این درحالیست که نمایندگی بانک های خارجی با سهم ۰.۷۴ درصد، بر اساس سنجش سال به سال شاهد کاهش ۳۲ درصدی بوده اند.

• ذخایر جبران خساره

حین ارزیابی سطح خطرات اعتباری، بانک ها باید در چارچوب کاهش خطرات خود، ابزارهای کاهش خطرات اعتباری را در نظر داشته باشند.

بانک ها مکلف اند تا به منظور کاهش خطرات اعتباری مطابق مقررۀ صنف بندی و تخصیص دارایی ها، ذخایر عامه تخصیصات مشخص را در ارتباط با دارایی های غیر معیاری ایجاد کنند، در حالی که ایجاد ذخایر عمومی برای دارایی های معیاری، اختیاری می باشد.

مجموع ذخایر تاميناتی نظام بانکی در ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۲.۲۱ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل داده است. این رقم در ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی ۹.۸۳ درصد به ثبت رسیده بود.

• توزیع قروض

در ارتباط با توزیع قروض به سکتور های مختلف، تحلیل قروض ناخالص نشان می دهد که بعضی از سکتورها شاهد افزایش در توزیع قروض و دیگر آن شاهد کاهش بوده اند.

به مشاهده می رسد که سهم قروض پرداخت شده به سکتور تجاری در سال ۲۰۱۹ میلادی، ۴۴.۳۶ درصد می باشد که این رقم در مقایسه با ۴۵.۳۴ درصد ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی کاهش ۰.۹۹ درصدی را به ثبت رسانیده است (این کاهش عمدتاً به تمام اقلام دیگر و سمنت و سایر مواد ساختمانی نسبت داده شده است). سایر سکتورهای کلیدی قرار ذیل اند: قروض پرداخت شده به سکتور خدمات در مقایسه با ۲۰.۵۴ درصد قبلی، ۲۲.۱۵ درصد را تشکیل می دهد که این افزایش بیشتر به ترانسپورت زمینی نسبت داده

پورتوفولیوی قروض ۴ بانک افزایش یافته، در حالی که ۷ بانک در پورتوفولیوی قروض خویش کاهش را به ثبت رسانیده و ۲ بانک در روند قرضه دهی اشتراک نکرده اند. تحلیل جداگانه میان گروه های بانکی نشان می دهد که بانک های دولتی با سهم ۱۰.۵۶ درصد پورتوفولیوی سکتور بانکی افزایش ۴.۵۵ درصدی را به ثبت رسانده و بانک های خصوصی با سهم ۸۸.۷۰ درصدی، کاهش ۰.۸۹ درصدی

شده است. سهم سکتور تولیدات و صنعت در مجموع قروض، ۱۱.۰۳ درصد گزارش شده است که این رقم در سال گذشته ۱۲.۱۹ درصد به ثبت رسیده بود. سهم پروژه‌های زیربنایی در مجموع قروض طی سال جاری ۸.۷۵ درصد می باشد، در حالی که این رقم در سال گذشته ۶.۸۳ درصد بود. املاک تجاری و سکتور ساختمانی ۷.۵۱ درصد قروض را تشکیل می دهد، در حالی که این رقم طی سال گذشته ۹.۰۳ درصد بود. سهم سکتور زراعت، مالرداری، فارم داری توام با قروض مصرفی در سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با ۶.۰۶ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی طی سال جاری به ۶.۲۱ درصد می رسد.

افزایش در سه سکتور چون تجارت، مالرداری و فارم داری مشاهده گردیده است، این در حالیست که سکتورهای املاک تجاری و ساختمانی، تولیدات ماشینی و صنعت، تجارت و زراعت نسبت به سال گذشته شاهد کاهش

می باشند.

قروضی که به سکتور شرکت های متوسط، خرد و کوچک اختصاص داده شده اند، طی سال تحت بررسی شاهد کاهش بوده و از طریق ۹ بانک سکتور بانکی فراهم گردیده اند. جهت معلومات بیشتر به گراف ۳.۶ مراجعه کنید.

متمرکز ساختن قروض تنها بر چند سکتور اقتصادی، بانک ها را حین بروز بحران در آن سکتور به خطر اعتباری مواجه ساخته و عموم سکتور بانکی را متأثر خواهد ساخت. بانک ها باید خطرات بالقوه مربوط در سکتور های کلیدی را که بلندترین تناسب قرضه های صعب الحصول را دارند، همواره تحت نظارت داشته باشند. گفتنی است که حدود ۷۳ درصد قروض در کابل به ثبت رسیده اند، در حالیکه ولایات بلخ و هرات در رده های دوم و سوم و بادغیس و کندهار به ترتیب در جایگاه های چهارم و پنجم قرار دارند.

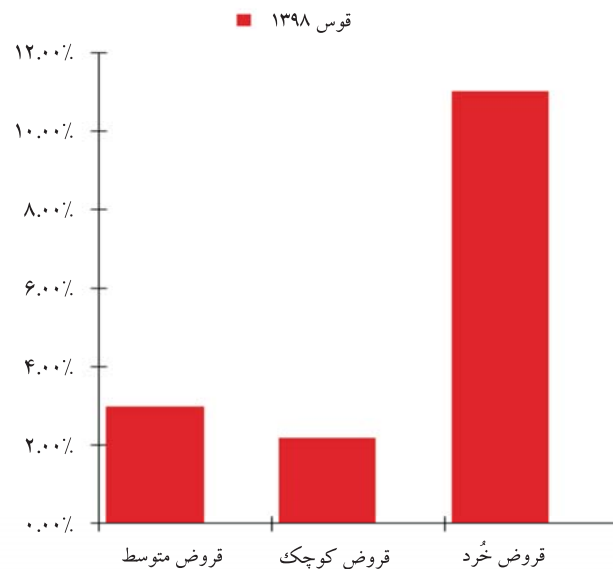
جدول ۲.۶: توزیع قروض بر اساس سکتور

قوس ۱۳۹۸ (دسمبر ۲۰۱۹)	قوس ۱۳۹۷ (دسمبر ۲۰۱۸)	قوس ۱۳۹۶ (دسمبر ۲۰۱۷)	قوس ۱۳۹۵ (دسمبر ۲۰۱۶)	قوس ۱۳۹۴ (دسمبر ۲۰۱۵)	قوس ۱۳۹۳ (دسمبر ۲۰۱۴)	
۷.۵۱٪	۹.۰۳٪	۸.۷۰٪	۱۱.۱۲٪	۹.۴۴٪	۱۴.۳۲٪	قروض ساختمانی و املاک تجارتي
۷.۵۱٪	۹.۰۳٪	۸.۷۰٪	۱۱.۱۲٪	۹.۴۴٪	۱۴.۳۲٪	ساخت و ساز و تعميرات
۸.۷۵٪	۶.۸۲٪	۵.۶۶٪	۴.۰۲٪	۵.۴۰٪	۵.۲۶٪	پروژه های زیربنایی
۰.۱۲٪	۰.۴۸٪	۰.۴۰٪	۰.۳۸٪	۰.۲۲٪	۰.۳۵٪	برق
۲.۸۴٪	۲.۱۸٪	۱.۳۲٪	۰.۶۴٪	۱.۱۷٪	۲.۴۱٪	سرک و خط آهن
۰.۳۸٪	۰.۳۶٪	۰.۰۰٪	۰.۰۴٪	۰.۰۹٪	۰.۶۱٪	بندها
۰.۴۹٪	۰.۵۲٪	۰.۴۸٪	۰.۵۲٪	۱.۴۸٪	۰.۰۸٪	معادن
۴.۹۲٪	۳.۲۸٪	۳.۴۶٪	۲.۴۴٪	۲.۴۴٪	۱.۸۱٪	سایر پروژه های زیربنایی
۱۱.۰۳٪	۱۲.۱۹٪	۹.۳۵٪	۸.۴۸٪	۱۰.۶۲٪	۹.۵۳٪	صنعت و تولید
۵.۳۸٪	۴.۱۰٪	۲.۶۷٪	۳.۴۷٪	۴.۴۲٪	۲.۴۸٪	صنعت و تولیدات فلزات، چوب، پلاستیک، رابر، چرم و کاغذ
۳.۶۳٪	۳.۶۷٪	۳.۱۶٪	۳.۷۴٪	۴.۲۴٪	۴.۱۹٪	محصولات صنایع دستی و ماشینی
۲.۰۱٪	۴.۴۲٪	۳.۵۲٪	۱.۲۷٪	۱.۹۶٪	۲.۸۶٪	سمنت و مواد ساختمانی
۴۴.۳۶٪	۴۵.۳۴٪	۴۲.۵۰٪	۴۰.۰۷٪	۴۱.۱۸٪	۳۴.۰۵٪	تجارت
۱.۹۰٪	۲.۲۱٪	۱.۵۴٪	۰.۷۲٪	۰.۵۲٪	۲.۵۹٪	منسوجات
۴.۷۴٪	۳.۶۲٪	۴.۶۷٪	۴.۳۴٪	۹.۸۹٪	۴.۹۳٪	عمده فروشی
۰.۳۷٪	۰.۴۱٪	۰.۰۹٪	۰.۱۳٪	۰.۲۵٪	۰.۱۲٪	ماشین آلات
۱۱.۳۰٪	۱۱.۴۸٪	۱۰.۷۸٪	۱۱.۰۸٪	۹.۸۰٪	۸.۷۴٪	نفت و روغنات
۱.۸۹٪	۱.۷۸٪	۱.۳۹٪	۰.۲۶٪	۱.۴۲٪	۰.۲۴٪	پرزه جات
۲.۶۶٪	۳.۲۱٪	۲.۷۶٪	۱.۹۱٪	۱.۵۸٪	۱.۴۰٪	وسایل برقی
۳.۹۹٪	۵.۱۴٪	۲.۵۷٪	۲.۳۵٪	۲.۷۳٪	۱.۸۷٪	سمنت و سایر مواد ساختمانی
۸.۲۱٪	۶.۴۴٪	۷.۲۷٪	۷.۸۰٪	۸.۲۴٪	۴.۵۲٪	مواد غذایی
۶.۳۶٪	۷.۹۲٪	۳.۲۸٪	۴.۱۷٪	۳.۴۷٪	۵.۷۲٪	تمام اقلام دیگر
۲.۹۴٪	۳.۱۳٪	۸.۱۵٪	۷.۳۱٪	۳.۲۸٪	۳.۹۲٪	تجارت پرچون
۲۲.۱۵٪	۲۰.۵۵٪	۲۷.۴۹٪	۲۹.۱۹٪	۲۷.۶۹٪	۲۰.۱۱٪	خدمات
۰.۰۳٪	۰.۰۳٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	تعلیم و تربیه
۲.۴۴٪	۲.۱۶٪	۲.۰۴٪	۱.۳۳٪	۱.۴۶٪	۱.۲۰٪	هتل و رستوران ها
۶.۵۷٪	۵.۹۸٪	۵.۵۲٪	۵.۹۶٪	۵.۷۰٪	۲.۹۲٪	مخابرات/فروشندهگان کريدت کارت ها
۴.۱۳٪	۳.۰۸٪	۱.۸۶٪	۴.۸۶٪	۵.۳۱٪	۴.۸۷٪	ترانسپورت زمینی
۰.۹۱٪	۱.۲۱٪	۲.۹۰٪	۲.۳۵٪	۲.۶۶٪	۴.۱۸٪	ترانسپورت هوایی
۱.۶۶٪	۱.۷۴٪	۱.۷۳٪	۱.۴۲٪	۱.۱۶٪	۰.۷۱٪	صحت و حفظ الصحه
۱.۹۲٪	۱.۲۸٪	۱.۱۸٪	۰.۰۵٪	۰.۰۴٪	۰.۰۴٪	رسانه ها، اعلانات و مطبعه
۴.۵۰٪	۵.۰۷٪	۱۲.۲۶٪	۱۳.۲۲٪	۱۱.۳۶٪	۶.۱۹٪	تمام خدمات دیگر
۰.۵۰٪	۰.۳۰٪	۰.۲۳٪	۰.۰۶٪	۰.۰۳٪	۰.۰۴٪	مالداری و فارم داری
۰.۵۰٪	۰.۳۰٪	۰.۲۳٪	۰.۰۶٪	۰.۰۳٪	۰.۰۴٪	مالداری و زراعت
۳.۰۷٪	۳.۸۶٪	۳.۹۴٪	۳.۲۰٪	۲.۶۷٪	۲.۶۱٪	قروض زراعتی
۲.۶۳٪	۱.۹۰٪	۰.۸۶٪	۰.۶۵٪	۰.۳۰٪	۰.۲۶٪	قروض به مستهلکین
۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۷۱٪	۲.۷۸٪	۲.۶۸٪	۷.۱۴٪	قروض رهن مسکن به افراد
۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۵۷٪	۰.۴۳٪	۰.۰۰٪	۶.۶۸٪	تمام قروض دیگر

منبع: آمريت عمومي نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

نسبت قروض اجراء شده در ساير ولايات ناچيز مي باشد. تخصيص قروض از لحاظ سكتوری، جغرافیایی و نهادی بقدر کافی متنوع نبوده، اما انتظار می رود که اعطای قروض به مرور زمان بهبود یابد. بهتر است تمام بانک ها جهت تنوع خدمات قرضه دهی در قسمت اعطای قروض سهم فعال داشته و نقش خود را منحيث وساطت گر مالی بخوبی انجام دهند.

گراف ۳.۶: سهم قروض متوسط، کوچک و خرد در مجموع قروض ناخالص

منبع: آمريت عمومی نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

قوانین، مقررات، نشریه های متحدالمال، پالیسی های داخلی و طرز العمل ها مطابقت داشته و وضعیت مالی مقروضین خویش را از نزدیک نظارت کنند تا اطمینان حاصل نمایند که گسترش قروض به ثبات نظام مالی تهدیدی را متوجه نمی سازد.

از لحاظ ارزش پولی، قروض صعب الحصول در پایان ماه دسمبر سال ۲۰۱۹ میلادی مبلغ ۵.۹۵ میلیارد افغانی یا ۱۴.۴۷ درصد مجموع قروض ناخالص و ۱۸.۹۵ درصد سرمایه مقرراتی نظام بانکی را تشکیل داده و ۲.۲۳ میلیارد افغانی افزایش را به ثبت رسانید. این افزایش عمدتاً به سه بانک سیستم بانکی نسبت داده شده است که در نتیجه تعویض قروض به طبقات پایتتر به وجود آمده است.

تحلیل گروهی نشان می دهد که از میان ۵.۹۵ میلیارد افغانی مجموع قروض صعب الحصول، مبلغ ۵.۸۶ میلیارد افغانی آن به بانک های خصوصی ربط می گیرد. این بانک ها ۱۴.۲۶ درصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی (۹۸.۵۳ درصد مجموع قروض صعب الحصول نظام بانکی) را تشکیل می دهند. مبلغ ۸۷ میلیون افغانی به یک بانک دولتی نسبت داده شده است که سهم آن در قروض ناخالص سکتور بانکی، ۰.۲۱ درصد (۱.۴۷ درصد مجموع قروض صعب الحصول سکتور بانکی) گفته شده است.

تحلیل سکتوری قروض صعب الحصول نشان می دهد که بخش بزرگ این قروض را سکتور تجارت (۵۱.۸۸ درصد) عمدتاً در بخش اقلام غذایی (۱۱.۳۰ درصد) و پرزه جات (۱۰.۵۶ درصد) به خود اختصاص داده و به تعقیب آن سکتور خدمات با سهم ۱۸.۱۶ درصد قرار دارد که درین عرصه ترانسپورت زمینی بیشترین سهم ۱۳.۲۵ درصد را دارا می باشد. سکتور تولیدات ماشینی و صنعت با سهم ۱۱.۲۶ درصد ثبت گردیده است و در ضمن سکتور املاک تجاری

• صنف بندی قروض

• قروض صعب الحصول (۳)

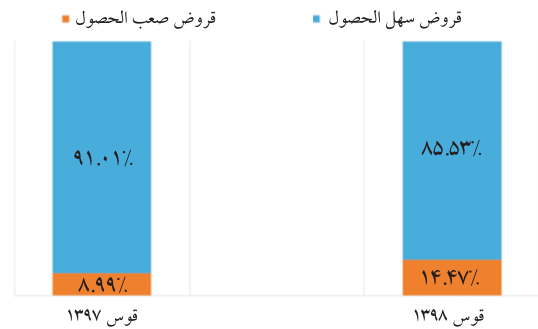
بانک ها باید به منظور کاهش سطح بلند قروض صعب الحصول اقدامات لازم مدیریت خطرات را مد نظر داشته باشند. علاوه بر این، کیفیت مدیریت خطرات در بانک های که دارای عملکرد نامرغوب اعتباری می باشند، ضعیف بوده است. بانک های که دارای کیفیت ضعیف قرضه می باشند، مهم است تا درخواست های قرضه گیرندگان را به دقت ارزیابی کنند، و مطمئن شوند تا درخواست ها با تمام

۳- عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و یا تکتانه آنها از ۱۲۱-۴۸۰ روز تصفیه نگردیده باشند، نظر به احکام و مقررة تصنیف دارایی ها و جبران خساره در کنگوری (مشکوک و ضرر) قرار می گیرند.

و ساختمانی و سکتور پروژه‌های زیربنایی به ترتیب ۹.۳۷ درصد و ۷.۱۵ درصد قروض صعب الحصول را تشکیل می‌دهد.

آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک با نهاد های مالی که دارای عملکرد ضعیف قرضه می‌باشند، یکجا کار نموده و بمنظور تقویت دارایی آنها پلان های را طرح و عملی می‌نماید. این وضعیت به نظارت مقرراتی و اقدام سریع اصلاحی نیاز دارد که از این طریق می‌توان مدیریت خطرات اعتباری را تقویت بخشید و از تأثیرات منفی آن بالای نافعیت و کفایت سرمایه بانک های با کیفیت اعتباری ضعیف، جلوگیری نمود.

گراف ۴.۶: کیفیت پورتفولیوی قروض

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

• قروض معکوساً صنف بندی شده

قروض معکوساً صنف بندی شده (تحت المعيار، مشکوک، خساره)^(۴) بر اساس سنجش سال به سال، با افزایش ۱.۲۱ میلیون افغانی به ۷.۳۶ میلیارد افغانی می‌رسد که ۱۷.۹۰ درصد مجموع قروض ناخالص و ۲۳.۴۴ درصد سرمایه مقرراتی را تشکیل می‌دهد. افزایش مذکور به تضعیف کیفیت قروض نسبت داده شده است. روی این ملحوظ

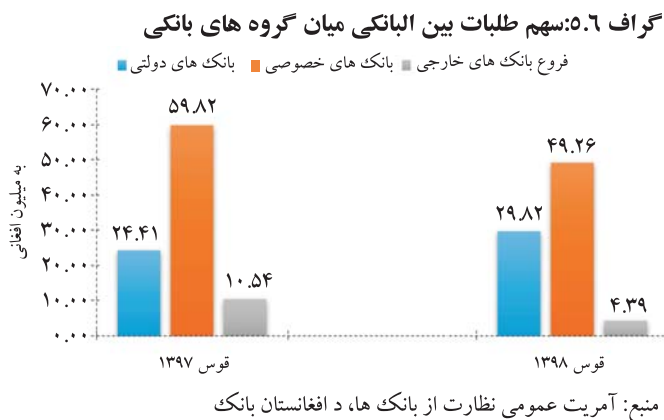
در آوردن قروض معکوساً صنف بندی شده به یک حالت قابل قبول، مستلزم طرح برنامه های نظارتی و اقدامات اصلاحی توسط اداره می‌باشد. افزون بر آن، در عرصه تقویت اداره خوب بانک های دارای کیفیت پائین قرضه باید توجه بیشتر صورت گیرد و در پی آن به مؤثریت اداره افزوده و تفتیش داخلی بیشتر تقویت یافته خطرات اصلی و غیرسیستماتیک به صورت مناسب مدیریت شود. اداره بانک ها حسب مقررات احتیاطی، به منظور رسیدگی به مشکلات و نقاط ضعف که منجر به عملکرد اعتباری ضعیف شده اند، اقدامات لازم را روی دست گیرند.

امکان دارد خطر سیستماتیک و رکود اقتصادی باعث تضعیف و کاهش کیفیت دارایی های مهم بانک بخصوص قروض گردیده باشد، اما اداره بانک ها باید میکانیزم های را در اختیار داشته باشند تا همچو خطرات را پیش بینی و از اثرات ناگوار این خطرات بالقوه جلوگیری نموده، طبق مقررات احتیاطی تدابیر پیشگیرانه را اتخاذ نمایند تا از وخیم شدن بیشتر وضعیت بانک ها جلوگیری شود.

قروض در کتگوری تحت نظر

قروض در کتگوری تحت نظر در ختم سال ۲۰۱۹ میلادی به ۵.۵۴ میلیارد افغانی رسیده که ۱۳.۴۷ درصد قروض ناخالص را تشکیل داده که در مقایسه با دوره گذشته (ختم سال ۲۰۱۸)، نشان دهنده افزایش ۲۰.۸۷ درصد می‌باشد.^(۵) این افزایش عمدتاً به دو بانک نظام بانکی نسبت داده شده است که در نتیجه اختصاص دادن قروض به طبقات پائینتر و صنف بندی مجدد قروض به وجود آمده است. برای اینکه از افزایش قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری،

۴- دارایی که مطابق مقرره تخصیص دارایی ها مبلغ اصلی یا تکتانه آن ۶۱ الی ۱۲۰ روز تصفیه نه شده باشد (تحت المعيار)، دارایی های که قرضه آن پرداخت نه شده و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی و یا تکتانه آن واجب الادا اما برای ۱۲۱ الی ۴۸۰ روز تصفیه نه گردیده (مشکوک)، دارایی که مبلغ اصلی و یا تکتانه آن الی ۴۸۱ روز یا بیشتر از آن تصفیه نه شده (ضرر).
۵- دارایی که مبلغ اصلی و یا تکتانه آن مطابق مقرره تخصیص دارایی ها در مدت ۳۱ الی ۶۰ روز تصفیه نه شده.

خساره، مشکوک) و خسارات محتمل آینده جلوگیری شود، این کتگوری قروض باید بطور دقیق تحت نظارت باشد.

قروض حذف شده^(۶)

قروضی که در ختم سال ۲۰۱۹ میلادی حذف گردیده اند، به ۱۶.۵۹ میلیون افغانی می رسد که سهم آن در مجموع قروض ناخالص ۰.۰۴ درصد گزارش شده است و به ۳ بانک سکتور بانکی نسبت داده شده است.

۲.۱.۶ طلبات بین بانکی

طلبات ناخالص بین بانکی در میان سایر کتگوری های دارایی، دومین سهم را بخود اختصاص داده که در حال حاضر به ۸۳.۴۶ میلیارد افغانی رسیده (۲۶.۶۶ درصد مجموع دارایی ها) و در مقایسه با سال گذشته، ۱۱.۳۰ میلیارد افغانی یا ۱۱.۹۲ درصد کاهش را به ثبت رسانده است. این کاهش عمدتاً به ۷ بانک ربط می گیرد که بیشتر در حسابات دالری به وجود آمده است. در عین حال فروش اوراق قرضه به افغانی افزایش یافت و این امر نشان می دهد که نظام بانکی قسمتی از طلبات بین بانکی خود را به دارایی های نهاد های بانکی دیگر که موجب کمایی تکتانه کم میگردند، انتقال داده است. بانک ها نباید تنها خطرات مربوط بانک های انفرادی را بگونه مناسب مد نظر گیرند، بلکه خطرات که متوجه کشور یا کشور های که در آن وجوه خویش را سرمایه گذاری نموده اند، نیز مورد ارزیابی قرار دهند. (برای معلومات بیشتر به گراف ۴.۶ مراجعه نمایید)

۳.۱.۶ سرمایه گذاری ها

پورتنفولیوی خالص سرمایه گذاری نظام بانکی شامل اوراق قرضه، اوراق بهادار دولتی و سرمایه گذاری در شرکت های وابسته می باشد که در مقایسه به سال گذشته، شاهد افزایش ۳۹.۶۷ درصد یا ۹.۸۹ میلیارد افغانی بوده که سهم آن در مجموع دارایی ها ۳۴.۸۴ میلیارد افغانی یا ۱۱.۱۳ درصد می باشد. این افزایش عمدتاً به ۳ بانک نسبت داده شده است. شایان ذکر است که بخش اعظم این سرمایه گذاری ها خارج از افغانستان صورت گرفته است. پورتنفولیوی سرمایه گذاری به دو بانک دولتی، چهار بانک تجارتي و یک نمایندگی بانک های خارجی تعلق می گیرد.^(۷)

۴.۱.۶ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک

پول نقد درخزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین کتگوری دارایی نظام بانکی بوده که ۴۱.۹۷ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده و نشان دهنده کاهش ۳.۹۷ میلیارد افغانی می باشد. این کاهش در مبلغ و فیصدی مجموع دارایی ها صورت گرفته است که در ختم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با سال ۲۰۱۸ میلادی به ۱۳۱.۳۹ میلیارد افغانی کاهش یافته است. این کاهش در

۶- عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و یا تکتانه آن الی ۴۸۱ روز یا بیشتر از آن، تصفیه نشده باشد، و برای ۱۲ ماه در دفتر محاسباتی بانک حفظ گردیده باشد (ضرر)، نظر به احکام و مقرر تصنیف دارایی ها و جبران خساره بعد از ۱۲ ماه بلادرنگ حذف می گردند.

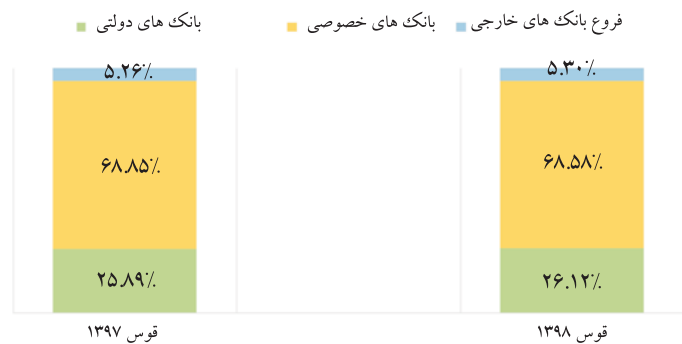
۷- سرمایه گذاری نظام بانکی شامل اوراق قرضه، اوراق بهادار دولتی و سرمایه گذاری در شرکت های وابسته می باشد.

اوراق سرمایوی و حساب ذخایر الزامی نزد د افغانستان بانک مشاهده شده است. سکتور بانکی کاملاً مطابق با مقرره ذخایر اجباری عمل نموده و وجوه مالی را محتاطانه و با دقت به سایر انواع دارایی ها اختصاص می دهد.

۲.۶ بدهی ها

مجموع بدهی های سکتور بانکی کاهش ۳.۹۸ میلیارد افغانی یا ۱.۴۱ درصدی را تجربه نموده است. ارزش مجموع بدهی ها طی سال تحت بررسی به ۲۷۷.۳۶ میلیارد افغانی می رسد، در حالی که این رقم در سال ۲۰۱۸ میلادی ۲۸۱.۳۴ میلیارد افغانی بود. کاهش در مجموع بدهی ها عمدتاً به برداشت امانات (بیشتر در امانات جاری مشتریان) نسبت داده شده است. بیشتر بدهی های سکتور بانکی را امانات تشکیل داده است (۹۶.۱۱ درصد) که "سایر بدهی ها" (۲.۲۳ درصد) در جایگاه دوم و قرضه گیری (۱.۶۶ درصد) در جایگاه سوم قرار دارند. برای جزئیات بیشتر به جدول ۱.۶ مراجعه نمائید.

گراف ۶.۶: سهم بدهی ها میان گروه های بانکی

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

۱.۲.۶ امانات

امانات که منبع عمده تمویل در سکتور بانکی محسوب می شود و متشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین البانکی می باشد، در ختم ماه مارچ ۲۰۱۹ به مبلغ ۲۶۶.۵۷ میلیارد افغانی رسیده است و در ختم سال ۲۰۱۹ میلادی در

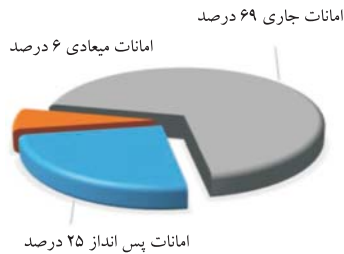
مقایسه با سال ۲۰۱۸ میلادی، شاهد کاهش ۲.۴۷ درصدی یا مبلغ ۶.۷۵ میلیارد افغانی بوده است. از مجموع امانات، ۴.۸۶ میلیارد افغانی را سپرده های بین البانکی و ۲۶۱.۷ میلیارد افغانی دیگر را سپرده های مشتریان تشکیل می دهد.

کاهش در امانات سکتور بانکی به امانات جاری مشتریان عمدتاً به دالر و سایر اسعار نسبت داده شده است و عوامل دیگر آن مشمول مسدود شدن نمایندگی یک بانک خارجی می باشد. تحلیل اسعاری امانات نظام بانکی نشان می دهد که سپرده های افغانی این سکتور به اندازه ۲.۴۳ درصد افزایش یافته که ۳۰.۹۲ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده است. این در حالیکه امانات دالری به اندازه ۲.۳۱ درصد کاهش یافته و سهم آن در مجموع امانات ۶۴ درصد گفته شده است. در عین حال سایر اسعار به اندازه ۲۶ درصد کاهش یافته که ۵ درصد مجموع امانات نظام بانکی را می سازد.

بانک های خصوصی به اندازه ۱۸۲ میلیارد افغانی امانات را جذب نموده و کاهش ۳.۲۱ درصدی را به ثبت رسانیده است که این رقم ۶۸.۲۹ درصد امانات نظام بانکی را تشکیل می دهد. سهم بانک های دولتی به ۷۰ میلیارد افغانی می رسد که در مقایسه با سال ۲۰۱۸ میلادی کاهش ۰.۸۹ درصدی را به ثبت رسانیده و ۲۶.۲۷ درصد امانات نظام بانکی را تشکیل داده است. سهم نمایندگی های بانک های خارجی به ۱۴.۵۱ میلیارد افغانی می رسد که به اندازه ۰.۶۷ درصد کاهش یافته و ۵.۴۴ درصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل می دهد.

از لحاظ انواع سپرده ها، امانات جاری ۷۲.۸۲ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده که به اندازه ۴.۵۵ درصد کاهش یافته است، امانات پس انداز که ۱۹.۷ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل می دهد، در جایگاه دوم قرار داشته و

گراف ۱۰.۶: انواع امانات

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها

۲.۲.۶. قرضه گیری

سهم قرضه گیری در مجموع ساختار تمویلی نظام بانکی با ۵۰ درصد افزایش در پایان سال ۲۰۱۹ میلادی به ۴.۶۱ میلیارد افغانی می رسد که ۱.۶۶ درصد مجموع بدهی ها را می سازد. وضعیت فعلی قرضه گیری به ۴ بانک ربط می گیرد.

۳.۶ نقدینگی

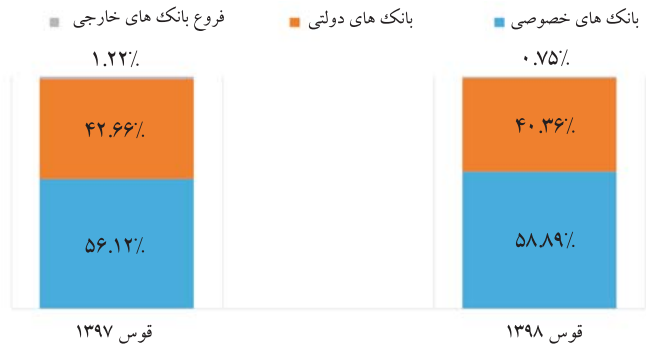
خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت یا نقدینگی را حفظ نمایند. بنابراین، بانک ها مکلف به داشتن کمیته دارایی و بدهی (ALCO) می باشند که یکی از وظایف این کمیته، مطابق به پالیسی های بانک متشکل از مدیریت نقدینگی بانک ذریعه تحلیل خلاها، سناریو، جریان نقدینگی، ارزیابی حساسیت و غیره امور می باشد.

۱.۳.۶ نسبت نقدینگی (اندازه گیری به پیمانۀ وسیع)

به طور عموم، تمام بانک ها از حد اقل تعیین شده برای نسبت نقدینگی به پیمانۀ وسیع (۱۵ درصد) و نسبت نقدینگی سریع (۲۰ درصد) تجاوز نموده اند. نسبت نقدینگی (به پیمانۀ وسیع) به طور اوسط تمام نظام بانکی به ۰.۵،۵۸۹ درصد می رسد که نشان دهنده کاهش ۰.۲،۰۷۳

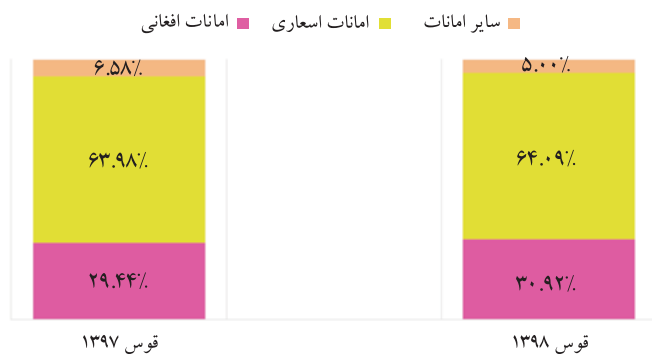
نشان دهنده افزایش ۴.۱۲ درصدی می باشد. این در حالیست که سهم امانات معیادی در مجموع پورتنفولیوی سپرده ها ۷.۴۹ درصد می باشد که نسبت به سال ۲۰۱۸ میلادی به اندازه ۲.۱۲ درصد افزایش یافته است.

گراف ۷.۶: امانات به افغانی

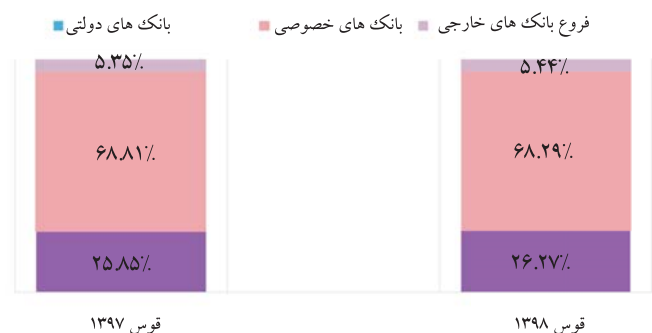
منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها

گراف ۸.۶: ترکیب اسعاری امانات

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها

گراف ۹.۶: امانات میان گروه های بانکی

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها

درصدی می باشد. این در حالیست که نسبت نقدینگی به پیمانۀ وسیع در سال ۲۰۱۸ میلادی ۷۶.۶۲ درصد گزارش

شده بود. برای جزئیات بیشتر به جدول ۳.۶ مراجعه نمائید.

جدول ۳.۶: نسبت نقدینگی سکتور بانکی

نسبت (به فیصدی)	دسامبر ۲۰۱۴	دسامبر ۲۰۱۵	دسامبر ۲۰۱۶	دسامبر ۲۰۱۷	دسامبر ۲۰۱۸	دسامبر ۲۰۱۹
مجموع نسبت کفایت سرمایه	۲۶.۴۶	۱۹.۹۴	۲۷.۶۸	۲۹.۸۱	۲۵.۸۳	۲۵.۹۳
نسبت اصلی کفایت سرمایه	۲۶.۰۹	۱۹.۶۶	۲۲.۹۳	۲۸.۱۷	۲۴.۴۹	۲۴.۵۰
نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناخالص	۸.۰۹	۱۲.۳۴	۱۲.۶۷	۱۲.۴۲	۸.۹۹	۱۴.۴۷
بازده دارایی ها	۰.۹	۰.۲	۰.۱۱	۰.۶۴	۰.۷۸	۰.۸۳
بازده سرمایه صاحبان سهم	۷.۳۵	۱.۶۹	۱.۰۸	۳.۳۸	۶.۶۸	۷.۲۴
نسبت نقدینگی (حد اوسط بگونه وسیع)	۷۳.۶	۶۸.۲۲	۶۷.۷۴	۶۵.۹۲	۷۶.۶۲	۵۵.۸۹
نسبت سیالیت دارایی ها بر مجموع دارایی ها	۷۳.۲۸	۷۵.۰۵	۷۱.۹۸	۷۳.۹۵	۷۲.۹۰	۶۸.۶۳

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها

۴.۶ سرمایه

نظام بانکی کشور از سرمایه کافی برخوردار می باشد که ۱۱.۴۰ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد. بر اساس سنجش سال به سال، سرمایه خالص صاحبان سهم با افزایش ۴۰.۳ درصدی به ۳۵.۷۰ میلیارد افغانی می رسد. این افزایش عمدتاً به فایده سالانه و سهم فایده حاصله از شرکت های وابسته نسبت داده شده است. نسبت کفایت سرمایه در طول سال در مقایسه با ۲۵.۸۳ درصد سال ۲۰۱۸ میلادی به ۲۵.۹۳ درصد رسیده که نشان دهنده افزایش ۰.۱ درصدی می باشد. برای جزئیات بیشتر به جدول ۳.۶ مراجعه نمائید.

نسبت سرمایه، ۸ درصد می باشد.

۵.۶ فایده نظام بانکی

از لحاظ نافعیت، سکتور بانکی به طور مجموعی در سال ۲۰۱۹ میلادی ۲.۶۸ میلیارد افغانی فایده خالص نموده، در حالی که این رقم طی سال گذشته ۲.۳۷ میلیارد افغانی به ثبت رسیده بود. این رقم نشان دهنده بهبود در طول سال می باشد که بر اساس سنجش سالانه منجر به ۰.۸۳ درصد بازده دارایی ها و ۷.۲۴ درصد بازده سهام گردیده است. این در حالیست که بازده دارایی ها و بازده سهام در سال ۲۰۱۸ میلادی به ترتیب ۰.۷۸ درصد و ۶.۶۸ درصد به ثبت رسیده بود.

در مقایسه با سال ۲۰۱۸ میلادی، افزایش فایده سکتور بانکی در سال ۲۰۱۹ میلادی به فاکتورهای ذیل نسبت داده شده است: افزایش در فایده تکتانه خالص که در نتیجه افزایش در سرمایه گذاری های دارای تکتانه به وجود آمده است، فایده اسعار که در نتیجه افزایش نرخ های اسعاری و

تحلیل و تجزیه سرمایه نظام بانکی نشان می دهد که سرمایه مالی عموم بانک ها بیشتر از سطح سرمایه مقرراتی بوده است، این در حالیست که نسبت کفایت سرمایه تمام بانک ها بالاتر از حد تعیین شده (۱۲ درصد خطر عیار شده دارایی ها) قرار داشته است. معیار خطر کمیته بازل برای

تشکیل می دهد، این در حالیست که ارزش سالانه بازده دارایی ها ۰.۵۱ درصد به ثبت رسیده است. فایده خالص نمایندگی های بانک های خارجی ۱۹۰ میلیون افغانی گزارش داده شده است که سهم آن در فایده خالص سکتور ۷.۱ درصد، و ارزش سالانه بازده دارایی های آن در دوره تحت بررسی ۰.۴۷ درصد به ثبت رسیده است.

طی دوره تحت بررسی چهار بانک به صورت مجموعی مبلغ ۲۱۰ میلیون افغانی ضرر نموده اند، در حالی که طی سال گذشته سه بانک در ضرر قرار داشت که مجموع مبلغ ضرر وارده سکتور بانکی را ۱۴۲ میلیون افغانی تشکیل می داد. با در نظر داشت عاید اصلی، طی دوره تحت بررسی شش بانک متضرر گردیده، در حالی که در سال گذشته نه بانک در ضرر قرار داشت.

معاملات اسعاری صورت گرفته است، فایده سرمایه گذاری ها که از فروش اوراق بهادار و کاهش مصارف تکتانه به وجود آمده است.

با این حال، مصارف عملیاتی و جبران خساره قروض در دوره تحت بررسی افزایش یافته و عواید غیر تکتانه ای شاهد کاهش بوده اند.

تحلیل های گروپی نشان می دهد که بانک های دولتی، بانک های خصوصی و نمایندگی های بانک های خارجی از نافعیت برخوردار بوده اند. جهت جزییات بیشتر به گراف ۱۰.۶ مراجعه نمایید.

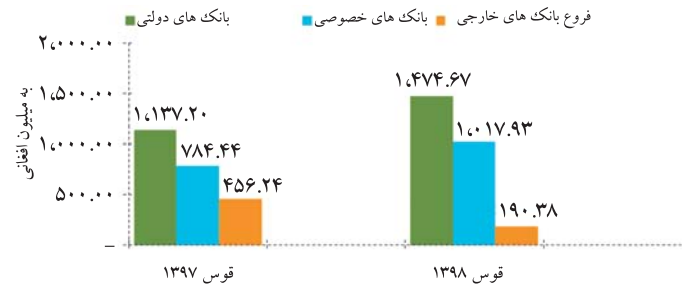
بخش اعظم فایده سکتور بانکی به بانک های دولتی ربط داده می شود که رقم آن به ۱.۴۷ میلیارد افغانی می رسد و سهم آن در فایده خالص سکتور ۵۴.۹۶ درصد می باشد. با ارزش سالانه ۱.۷۴ درصدی بازده دارایی ها، بانک های خصوصی فایده خالص به ارزش ۱.۰۱ میلیارد افغانی را به دست آوردند که ۳۷.۹۴ درصد فایده خالص سکتور را

جدول ۴.۶: جدول فایده و ضرر (مقدار به میلیون افغانی)

اقدام	دسمبر ۲۰۱۸	دسمبر ۲۰۱۹	رشد
عواید تکتانه	۷,۴۸۷	۷,۵۰۱	۰.۲%
مصارف تکتانه	۱,۱۳۶	۱,۱۰۰	-۳.۲%
عواید خالص تکتانه	۶,۳۵۱	۶,۴۰۲	۰.۸%
عواید غیر تکتانه ای	۷,۷۷۸	۷,۶۱۵	-۲.۱%
مصارف غیر تکتانه ای (بدون معاش)	۶,۱۸۱	۶,۳۱۵	۲.۲%
هزینه معاشات	۴,۳۶۷	۴,۳۹۰	۰.۵%
تخصیص قروض خالص	۱,۰۰۶	۱,۲۷۹	۲۷.۱%
فایده/ضرر سرمایه گذاری	۱۴	۲۴۰	۱,۵۷۵.۴%
عواید قبل از مالیه و فایده/ضرر تبادل اسعار	۲,۵۹۰	۲,۲۷۳	-۱۲.۲%
فایده/ضرر تبادل اسعار	۶۷۰	۱,۰۷۸	۶۰.۹%
مالیات	۸۸۲	۶۶۸	-۲۴.۳%
فایده خالص	۲,۳۷۸	۲,۶۸۳	۱۲.۸%

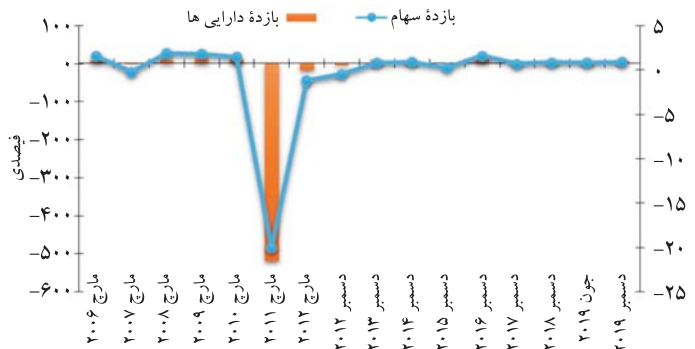
منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

گراف ۱۱.۶: نافعیت سکتور بانکی

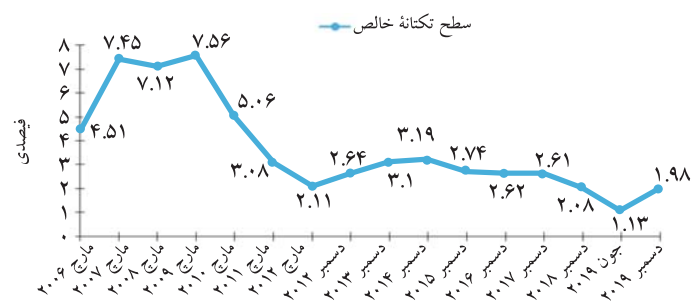
منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

گراف ۱۲.۶: بازده دارایی ها و بازده سهام

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

گراف ۱۳.۶: سطح تکتانه خالص

منبع: آمریت عمومی نظارت از بانک ها، د افغانستان بانک

۶.۶. خطر مبادله ارز

تمام بانک ها در محدوده که برای سطح عمومی وضعیت آزاد مبادله ارز تعیین شده، (± 4 درصد) و اسعار انفرادی (± 2 درصد) قرار دارند به استثنای دو بانک که از محدوده وضعیت آزاد مبادله اسعار و همچنان اسعار انفرادی (وضعیت طویل المدت دالر امریکایی و یورو) تخطی نموده اند. این بانک ها باید وضعیت مبادله اسعار خویش را پایین از حد معین عیار سازند، در غیر آن کاهش در ارزش دالر امریکایی بانک ها را به خسارات بیشتر مواجه خواهد ساخت.

تأثیر تغییرات نرخ مبادله بالای سرمایه مقرراتی نظام بانکی نشان می دهد که ۲۰ درصد افزایش نرخ مبادله باعث افزایش سرمایه مقرراتی نظام بانکی به اندازه ۲.۰۶ میلیارد افغانی و برعکس آن خواهد شد. به همین ترتیب تغییر ۴ درصدی برابر به ۴۱۲.۰۶ میلیون افغانی و برعکس آن خواهد شد.

۷.۶. خطر نرخ تکتانه

نظام بانکی کشور بصورت کلی در وضعیت حساس نرخ تکتانه قرار دارد. با این حال، محاسبات انجام یافته بالای جدول حساسیت نرخ تکتانه بانک ها نشان می دهد که عواید تکتانه خالص نظام بانکی در صورت افزایش نرخ تکتانه بازار به اندازه ۰.۰۳ درصدی (روند صعودی نرخ تکتانه) طی ۱۲ ماه آینده به ارزش ۷۰۸ میلیون افغانی افزایش خواهد یافت. برعکس، اگر نرخ تکتانه به اندازه ۰.۰۳ درصد (روند نزولی نرخ تکتانه) کاهش یابد، عواید تکتانه به ارزش ۷۰۸ میلیون افغانی کاهش خواهد یافت. برای ۳ بانک، در صورتیکه نرخ تکتانه به اندازه ۰.۰۳ درصد افزایش یابد، در نتیجه، عواید تکتانه خالص در ۱۲ ماه آینده کاهش خواهد یافت.

دلیل عمده فشار بالای میزان حساسیت دارایی های بانک ها و فور دارایی های که دارای تکتانه بیشتر اند؛ در برابر بدهی های دارای تکتانه، عنوان شده است. هرچند این وضعیت میزان تکتانه خالص و نافعیت را در تمام بانک ها بالا می برد، اما بانک ها را در معرض خطر کاهش نرخ بازار قرار می دهد.

۸.۶. چگونگی عملکرد بانکداری اسلامی

خلص موضوع:

سکتور بانکداری اسلامی طوری که از رشد مجموع دارایی ها واضح است؛ عمدتاً توسط افزایش امانات تمویل گردیده است و روند مثبت را برای شاخص های عمده مالی به ثبت رسانیده است. از جمله شش دریچه، سرمایه چهار دریچه بانکداری اسلامی منفی گزارش شده است و سرمایه

سهمداران یک بانک کاملاً اسلامی در سطوح سالم قرار داشته است که عمدتاً به افزایش نافعیت و سطح مناسب وضعیت نقدینگی نسبت داده می شود.

تمویل مالی ناخالص در نتیجه تسویه مسایل مالی یک دریچه بانکداری اسلامی، شاهد روند نزولی بوده است. در عین حال، سرمایه گذاری روند مثبت را تجربه نموده که عمدتاً به سرمایه گذاری های جدید نسبت داده شده است.

دارایی های این سکتور طی ربع چهارم سال ۲۰۱۹ میلادی، با رشد ۱۰.۷۱ درصدی، ۳۸.۲۳ میلیارد افغانی را به ثبت رسانیده است. این در حالیست که رقم مذکور در سال ۲۰۱۸ میلادی ۳۴.۵۳ میلیارد افغانی گزارش شده بود. افزایش دارایی ها عمدتاً به افزایش پول در خزانه و سرمایه گذاری های صکوک نسبت داده شده است. پورتفولیوی مجموع تمویل ناخالص مالی و سرمایه گذاری های این سکتور طی سال افزایش ۱۷.۵۷ درصدی را نشان می دهد که ارزش آن ۱۲.۹۵ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است. افزایش در مجموع تمویل مالی ناخالص و سرمایه گذاری طی سال به صدور سرمایه گذاری صکوک نسبت داده شده است. در عین حال، تمویل مباحه به دلیل تصفیه طی دوره بررسی شاهد کاهش بوده است. قابل یادآوری است که در جریان سال، تمویل مالی مباحه جدید نیز صورت گرفته است. فیصدی کاهش مجموع پورتفولیوی تمویل مالی ناخالص بانکداری اسلامی و برعکس آن ۱۶.۱۶ درصد به ثبت رسیده است. سرمایه گذاری صکوک افزایش ۶۱ درصدی را نشان می دهد.

امانات که منبع عمده تمویل در بانکداری اسلامی بوده، طی سال گذشته شاهد رشد ۸.۵۹ درصدی بوده و ارزش آن به ۳۱.۳۹ میلیارد افغانی می رسد. افزایش در مجموع امانات به امانات میعاد و امانات پس انداز مشتریان نسبت داده

شده است که ۶۰.۶۶ درصد مجموع امانات را تشکیل می دهد که امانات میعاد ۲۴.۷ درصد و امانات پس انداز ۳۶.۵۸ درصد مجموع امانات را تشکیل داده است. از سوی دیگر، نرخ رو به افزایش دالر در برابر افغانی نیز در افزایش مجموع امانات این سکتور نقش داشته است.

این در حالیست که امانات جاری مشتریان در سال جاری با کاهش مواجه بوده است. هیچ نوع الزامیت برای دریچه بانکداری اسلامی وجود ندارد تا حد جداگانه را برای سرمایه مالی تعیین کند. سرمایه یک بانک کاملاً اسلامی از حد مقرراتی تجاوز نموده است. مجموع سرمایه این سکتور طی سال ۲۰۱۸ میلادی شاهد کاهش ۰.۸۸ درصدی بوده که به خسارات در طول سال نسبت داده شده است.

از جمله شش دریچه، سرمایه مالی چهار دریچه بانکداری اسلامی منفی گزارش شده است، اما نسبت سرمایه مقرراتی یک بانک کاملاً اسلامی به حد تعیین شده بسیار نزدیک می باشد (۱۲ درصد خطر عیار شده دارایی ها). بخش بانکداری اسلامی در سال ۲۰۱۹ میلادی (سال مالی ۱۳۹۸) به ارزش ۲۷۹.۹۳ میلیون افغانی ضرر خالص را متحمل شده است. این در حالیست که در سال ۲۰۱۸ میلادی ضرر خالص آن ۷۵۱.۷۸ میلیون افغانی به ثبت رسیده بود که بر اساس سنجش سالانه، منجر به منفی ۱۰.۶ درصد بازده دارایی ها و ۱۸.۵ درصد بازده سهام گردیده است. بازده دارایی ها در سال ۲۰۱۸ میلادی ۵.۴ درصد گزارش شده بود. وضعیت نقدینگی و مبادله ارز دریچه های بانکداری اسلامی با حد تعیین شده بانک مرکزی سازگار بوده است (۲۰ درصد نسبت سریع و ۱۵ درصد نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع، و ± 40 درصد برای وضعیت کلی مبادله ارز و ± 20 درصد برای وضعیت انفرادی سعر) بر اساس وضعیت مجموعی و انفرادی سعر (وضعیت دراز مدت دالر

امریکایی). از سوی دیگر، بانک اسلامی هر دو حد تعیین شده بانک مرکزی برای مبادله ارز را نقض نموده است.

۱.۸.۶ مجموع دارایی ها

پایه دارایی های بخش بانکداری اسلامی در سال ۲۰۱۹ میلادی با رشد ۱۰.۷۱ درصدی مبلغ ۳۸.۲۳ میلیارد افغانی (۴۸۷.۲۸ میلیون دالر امریکایی) به ثبت رسیده است، در حالی که رشد آن در سال ۲۰۱۸ میلادی ۱۰۹.۴۲ درصد گزارش شده بود. افزایش در مجموع دارایی ها عمدتاً به رشد در پایه امانات نسبت داده شده است. تحلیل مجموع دارایی ها نشان می دهد که بیشترین افزایش در پول در خزانه، حساب سرمایه و سرمایه گذاری صکوک مشاهده شده است.

با توجه با افزایش در مجموع عواید این بخش، رشد آن در یک بانک کاملاً اسلامی صورت گرفته است و در عین حال درجه های بانکداری اسلامی در مقایسه با سال گذشته نشان دهنده کاهش ۵.۴۲ درصدی می باشد. سهم فیصدی بانک اسلامی در مجموع دارایی های این سکتور ۵۷ درصد و درجه های بانک های دولتی ۱۱.۵ درصد گزارش شده

است. این درحالیست که سهم فیصدی ۴ درجه بانک های تجارتي خصوصی ۳۲.۲ درصد مجموع دارایی های این سکتور را تشکیل می دهد. روند دارایی های سکتور بانکداری اسلامی در سال ۲۰۱۹ میلادی در گراف ۱۴.۶ نشان داده شده است.

نوسانات دارایی های سکتور بانکداری اسلامی طی ماه دسمبر و ماه جنوری سال ۲۰۱۹ میلادی عمدتاً به کاهش در امانات جاری مشتریان طی دوره مذکور، نسبت داده شده است. اجزای پورتفولیوی دارایی های سکتور بانکداری اسلامی متشکل از پول نقد در خزانه، طلبات بدون تکتانه بالای د افغانستان بانک (۴۶.۵ درصد)، طلبات بین لبانکی (۱۲.۳ درصد)، تمویل مالی خالص مرابحه (۱۰.۸ درصد)، سرمایه گذاری (صکوک و دارایی های که برای اجاره کسب گردیده) ۲۰.۳ درصد بوده و سایر دارایی ها (۱۰ درصد) مجموع دارایی ها را تشکیل داده است.

جدول ۵.۶: دارایی های سکتور بانکداری اسلامی به ترتیب نزولی، ماه سپتمبر سال ۲۰۱۹ میلادی

شماره	اسم بانک	دارایی ها میلیون افغانی	فیصدی مجموع دارایی های سکتور
۱	بانک اسلامی افغانستان	۲۱,۶۳۸,۳۹	۵۶.۵۹
۲	درجه بانکداری اسلامی افغان یونایتد بانک	۴,۷۹۱,۷۰۹	۱۲.۵۳
۳	درجه بانکداری اسلامی بانک ملی افغان	۴,۲۶۵,۳۱	۱۱.۱۵
۴	درجه بانکداری اسلامی غضنفر بانک	۳,۲۹۳,۹۳	۸.۶۱
۵	درجه بانکداری اسلامی میوند بانک	۲,۷۹۵,۵۶	۷.۳۱
۶	درجه بانکداری اسلامی بین المللی افغانستان	۱,۳۴۳	۳.۵۱
۷	درجه بانکداری اسلامی نوی کابل بانک	۱۰۸,۳۶	۰.۲۸
	مجموع	۳۸,۲۳۷,۱۸	۱۰۰.۰۰

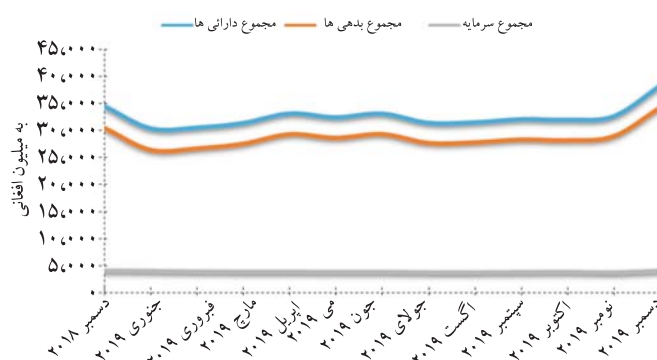
منبع: آمريت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

جدول ۶.۶: مجموع دارایی ها و بدهی های سکتور بانکداری اسلامی

رشد/کاهش ربعوار	فیصدی مجموع دارایی ها / بدهی ها	قوس ۱۳۹۸ دسمبر ۲۰۱۹	قوس ۱۳۹۷ دسمبر ۲۰۱۸	به میلیون افغانی
				دارایی ها
۱۹.۹۵٪	۴۶.۴۷٪	۱۷,۷۶۸.۰۷	۱۴,۸۱۳.۰۶	پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک
-۱۹.۷۵٪	۱۲.۳۴٪	۴,۷۱۹.۹۷	۵,۸۸۱.۴۲	طلبات بین البانکی
-۲۸٪	۱۰.۷۵٪	۴,۱۱۱.۴۲	۵,۷۴۹.۵۵	تمویل مالی مرابحه (خالص)
۶۱٪	۲۰.۳۰٪	۷,۷۶۱.۴۲	۴,۸۲۲.۷۲	سرمایه گذاری (صکوک و غیره)
۷٪	۷.۳۸٪	۲,۸۲۴.۵۲	۲,۶۱۰.۰۲	سایر دارایی ها
۳۴.۹٪	۲.۴۸٪	۷۷۶.۶۱	۶۶۲.۸۱	دارایی ثابت و ملموس
۱۰.۷۱٪		۳۸,۲۳۷.۱۸	۳۴,۵۳۹.۶۰۱	مجموع دارایی ها
				بدهی ها
۸.۵۹٪	۹۱.۷۶٪	۳۲,۸۱۵.۸۵	۲۸,۹۱۳.۰۸۵	امانات
۷۹.۴۶٪	۸.۲۴٪	۲,۸۱۹.۷۶	۱,۵۷۱.۲۴	سایر بدهی ها
۱۲٪		۳۴,۲۱۷.۷۵	۳۰,۴۸۴.۳۲	مجموع بدهی ها
-۰.۸۸٪		۴,۰۱۹.۶۱	۴,۰۵۵.۲۶	سرمایه مالی
۱۰.۷۱٪		۳۸,۲۳۷.۱۸	۳۴,۵۳۹.۶۰۱	مجموع بدهی ها + سرمایه

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

گراف ۱۴.۶: روند دارایی های سکتور بانکداری اسلامی

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

مالی مرابحه ناخالص ۶.۱۹۸ میلیارد افغانی (۷۸.۹۹ میلیون دالر امریکایی) یا ۱۷.۹۴ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است و سرمایه گذاری (صکوک و غیره) ۴.۸۲۲ میلیارد افغانی (۶۱.۴۵ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۱۳.۹۶ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است. افزایش در مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری عمدتاً در سرمایه گذاری صکوک صورت گرفته است، اما تمویل مالی مرابحه به دلیل تسویه شاهد کاهش بوده است.

مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ها به افغانی ۳.۷۶ میلیارد افغانی (۴۸.۰۲ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۲۹.۰۸ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ناخالص یا ۹.۸۵ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد. این در حالیست که تمویل مالی و سرمایه گذاری به دالر امریکایی ۹.۱۸ میلیارد افغانی (۱۱۷.۱۱ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۷۰.۹۱ درصد مجموع

تمویل مالی مرابحه و سرمایه گذاری ناخالص (صکوک)

مرابحه ناخالص و سرمایه گذاری های سکتور بانکداری اسلامی (صکوک و غیره) در ختم سال ۲۰۱۹ میلادی (سال مالی ۱۳۹۸) به ۱۲.۹۵۸ میلیارد افغانی (۱۶۵.۱۳۳ میلیون دالر امریکایی) می رسد و ۳۱.۰۵ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است که نشان دهنده افزایش ۱.۹۳ میلیارد افغانی (۱۷.۵۷ درصد) می باشد. این در حالیست که تمویل

تمويل مالی و سرمایه گذاری ناخالص یا ۲۴.۰۳ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد. کاهش در مجموع پورتفولیوی تمويل مالی و سرمایه گذاری طی سال تحت بررسی عمدتاً به تسویه تمويل مباحه يك دريچه بانکداری اسلامی به ارزش ۱.۲۶ میلیارد افغانی نسبت داده شده است. در عين حال، سرمایه گذاری اوراق بهادار (صکوک) نشان دهنده افزایش ۲.۹۳ میلیون افغانی در طول سال می باشد. افزایش در مجموع سرمایه گذاری عمدتاً به تمويل مالی جديد صکوک طی ربع تحت بررسی نسبت داده شده است. در عين حال، تصفيه و تسويه و قسط تمويل مالی مباحه، طی ربع جمع آوری شده است.

قرضه دهی تمويل مالی بر اساس سکتور در افغانستان را دريچه بانکداری اسلامی احاطه نموده است که ۸۴.۲۲ درصد مجموع تمويل مالی ناخالص این سکتور را تشکیل می دهد، در حالی که سهم بانک اسلامی در مجموع تمويل مالی مباحه به ۱۵.۷ درصد می رسد. در ضمن، مجموع سرمایه گذاری اوراق بهادار در صکوک این سکتور که در خارج از کشور سرمایه گذاری شده است، ۸۳.۳۳ درصد مجموع آن توسط بانک اسلامی، و متباقی ۱۶.۶۶ درصد

توسط دو دريچه بانک های تجارتي صورت گرفته است. تحليل مجموع ناخالص تمويل مالی و سرمایه گذاری این سکتور متشکل از ۵.۰۵ میلیارد افغانی مبالغ قابل حصول مباحه می باشد که کاهش ۱۶ درصدی را تجربه نموده و ارزش ناخالص ۴۰.۱۰ درصد تمويل مالی و سرمایه گذاری را تشکیل داده است. مشارکه تنزيلي به ۱۱۵.۸۳ ميليون افغانی (۰.۸۹ درصد) می رسد، مشارکه دوامدار ۵۳ ميليون افغانی را به ثبت رسانیده و سرمایه گذاری صکوک با افزایش ۳.۲۳ میلیارد افغانی به ۴.۶۷ میلیارد افغانی رسیده که ۳۶ درصد مجموع ناخالص تمويل مالی و سرمایه گذاری را تشکیل داده است. دارایی خریداری شده برای اجاره، طول سال تحت بررسی به ۲.۰۰۷ میلیارد افغانی رسیده که ۱۵.۵ درصد تمويل مالی ناخالص و سرمایه گذاری را تشکیل می دهد.

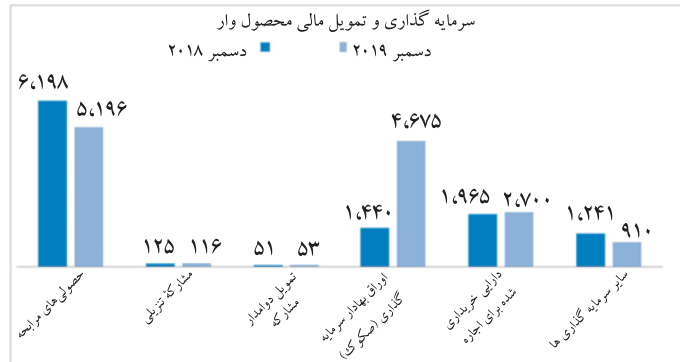
افزایش در پورتفولیوی سرمایه گذاری ها (صکوک) در يك دريچه بانکداری و يك بانک کاملاً اسلامی مشاهده گردیده است. قابل یادآوری است واحد بانکداری اسلامی نوی کابل بانک فعالیت های تمويل مالی و سرمایه گذاری ندارد.

جدول ۷.۶: تمويل مالی و سرمایه گذاری (ناخالص) محصول وار سکتور بانکداری اسلامی به میلیون افغانی

شماره	محصول	دسمبر ۲۰۱۸	دسمبر ۲۰۱۹	تفاوت به مبلغ	تفاوت به فیصدی	محصولات بحیث فیصدی سرمایه گذاری و تمويل ناخالص
۱	حصولی های مباحه	۶,۱۹۸,۴۸	۵,۱۹۶,۵۵	-۱,۰۰۱,۹۳	-۱۶.۱۶ %	۴۰.۱۰ %
۲	مشارکه تنزيلي	۱۲۵,۵۱	۱۱۵,۸۳	(۹,۶۷۵)	- ۸ %	۰.۸۹ %
۳	مشارکه دوامدار	۵۱,۰۷	۵۳,۰۱	۱,۹۴	۴ %	۰.۴۱ %
۴	اوراق بهادار سرمایه گذاری	۱,۴۳۹,۸۳	۴,۶۷۵,۰۱	۳,۲۳۵,۱۷	۲۵۵ %	۳۶.۰۸ %
۵	دارایی خریداری شده برای اجاره	۱,۹۶۵,۲۴	۲,۰۰۷,۴۸	۴,۲۲۳	۲ %	۱۵.۵ %
۶	سایر سرمایه گذاری	۱,۲۴۱,۰۵	۹۱۰,۰۸	(۳۳۰,۹۸)	- ۲۷ %	۷.۰۲ %
	مجموع عمومی	۱۱,۰۲۱,۲۰	۱۲,۹۵۷,۱۳	۱,۹۳۶,۷۶	۱۷.۵۷ %	۱۰۰ %

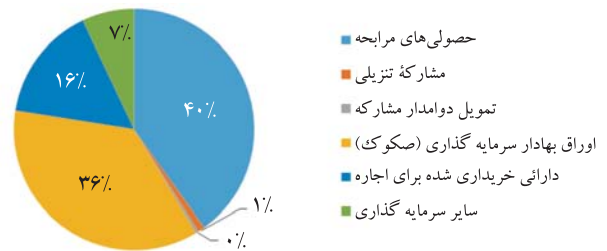
منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

گراف ۱۵.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی محصول وار سکتور بانکداری اسلامی، مقایسه سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ میلادی، به میلیون افغانی

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

گراف ۱۶.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی محصول وار به عنوان فیصدی در ختم سال

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

تمویل مالی و ذخایر جبران خساره سرمایه گذاری ها

در پایان سال ۲۰۱۹ میلادی (سال ۱۳۹۸)، مجموع مبالغ تخصیص داده شده برای جبران خساره سکتور بانکداری اسلامی ۱.۱۷۹ میلیارد افغانی گزارش شده و در مقایسه با سال گذشته افزایش ۷۱۸ میلیون افغانی را نشان داده است که به اساس گزارش ها تقریباً تمام آن در بخش تمویل مرابحه صورت گرفته است. مبالغ تخصیص داده شده برای این سکتور را ۱.۰۸ میلیارد افغانی برای تمویل مالی مرابحه و ۷۴.۸۵ میلیون افغانی برای طلبات بین البانکی، و ۱۹.۱۶ میلیون افغانی مبالغ قابل حصول تشکیل می دهد. مبالغ اختصاص داده شده برای تمویل مالی مرابحه ۹۰.۹ درصد مجموع تمویل مالی ناخالص سکتور بانکداری اسلامی را

تشکیل می دهد، این در حالیست که این فیصدی در سال گذشته ۴.۱۹ درصد گزارش شده بود.

طلبات بین البانکی

طلبات بین البانکی سکتور بانکداری اسلامی در کتگوری های مختلف دارایی ها چهارمین جایگاه بزرگ را دارا بوده، که در پایان ربع سوم سال ۲۰۱۹ میلادی ۴.۷۱ میلیارد افغانی (۶۰.۱۵ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۱۳.۲۶ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده و در مقایسه با سال گذشته به اندازه ۱.۶۹۸ میلیارد افغانی کاهش یافته است. این کاهش به دلیل سر رسید قراردادها در امانات میعادی بانک ها به وجود آمده است. طلبات بین البانکی افغانی به ۷.۴ درصد، طلبات دالری به ۹۶.۹۸ درصد و سایر اسعار به ۳.۴ درصد می رسد. (برای جزئیات بیشتر به گراف ۱۷.۶ مراجعه نمایید).

از مجموع شش واحد بانکداری اسلامی ۱ واحد آن طلبات بین البانکی دارد که متشکل از مبلغ ۱.۴۲۸ میلیارد افغانی امانات میعادی و ۳.۶۴ میلیارد افغانی امانات جاری می باشد. که این طلبات بین البانکی به عنوان جنس مرابحه و انتقالات داخلی بانک ها و معاملات تصفیوی با سایر بانک ها مورد استفاده قرار گرفته است.

گراف ۱۷.۶: طلبات بین البانکی سکتور بانکداری اسلامی

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک در پایان سال ۲۰۱۹ میلادی به ۱۷.۷۶ میلیارد افغانی (۲۲۶.۴۳ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده که در مقایسه با سال گذشته افزایش ۲.۹۵۵ میلیارد افغانی داشته است. پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین جز دارایی ها شمرده میشود و ۴۶.۴۷ درصد مجموع دارایی های سکتور را تشکیل می دهد. افزایش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک عمدتاً در قسمت طلبات بالای د افغانستان بانک مشاهده شده است. علت افزایش اقلام فوق عمدتاً به افزایش مجموع امانات سکتور طی سال تحت بررسی نسبت داده شده است. پول نقد در خزانه و طلبات بین البانکی متشکل از ۵.۴۸ میلیارد افغانی پول نقد در خزانه، ۹.۷۳ میلیارد افغانی حساب جاری در د افغانستان بانک و ۲.۵۴ میلیارد افغانی حساب ذخایر اجباری در د افغانستان بانک می باشد.

۲.۸.۶ مجموع امانات

امانات که منبع عمده تمویل و جز بزرگ بدهی ها می باشد، ۳۱.۳۹ میلیارد افغانی (۴۰۰.۱۲ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۹۱.۷۶ درصد مجموع بدهی ها را تشکیل داده و از آغاز سال ۲۰۱۹ میلادی به اینسو شاهد افزایش ۸.۵۹ درصدی بوده است. این در حالیست که در سال گذشته با رشد ۱۳۶ درصدی، ۲۸.۹۱ میلیارد افغانی (۳۶۸.۴۶ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده بود. افزایش در امانات عمدتاً در امانات میعاد و امانات پس انداز بانک کاملاً اسلامی ملاحظه گردیده است که طی دوره تحت بررسی امانات میعاد مشتریان افزایش ۱.۶۹۸ میلیون افغانی یا ۲۸.۰۴ درصد و امانات پس انداز مشتریان افزایش ۲۰.۹۳ میلیارد افغانی یا ۲۲.۴۴ درصد را تجربه نموده است. این در

حالیست که امانات جاری مشتریان در مقایسه با سال گذشته، شاهد کاهش ۱.۳۰۷ میلیون افغانی (۹.۶۶ درصدی) بوده است.

گراف ۱۸.۶: تجزیه امانات، دسمبر ۲۰۱۹

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

علاوتاً، این افزایش عمدتاً در امانات افغانی صورت گرفته، در حالی که امانات دلری کاهش را به ثبت رسانده است. امانات افغانی این سکتور ۱۲.۰۶ میلیارد افغانی (۱۵۳.۷۶ میلیون دالر امریکایی) یا ۳۸.۴۲ درصد مجموع امانات گزارش شده که افزایش ۳۰.۵ درصدی را نشان میدهد. در عین حال، امانات دلری این سکتور به ۱۹.۳۳ میلیارد افغانی (۲۴۶.۳۶ میلیون دالر امریکایی) می رسد که ۶۱.۵۷ درصد مجموع امانات را تشکیل میدهد و کاهش ۶.۴۷ درصدی را نشان میدهد. بانک اسلامی بلندترین سهم فیصدی مجموع امانات این سکتور را دارد که سهم فیصدی آن ۵۸.۳۶ درصد و به تعقیب آن دریچه های بانکداری اسلامی که سهم فیصدی آن ۴۱.۶۳ درصد می باشد، گزارش شده است.

مجموع امانات سکتور را ۱۲.۲۲ میلیارد افغانی امانات جاری، ۷.۷۵ میلیارد افغانی امانات میعاد و ۱۱.۴۱ میلیارد افغانی امانات پس انداز تشکیل می دهد. در ضمن، امانات جاری ۳۸.۹۴ درصد، امانات میعاد ۲۴.۷۰ درصد و امانات پس انداز ۳۶.۳۵ درصد مجموع امانات سکتور را تشکیل میدهند، که درین میان ۳۱.۲۰۲ میلیارد افغانی امانات

مشتریان و ۱۹۵.۳۳ میلیون افغانی امانات بانک ها شامل می باشد. سپرده های بانکی تنها ۰.۶۲ درصد مجموع امانات سکتور را تشکیل می دهد.

۳.۸.۶ نقدینگی

وضعیت نقدینگی تمام دریاچه های بانکداری اسلامی و بانک کاملاً اسلامی از حد پائین تعیین شده نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع (۱۵ درصد) و نسبت نقدینگی سریع (۲۰ درصد)، تجاوز نموده است. نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع سکتور بانکداری به طور اوسط در مقایسه با ۵۷.۱۹ درصد دوره گذشته (ماه دسامبر ۲۰۱۹)، ۵۳.۵۴ درصد به ثبت رسیده که نشان دهنده کاهش ۳.۶۵ درصدی می باشد. ازین که در افغانستان بازار سرمایه وجود ندارد، سکتور

بانکی عمدتاً سیال باقی مانده است. خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود.

تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت یا نقدینگی را حفظ نمایند. بنابراین، بانک و دریاچه های بانکداری اسلامی مکلف به داشتن کمیته دارایی و بدهی (ALCO) می باشند که یکی از وظایف این کمیته، مطابق به پالیسی های بانک متشکل از مدیریت نقدینگی بانک ذریعه تحلیل خلاها، سناریو، جریان نقدینگی، ارزیابی حساسیت و غیره امور می باشد.

جدول ۸.۶: شاخص های کلیدی سلامت مالی سکتور بانکداری اسلامی، دسامبر ۲۰۱۹

نسبت به فیصدی	دسامبر ۲۰۱۸	دسامبر ۲۰۱۹
نسبت سیالیت دارایی ها بر مجموع دارایی ها	۵۹.۹۲٪	۵۸.۸۱٪
نسبت سیالیت دارایی ها بر دارایی های کوتاه مدت	۱۵۳٪	۱۸۴٪
نسبت تمویل مالی به اسعار بر مجموع تمویل مالی	۶۸.۰۴٪	۶۱.۵۷٪
نسبت تمویل مالی به اسعار بر مجموع تمویل مالی	۷۰.۹۸٪	۷۰.۹۲٪
بازده دارایی ها	۴.۳۹	(۱.۰۶)
بازده سهام	۱۸.۴۸	(۶.۹۶)

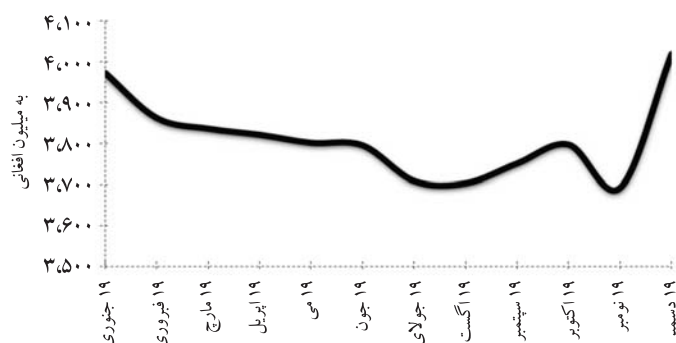
منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

۶.۸.۴. سرمایه

سرمایه این سکتور به ۴۰۱۹ میلیارد افغانی (۵۱.۶۷ میلیون دالر امریکایی) می رسد که از دوره گذشته (دسمبر ۲۰۱۸) بدینسو کاهش ۰.۸۸ درصدی داشته که در آن زمان ارزش آن ۴۰۵۵ میلیارد افغانی بود. علت کاهش در سرمایه سهامداران به ضرر سالانه نسبت داده شده است. نسبت کفایت سرمایه بانک اسلامی افغانستان از حد مقرراتی تجاوز نموده است.

سرمایه دریچه های بانکداری اسلامی متشکل از حقوق صاحبان سهم (که به شکل دارایی های سیال نبوده اما ارزش آن ملکیت سرمایوی را تشکیل می دهد که از بانک صنعتی به دریچه های بانکداری اسلامی انتقال گردیده است)، فایده/ضرر بدست آمده سالهای گذشته، عواید جامع دیگر (عواید حاصله از ارزش گذاری مجدد دارایی های ثابت) و نفع/ضرر سال جاری می باشد. روند سرمایه مالی این سکتور، طوری که فوقاً بیان گردیده، طی گراف ۱۹.۶ نشان داده شده است.

گراف ۱۹.۶: روند سرمایه مالی سکتور بانکداری اسلامی

منبع: آمريت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

یک دریچه بانکداری، بزرگترین سهم ۷۲.۸۴ درصد مجموع سرمایه سکتور را تشکیل داده است و به تعقیب آن بانک کاملاً اسلامی سهم ۳۵ درصدی را در مجموع سرمایه این سکتور دارد.

۵.۸.۶. فایده نظام بانکی

سنجش ريعوار:

سکتور بانکداری اسلامی در ربع جاری (ربع چهارم) ۲۳.۵۱ میلیون افغانی فایده خالص را بدست آورده، این در حالیست که در ربع اخير ۳۵.۵۳ میلیون افغانی ضرر خالص گزارش شده بود. از جمله شش واحد بانکداری اسلامی، سه واحد شاهد ضرر خالص به ارزش ۱۳۳.۴۰ میلیون افغانی بوده اند، در حالیکه در ربع اخير ۴ دریچه بانکداری اسلامی ۴۶.۲۵ میلیون افغانی خساره را متحمل شده بودند.

کاهش در ضرر این سکتور در ربع جاری عمدتاً به عواید غیرانتفاعی این سکتور در طول ربع نسبت داده شده است. دلیل عمده فایده این سکتور فایده غیر انتفاعی به ارزش ۲۱۰.۹۳ میلیون افغانی گفته شده است که در مقایسه با ربع اخير نشان دهنده افزایش ۱۳۰ میلیون افغانی می باشد. بانک کاملاً اسلامی طی ربع تحت بررسی ۱۰۳.۰۹ میلیون افغانی فایده خالص را گزارش نموده است. قابل یاد آوری است که قبل از ارزش گذاری مجدد اسعار، ضرر یک بانک کاملاً اسلامی در ربع تحت بررسی، ۷۳.۹۸ میلیون افغانی گزارش شده بود، اما به دلیل فایده ارزش گذاری مجدد اسعار به ارزش ۱۷۷.۰۷ میلیون افغانی، ضرر این بانک از مبلغ ۷۳.۹۸ میلیون افغانی به ۱۰۳.۰۹ میلیون افغانی رسید. فایده ۱۷۷.۰۷ میلیون افغانی را که بانک به علت ارزش گذاری مجدد اسعار به دست آورده است، فایده اصلی پنداشته نمی شود.

نافعیت به طور مجموعی: از جنوری - دسمبر ۲۰۱۹ یا جدی ۱۳۹۷ - قوس ۱۳۹۸

در رابطه با نافعیت، به طور مجموعی سکتور بانکداری اسلامی (جنوری الی دسمبر ۲۰۱۹) ضرر خالص ۲۷۹.۵۳ میلیون افغانی (۳.۵۶۷ میلیون دالر امریکایی) را طی سال

مالی ۱۳۹۸ (دسمبر، ۲۰۱۹) به ثبت رسانیده است. این در حالیست که در دوره مشابه سال گذشته فایده خالص ۷۵۲.۰۹ میلیون افغانی گزارش شده بود که به اساس سنجش سالانه منجر به بازده دارایی ها به ارزش منفی ۱۰.۶ درصد و بازده سرمایه سهامداران به ارزش منفی ۶.۹۶ درصد گردیده است. این در حالیست که ارقام مذکور در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی به ترتیب ۵.۳۹ درصد و ۱۸.۴۸ درصد به ثبت رسیده بود.

دلیل عمده خساره این سکتور تخصیص قروض ناخالص به ارزش ۱.۴۲۸ میلیارد افغانی به عنوان تخصیص جبران خساره ۹۴.۰۱ درصد از طرف چهار دریچه بانکداری و متباقی از طرف یک بانک کاملاً اسلامی گزارش شده است. در عین زمان، این سکتور مبلغ ۷۴۶.۱۶ میلیون افغانی را به عنوان رقم توحید شده برای تخصیص جبران خساره گزارش داده، که ۶۷۷.۵۶ میلیون افغانی آن از طرف چهار دریچه بانکداری و ۶۸.۵۹ میلیون افغانی آن یک بانک

جدول ۹.۶: فایده و ضرر سکتور بانکداری اسلامی طی سال ۲۰۱۹

جدول فایده و ضرر (مبلغ به میلیون افغانی)			
تفاوت	دسمبر ۲۰۱۹	دسمبر ۲۰۱۸	موارد
(۱۴.۹۷)	۷۰۴.۱۴	۹۱۷.۱۱	عاید فایده
۱۲۲.۸۲	۳۰۵.۶۲	۱۸۲.۸۰۱	هزینه فایده
(۱۳۷.۸۰۱)	۳۹۸.۵۱	۵۳۶.۳۱	عاید خالص فایده
۱۰۲.۸۱	۴۸۸.۵۹	۳۸۵.۷۸	سایر عواید غیر انتفاعی
۵۴۹.۱۳	۱,۲۲۹.۶۰	۶۸۰.۴۶	سایر هزینه های غیر انتفاعی
(۱,۳۱۳.۳)	(۱,۰۲۴.۷۶)	۲۸۸.۵۳	عاید (خساره) قبل از ارزش گذاری مجدد ارز
۷۲۹.۱۷	۶۸۲.۲۶	(۴۶.۹۰۶)	تخصیص قروض (کریدت) خالص
۴۱۳.۳۹	۶۴۸.۲۲	۲۳۴.۸۲	فایده/ضرر بابت ارزش گذاری مجدد ارز
۱۳۲.۰۱۲	(۹۶.۴۱۴)	(۲۲۸.۴۲۶)	مالیه
(۱,۰۳۲.۰۲)	(۲۷۹.۹۳)	۷۵۲.۰۹	عاید خالص فایده/خساره پس از وضع مالیه

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

کاملاً اسلامی فراهم گردیده است. کاهش ۱۳۷.۸۰ میلیون افغانی فایده خالص (عاید خالص) و افزایش ۵۴۹.۱۳ میلیون افغانی مصارف غیر انتفاعی (مصارف عملیاتی) از سایر عواملی اند که در خساره این سکتور نقش دارند. با این حال، عواید فایده خالص، و مبادله ارز طی زمان تحت بررسی افزایش یافت و در ضمن مصارف مالیه تجدید نظر شد. از جمله شش واحد بانکداری اسلامی، ۵ واحد آن به ارزش ۴۲۳.۹۴ میلیون افغانی خساره را متقبل شده اند. این در حالیست که طی دوره گذشته (دسمبر سال ۲۰۱۸ میلادی) ۳ واحد بانکداری شاهد خساره بوده اند که ارزش آن ۱۲۲.۷۱ میلیون افغانی گزارش شده بود.

یگانه بانک کاملاً اسلامی به نسبت فایده قابل ملاحظه بابت ارزش گذاری مجدد ارز به ارزش ۶۶۸.۵۶ میلیون افغانی طی دوره تحت بررسی به اندازه ۱۴۲.۴۸ میلیون افغانی فایده بدست آورده است.

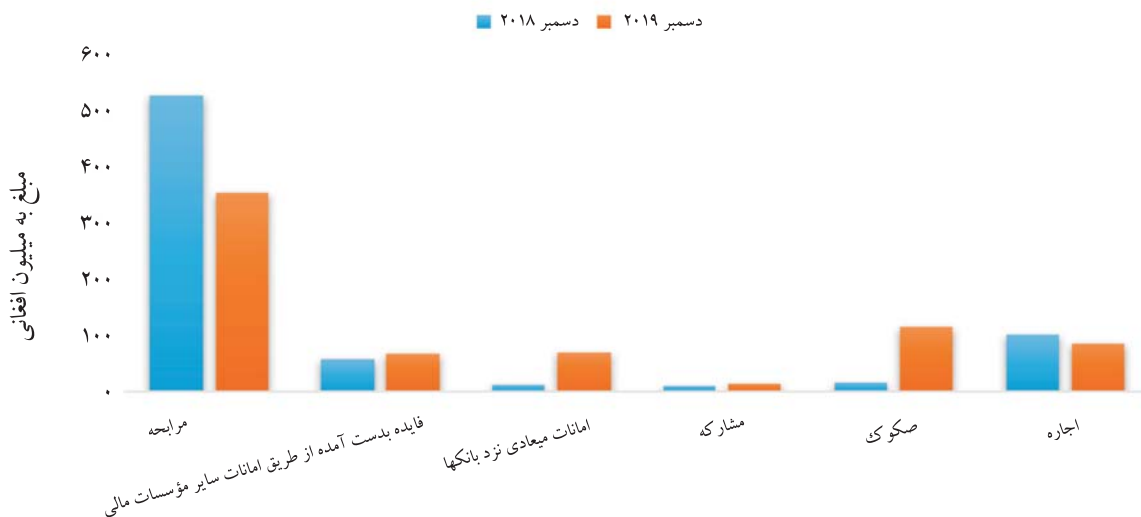
در عموم، سکتور بانکداری اسلامی هفت نوع محصول مالی را ارائه می کند. بازده های تمویل مالی سال (دسامبر ۲۰۱۹) در جدول ذیل نشان داده شده است.

جدول ۱۰.۶: بازده به اساس انواع عمده محصولات شریعه

ارزش بازده به اساس انواع عمده قرارداد شریعه (مبلغ به میلیون افغانی)			
تفاوت	دسامبر ۲۰۱۹	دسامبر ۲۰۱۸	محصول
۱۰.۲۱	۶۸.۲۳	۵۸.۰۲	امانات میعادى نزد بانکها
۵۶.۹۵	۶۸.۴۴	۱۱.۴۸	فایده بدست آمده از طریق امانات سایر مؤسسات مالی
(۱۷۱.۵۸)	۳۵۱.۲۷	۵۲۲.۸۶	مربحه
۵.۵۳	۱۴.۸۷	۹.۳۴	مشارکه تنزیلی
۹۹.۸۷	۱۱۵.۵۸	۱۵.۷۰۲	صکوک
(۱۵.۹۷)	۸۵.۷۲	۱۰۱.۶۹۵	اجاره
(۱۴.۹۷)	۷۰۴.۱۴	۷۱۹.۱۱	مجموع فایده

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

گراف ۲۰.۶: بازده به اساس انواع عمده محصولات شریعه

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

تعداد مجموعی کارمندان، قرضه گیرندگان، سپرده گذاران و سایر مشتریان سکتور بانکداری اسلامی در ماه دسامبر ۲۰۱۹ در سراسر کشور قرار ذیل می باشد:

جدول ۱۱.۶: تعداد مجموعی کارمندان، قرضه گیرندگان و سپرده گذاران سکتور بانکداری اسلامی

تعداد	مشخصات
۱,۰۱۸	تعداد کارمندان
۷۶۲	تعداد قرض گیرندگان
۴۴۱,۸۶۱	تعداد سپرده گذاران

منبع: آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، د افغانستان بانک

نتیجه گیری:

مجموع دارائی های سکتور بانکداری اسلامی در پایان ربع چهارم در ماه دسمبر سال ۲۰۱۹ به ۳۸.۳۲ میلیارد افغانی (۴۸۷.۲۸ میلیون دالر امریکایی) میرسد که نسبت به سال گذشته (دسمبر سال ۲۰۱۸) افزایش ۱۰.۷۱ درصدی را نشان می دهد. افزایش در سکتور بانکداری اسلامی عمدتاً به بلند رفتن امانات این سکتور در طول سال نسبت داده شده است. تمویل مالی ناخالص و پورتوفولیوی سرمایه گذاری سکتور بانکداری اسلامی در مقایسه با سال گذشته به اندازه ۱۷.۵۷ درصد یا ۱.۹۳ میلیون افغانی افزایش داشته است، و در ختم ماه دسمبر سال ۲۰۱۹ میلادی مبلغ ۱۱.۶۸ میلیون افغانی را به ثبت رسانیده است. افزایش در تمویل مالی و پورتوفولیوی سرمایه گذاری این سکتور طی سال عمدتاً از اثر صدور

صکوک جدید به میان آمده است.

امانات که منبع اساسی تمویل سکتور بانکداری اسلامی می باشد، به ۳۱.۳۹ میلیارد افغانی می رسد که ۹۱.۷۶ درصد مجموع بدهی های این سکتور را تشکیل داده و افزایش ۸.۵۹ درصدی را طی سال گذشته به ثبت رسانیده است. سکتور بانکداری اسلامی در سال ۲۰۱۹ میلادی مبلغ ۲۷۹.۹۳ میلیون افغانی ضرر خالص را متقبل شده است. عامل اصلی این خساره، تخصیص قروض ناخالص به ارزش ۱.۴۲۸ میلیون افغانی به عنوان جبران خساره ناخالص قروض گفته شده است که ۹۴.۰۱ درصد آن توسط ۴ دريچه و متباقی آن توسط يك بانک کاملاً اسلامی گزارش شده است.

